

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/25/EU

af 26. februar 2014

om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Resultaterne af Kommissionens arbejdsdokument af 27. juni 2011 med titlen »Evalueringsrapport: Indvirkningen og effektiviteten af EU's lovgivning om offentlige udbud« viser, at reglerne om offentlige udbud foretaget af enheder inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester bør bevares, eftersom nationale myndigheder stadig kan øve indflydelse på disse enheders adfærd, navnlig ved at have kapitalinteresser i dem eller ved at være repræsenteret i deres administrations-, ledelses- eller tilsynsorganer. En anden grund til fortsat at regulere udbud i disse sektorer er den lukkede karakter af de markeder, hvorpå enhederne i disse sektorer arbejder, fordi medlemsstaterne meddeler særlige eller eksklusive rettigheder vedrørende levering, tilrådighedsstillelse eller drift af net til ydelse af den pågældende tjeneste.

(2) For at sikre øget konkurrence ved offentlige udbud foretaget af enheder inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester bør der udarbejdes bestemmelser om samordning af udbudsprocedurer ved kontrakter over en vis værdi. En sådan samordning er nødvendig for at sikre virkningen af principperne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og navnlig fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser, og de principper, der er afledt heraf, såsom principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed. I betragtning af karakteren af de sektorer, der berøres, bør samordningen af procedurer for offentlige udbud på EU-plan, samtidig med at den sikrer anvendelsen af nævnte principper, danne grundlag for loyal handelspraksis og være så fleksibel som mulig.

(3) For udbud, hvis værdi er lavere end de tærskelværdier, der udløser anvendelse af bestemmelserne om EU-samordning, kan der henvises til EU-Domstolens retspraksis, vedrørende den korrekte anvendelse af reglerne og principperne i TEUF.

(4) Offentlige indkøb spiller en central rolle i Europa 2020-strategien, jf. Kommissionens meddelelse af 3. marts 2010 med titlen »Europa 2020, en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst« (»Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst«), som et af de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, samtidig med at den mest effektive brug af offentlige midler sikres. I denne forbindelse bør reglerne om offentlige indkøb, som er vedtaget i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF ⁽⁵⁾, revideres og ajourføres med henblik på at øge effektiviteten af de offentlige budgetter, fremme navnlig små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) deltagelse i offentlige udbud og sætte indkøbere i stand til bedre at udnytte offentlige udbud til støtte for fælles samfundsmål. Der er også behov for at præcisere grundlæggende begreber og koncepter med henblik på at sikre retssikkerheden og integrere visse aspekter af EU-Domstolens faste retspraksis.

⁽¹⁾ EUT C 191 af 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUT C 391 af 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.1.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.2.2014.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, tjenesteydelseskontrakter og bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114).

- (5) Ved gennemførelsen af dette direktiv bør der tages hensyn til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder ⁽¹⁾, navnlig i forbindelse med valg af kommunikationsmidler, tekniske specifikationer, tildelingskriterier og vilkår for gennemførelse af kontrakten.
- (6) Begrebet udbud bør ligge så tæt som muligt på det begreb, der gælder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁾, idet der tages behørigt hensyn til de særlige forhold i de sektorer, der er omhandlet i nærværende direktiv.
- (7) Det bør bemærkes, at intet i dette direktiv forpligter medlemsstaterne til at udlicitere eller eksternalisere levering af tjenesteydelser, som de selv ønsker at levere, eller at tilrettelægge på anden måde end gennem udbud i betydningen i dette direktiv. Levering af tjenesteydelser på grundlag af love, administrative bestemmelser eller ansættelseskontrakter bør ikke være omfattet. I nogle medlemsstater kan dette for eksempel være tilfældet for levering af visse tjenesteydelser til lokalsamfundet, såsom drikkevandsforsyning.
- (8) Det er også relevant at bemærke, at dette direktiv ikke bør berøre medlemsstaternes lovgivning om social sikring. Det bør heller ikke vedrøre liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, og heller ikke privatisering af offentlige enheder, der leverer tjenesteydelser.

Der bør ligeledes bemærkes, at medlemsstaterne frit kan tilrettelægge levering af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser såsom posttjenester, enten som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse eller som en blanding heraf. Det er relevant at præcisere, at ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse ikke bør være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.

- (9) Endelig bør det bemærkes, at dette direktiv ikke berører nationale, regionale og lokale myndigheders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og omfanget heraf samt den pågældende tjenesteydelses særlige kendetegn, herunder eventuelle betingelser for så vidt angår tjenesteydelsens kvalitet, med henblik på at få opfyldt deres mål af samfundsmæssig interesse. Dette direktiv

bør heller ikke berøre nationale, regionale og lokale myndigheders beføjelse til at levere, bestille og finansiere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i overensstemmelse med artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse, der er knyttet som bilag til TEUF og til traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Dette direktiv vedrører desuden ikke finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller systemer til støtte bevilget af medlemsstaterne, navnlig på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler.

- (10) En kontrakt bør kun betragtes som en bygge- og anlægskontrakt, hvis dens genstand specifikt omfatter udførelse af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag I, selv om kontrakten omfatter levering af andre tjenesteydelser, der er nødvendige for udførelsen af sådanne aktiviteter. Tjenesteydelseskontrakter, navnlig vedrørende forvaltning af ejendomme, kan under visse omstændigheder omfatte bygge- og anlægsarbejde. Hvis sådant bygge- og anlægsarbejde imidlertid er accessorisk i forhold til kontraktens hovedformål og kun en mulig følge heraf eller et supplement hertil, berettiger det forhold, at kontrakten omfatter sådant bygge- og anlægsarbejde, ikke til at betragte den som en bygge- og anlægskontrakt.

I betragtning af bygge- og anlægskontraktens forskellighed bør ordregivende enheder dog kunne anvende såvel særskilt som fælles udbud for arbejdets projektering og udførelse. Dette direktiv har ikke til hensigt at foreskrive tildeling af fælles eller særskilte kontrakter.

- (11) Udførelse af et bygge- og anlægsarbejde i overensstemmelse med de krav, som en ordregivende enhed har angivet, kræver, at den pågældende enhed har truffet foranstaltninger til at fastlægge arbejdets art eller i det mindste har haft afgørende indflydelse på udformningen af det. Uanset om entreprenøren udfører hele arbejdet eller dele heraf ved egen hjælp eller sørger for udførelsen heraf på anden måde, bør kontrakten betragtes som en bygge- og anlægskontrakt, så længe entreprenøren påtager sig en juridisk bindende direkte eller indirekte forpligtelse til at sikre, at bygge- og anlægsarbejderne vil blive udført.

- (12) Begrebet »ordregivende myndigheder« og navnlig begrebet »offentligretlige organer« er blevet behandlet gentagne gange i Den Europæiske Unions Domstols retspraksis. For at gøre det klart, at dette direktivs personelle anvendelsesområde forbliver uændret, er det hensigtsmæssigt at bibeholde de definitioner, som EU-Domstolen har baseret sig på, og at indarbejde et vist antal præciseringer ud fra denne retspraksis som en nøgle til at forstå selve definitionerne, uden at det er hensigten at ændre den forståelse af begrebet, der er fastlagt i retspraksis.

⁽¹⁾ Godkendt ved Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder (EUT L 23 af 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (Se side 65 i denne EUT).

- Med henblik herpå bør det præciseres, at et organ, der fungerer på normale markedsvilkår, har til formål at opnå fortjeneste og kan lide tab som følge af udøvelsen af sin virksomhed, ikke bør betragtes som et »offentligt organ«, eftersom de opgaver af almen interesse, som det er oprettet for at varetage eller er blevet pålagt at varetage, kan anses for at have industriel eller kommerciel karakter. Tilsvarende er betingelsen vedrørende oprindelsen af det pågældende organs finansiering også blevet behandlet i retspraksis, der blandt andet har præciseret, at det at være finansieret »for størstedelens vedkommende« betyder mere end halvdelen, og at en sådan finansiering kan omfatte brugerbetaling, som pålægges, beregnes og opkræves i overensstemmelse med offentligretlige regler.
- (13) I forbindelse med blandede kontrakter bør de gældende regler fastlægges ud fra kontraktens hovedformål, hvis de forskellige dele, der udgør kontrakten, ikke objektivt kan adskilles. Det bør derfor præciseres, hvordan ordregivende enheder skal afgøre, om de forskellige dele kan adskilles eller ej. Denne præcisering bør bygge på Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. Afgørelsen bør træffes fra sag til sag, hvor den ordregivende enheds udtrykte eller formodede hensigt om at betragte de forskellige dele af en blandet kontrakt som udelelige ikke er tilstrækkelig, men bør underbygges af objektive forhold, som kan begrunde den og godtgøre, at det er nødvendigt at indgå en enkelt kontrakt. En sådan begrundet nødvendighed af at indgå en enkelt kontrakt kunne eksempelvis være til stede i tilfælde af opførelse af en enkelt bygning, hvoraf en del skal anvendes direkte af den pågældende ordregivende enhed, og en anden del skal drives på koncessionsbasis, for eksempel for at stille parkeringsfaciliteter til rådighed for offentligheden. Det bør præciseres, at behovet for at indgå en enkelt kontrakt kan være begrundet i årsager af såvel teknisk som økonomisk karakter.
- (14) I tilfælde af blandede kontrakter, der kan adskilles, kan ordregivende enheder altid tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele af en blandet kontrakt, og i så fald bør de bestemmelser, der finder anvendelse på hver af de særskilte dele, udelukkende fastlægges ud fra den specifikke kontrakts karakteristika. Hvis de ordregivende enheder på den anden side vælger at medtage andre elementer i udbuddet, uanset deres værdi, og uanset hvilken retlig ordning de tilføjede elementer ellers ville have været underlagt, bør hovedprincippet være, at hvis en kontrakt tildeles i henhold til bestemmelserne i dette direktiv, og den tildeles for sig selv, bør direktivet fortsat gælde for hele den blandede kontrakt.
- (15) Der bør imidlertid fastsættes særlige bestemmelser for blandede kontrakter, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter eller dele, der ikke ligger inden for TEUF's anvendelsesområde. I sådanne tilfælde bør det være muligt ikke at anvende dette direktiv, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med det formål at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv eller af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF⁽¹⁾. Det bør præciseres, at ordregivende enheder ikke bør hindres i at vælge at anvende dette direktiv på visse blandede kontrakter i stedet for at anvende direktiv 2009/81/EF.
- (16) Kontrakter kan endvidere tildeles for at dække behovene for flere aktiviteter, der kan være underlagt forskellige retlige ordninger. Det skal fremgå klart, at de retlige ordninger, der gælder for en enkelt kontrakt, der omfatter flere aktiviteter, bør være de regler, der gælder for den aktivitet, som den først og fremmest tager sigte på. Hvilken aktivitet kontrakten først og fremmest tager sigte på, kan fastslås på grundlag af den analyse af, hvilke behov den specifikke kontrakt skal dække, som den ordregivende enhed foretager for at vurdere kontraktens værdi og udarbejde udbudsdokumenterne. I visse tilfælde, f.eks. ved køb af ét enkelt stykke udstyr til gennemførelse af aktiviteter, for hvilke der mangler oplysninger, som gør det muligt at vurdere, hvor meget det skal bruges i forbindelse med de forskellige aktiviteter, kan det være objektivt umuligt at fastslå, hvilken aktivitet kontrakten først og fremmest tager sigte på. Det bør fastsættes, hvilke regler der skal gælde i disse tilfælde.
- (17) Det bør præciseres, at begrebet »økonomisk aktør« skal fortolkes i bred forstand, således at det omfatter alle personer og/eller enheder, der tilbyder udførelse af bygge- og anlægsarbejder samt levering af varer eller tjenesteydelser på markedet, uanset hvilken retlig form de har valgt at arbejde under. Således bør firmaer, filialer, datterselskaber, interessentskaber, andelsselskaber, aktie- og anpartsselskaber, universiteter, offentlige eller private, og andre former for enheder end fysiske personer alle henhøre under begrebet økonomisk aktør, uanset om de er »juridiske personer« i enhver forbindelse.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelsesktrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

- (18) Det bør præciseres, at sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder hvis de har sluttet sig sammen i en midlertidig sammenslutning, kan deltage i tildelingsprocedurer uden at være nødt til at antage en bestemt retlig form. I det omfang det er nødvendigt, f.eks. hvis der er krav om solidarisk hæftelse, kan en bestemt form være påkrævet, når sådanne sammenslutninger tildeles kontrakten.

Det bør desuden præciseres, at ordregivende enheder udtrykkeligt bør kunne fastsætte, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kriterierne og kravene om kvalifikation og kvalitativ udvælgelse som omhandlet i dette direktiv, der kræves af økonomiske aktører, der deltager alene.

Gennemføres kontrakten af en sammenslutning af økonomiske aktører, kan det være nødvendigt at fastsætte betingelser, der ikke pålægges individuelle deltagere. Sådanne betingelser, der bør være objektivt begrundede og proportionale, kan f.eks. omfatte krav om, at der skal udpeges en fælles repræsentation eller en ledende partner i relation til udbudsproceduren, eller om indgivelse af oplysninger om dannelsen af dem.

- (19) For at sikre reel åbning af markedet samt passende ligevægt i anvendelsen af udbudsreglerne inden for vand- og energiforsyning, transport og posttjenester må de pågældende enheder defineres på anden måde end ved henvisning til deres retlige form. Det bør derfor sikres, at princippet om ligebehandling af ordregivende enheder i den offentlige og den private sektor ikke anfægtes. Det skal desuden i overensstemmelse med artikel 345 i TEUF sikres, at medlemsstaternes ejendomsretlige ordninger ikke berøres.
- (20) Begrebet særlige eller eksklusive rettigheder er centralt for definitionen af dette direktivs anvendelsesområde, da enheder, som hverken er ordregivende myndigheder eller offentlige foretagender som defineret i dette direktiv, kun er omfattet, for så vidt de udøver en af de aktiviteter, der er omfattet på grundlag af sådanne rettigheder. Det bør derfor præciseres, at rettigheder, der er givet gennem en procedure baseret på objektive kriterier, navnlig i

henhold til EU-lovgivningen, og hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, ikke skal forstås som særlige eller eksklusive rettigheder i dette direktiv.

Denne lovgivning bør omfatte Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ⁽¹⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF ⁽²⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF ⁽³⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽⁵⁾.

Det bør også præciseres, at denne liste over lovgivning ikke er udtømmende, og at enhver form for rettigheder, herunder som følge af koncessionskontrakter, der er tildelt efter andre procedurer på grundlag af objektive kriterier, og hvor der er sørgt for behørig offentliggørelse, ikke udgør særlige eller eksklusive rettigheder med henblik på definitionen af det personelle anvendelsesområde for dette direktiv. Begrebet eksklusive rettigheder bør desuden anvendes til at afgøre, om det er berettiget at anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud, fordi bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør som følge af beskyttelsen af visse eksklusive rettigheder.

I betragtning af de forskellige formål med disse bestemmelser bør det imidlertid præciseres, at begrebet eksklusive rettigheder ikke behøver at have samme betydning i de to sammenhænge. Det bør derfor præciseres, at en enhed, der har opnået en eksklusiv rettighed til at levere en bestemt tjenesteydelse i et bestemt geografisk område efter en procedure, der bygger på objektive kriterier, og hvor der er sørgt for tilstrækkelig gennemsigtighed, ikke selv, hvis den er et privat organ, vil være ordregivende enhed, men vil ikke desto mindre være den eneste enhed, der kan levere tjenesteydelsen i det pågældende område.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelser for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter (EFT L 164 af 30.6.1994, s. 3).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

- (21) Visse enheder er aktive inden for produktion, transport eller distribution af både varme og afkøling. Der kan være en vis usikkerhed med hensyn til, hvilke regler der finder anvendelse på aktiviteter i forbindelse med henholdsvis varme og afkøling. Det bør derfor præciseres, at ordregivende myndigheder, offentlige virksomheder og private virksomheder, der er aktive i varmesektoren, er omfattet af dette direktiv, idet private virksomheder dog er underlagt den ekstra betingelse, at de opererer på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder. På den anden side er ordregivende myndigheder, der opererer i kølesektoren, omfattet af reglerne i direktiv 2014/24/EU, hvorimod offentlige virksomheder og private virksomheder, uanset om sidstnævnte opererer på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder, ikke er omfattet af udbudsreglerne. Endelig bør det præciseres, at kontrakter, der tildeles til både varme og afkøling, bør behandles i henhold til bestemmelserne vedrørende kontrakter om udførelse af flere aktiviteter for at afgøre, hvilke udbudsregler der eventuelt gælder for tildelingen heraf.
- (22) Inden det påtænkes at ændre anvendelsesområdet for dette direktiv og direktiv 2014/24/EU for denne sektor, bør situationen i kølesektoren undersøges for at indhente tilstrækkelige oplysninger, navnlig med hensyn til konkurrencesituationen, omfanget af grænseoverskridende udbud og interessenternes synspunkter. Da anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU ⁽¹⁾ på denne sektor vil kunne have en væsentlig indvirkning på markedsåbningen, bør undersøgelsen foretages i forbindelse med vurderingen af virkningerne af direktiv 2014/23/EU.
- (23) Uden på nogen måde at udvide anvendelsesområdet for dette direktiv bør det præciseres, at produktion, engrosalg og detailsalg af elektricitet er omfattet, når dette direktiv omtaler elektricitetsforsyning.
- (24) Ordregivende enheder, der arbejder inden for drikkevandsforsyning, kan også udføre andre aktiviteter vedrørende vand, som f.eks. vandbygningsprojekter, kunstvanding, dræning samt bortledning og rensning af spildevand. I sådanne tilfælde skal ordregivende enheder kunne anvende de udbudsprocedurer, der er omhandlet i dette direktiv, i forbindelse med alle deres aktiviteter vedrørende vand, uanset hvilken del af »vandcyklussen« der berøres. Udbudsregler af den type, som foreslås for vareindkøbskontrakter, er imidlertid uegnede i forbindelse med køb af vand i betragtning af nødvendigheden af, at forsyning finder sted fra kilder nær anvendelsesstedet.
- (25) Indkøb, der foretages i forbindelse med olie- og gasefterforskning, bør udelukkes, da denne sektor beviseligt er underlagt et sådant konkurrencepres, at der ikke længere er behov for den indkøbsdisciplin, som EU-udbudsreglerne sikrer. Eftersom udvinding af olie og gas fortsat er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, kan der være behov for at skelne mellem efterforskning og udvinding. Ved denne skelnen bør »efterforskning« anses for at omfatte de aktiviteter, der udføres for at undersøge, om der findes olie eller gas i et bestemt område, og i givet fald om det kan udnyttes forretningsmæssigt, mens »udvinding« bør anses som »produktion« af olie og gas. I overensstemmelse med fast praksis i fusionsager bør »produktion« anses for også at omfatte »udvikling«, dvs. opbygning af nødvendig infrastruktur til den fremtidige produktion (olieplatforme, rørledninger, terminaler osv.).
- (26) De ordregivende myndigheder bør ved hjælp af ethvert middel, der i henhold til national ret står til deres rådighed, forebygge fordrejning af udbudsprocedurerne på grund af interessekonflikter. Dette kan indbefatte procedurer med henblik på at identificere, forebygge og afhjælpe interessekonflikter.
- (27) Ved Rådets afgørelse 94/800/EF ⁽²⁾, for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence, godkendtes navnlig Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud (»GPA-aftalen«). GPA-aftalen har til formål at opstille en multilateral ramme af afbalancerede rettigheder og forpligtelser i forbindelse med offentlige kontrakter med henblik på at liberalisere og skabe vækst i verdenshandelen. For så vidt angår de kontrakter, der er omfattet af bilag 3, 4 og 5 samt de almindelige bemærkninger til Den Europæiske Unions appendiks I til GPA-aftalen og af andre relevante internationale aftaler, som Unionen er bundet af, bør ordregivende enheder opfylde forpligtelserne i henhold til disse aftaler ved at anvende dette direktiv over for økonomiske aktører fra tredjelande, der har undertegnet disse aftaler.
- (28) GPA-aftalen gælder for kontrakter over bestemte tærskelværdier, der er fastsat i GPA-aftalen og er udtrykt i særlige trækingsrettigheder. De tærskelværdier, der fastlægges ved dette direktiv, bør justeres, så de svarer til GPA-aftalens tærskelværdier i euro. Der bør også regelmæssigt foretages en justering af tærskelværdierne i euro

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (Se side 1 i denne EUT).

⁽²⁾ Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguayrundens regi (1986-1994) (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 1).

for i nødvendigt omfang ved hjælp af en simpel beregning at tilpasse dem til eventuelle udsving i euroens værdi i forhold til disse særlige trækningsrettigheder.

Bortset fra disse regelmæssige matematiske tilpasninger bør muligheden for en forhøjelse af tærsklerne i GPA-aftalen undersøges under næste forhandlingsrunde herom.

For at undgå multiplikation af tærskelværdier bør de samme tærskelværdier fortsat anvendes for alle ordregivende enheder, uanset hvilken sektor de arbejder i, uden at det berører Unionens internationale forpligtelser.

- (29) Det bør præciseres, at for at anslå en kontrakts værdi skal alle indtægter medregnes, uanset om de modtages fra den ordregivende enhed eller fra tredjeparter.

Det bør også præciseres, at med henblik på at anslå tærskelværdierne bør begrebet lignende varer forstås som produkter, der er bestemt til identiske eller lignende formål, for eksempel en række fødevarer eller forskellige kontormøbelartikler. En økonomisk aktør, som er aktiv på det pågældende område, vil typisk have sådanne varer som en del af sit sædvanlige produktsortiment.

- (30) Med henblik på et anslå et givet udbuds værdi bør det præciseres, at det kun bør være muligt at basere den anslåede værdi på en opdeling af udbuddet, hvis dette er objektivt begrundet. Det kan eksempelvis begrundes at anslå kontraktværdien isoleret i forhold til en særskilt driftsenhed i den ordregivende enhed, forudsat at den pågældende driftsenhed selv er ansvarlig for sit udbud. Denne forudsætning kan antages at være opfyldt, hvis den særskilte driftsenhed selv forestår udbudsprocedurerne og træffer afgørelse om køb, råder over en særskilt budgetpost til det pågældende udbud og selv indgår kontrakten og finansierer kontrakten via et budget, som den råder over. En opdeling er ikke begrundet, hvis den ordregivende enhed blot organiserer udbuddet decentralt.

- (31) Eftersom dette direktiv er rettet til medlemsstaterne, finder det ikke anvendelse på indkøb foretaget af internationale organisationer på egne vegne og for egen regning. Der er imidlertid behov for at præcisere, i

hvilket omfang dette direktiv finder anvendelse for indkøb, der er underlagt særlige internationale regler.

- (32) Der mindes om, at tjenesteydelser vedrørende voldgift og mægling samt andre lignende former for alternativ tvistbilæggelse sædvanligvis leveres af organer eller enkeltpersoner, der er udnævnt eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler. Det bør præciseres, at dette direktiv ikke finder anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende levering af sådanne tjenesteydelser uanset deres betegnelse i henhold til national ret.

- (33) Et vist antal juridiske tjenesteydelser leveres af tjenesteydere, der er udpeget af en domstol eller en ret i en medlemsstat, vedrører advokaters repræsentation af klienter i retssager, skal leveres af notarer eller er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed. Sådanne juridiske tjenesteydelser leveres sædvanligvis af organer eller enkeltpersoner, der er udnævnt eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler, for eksempel udnævnelse af kammeradvokater i visse medlemsstater. Disse juridiske tjenesteydelser bør derfor undtages fra dette direktivs anvendelsesområde.

- (34) Det er hensigtsmæssigt at præcisere, at begrebet finansielle instrumenter som omhandlet i dette direktiv har samme betydning som i den øvrige lovgivning om det indre marked, og på baggrund af den nylige oprettelse af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme bør det fastsættes, at operationer, der gennemføres med denne facilitet og denne mekanisme, bør udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde. Det bør endelig præciseres, at lån, uanset om de forekommer i forbindelse med udstedelse eller andre operationer vedrørende værdipapirer eller andre finansielle instrumenter, bør udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.

- (35) Det bør erindres, at det i artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007⁽¹⁾ udtrykkelig fastsættes, at direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF finder anvendelse på henholdsvis tjenesteydelseskontrakter og offentlige tjenesteydelseskontrakter om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn, hvorimod forordning (EF) nr. 1370/2007 finder anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn. Det bør desuden erindres, at nævnte forordning fortsat finder anvendelse på både (offentlige) tjenesteydelseskontrakter og tjenesteydelseskoncessioner om offentlig personbefordring med jernbane eller metro. For at præcisere forholdet

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

mellem dette direktiv og forordning (EF) nr. 1370/2007 bør det udtrykkelig fastsættes, at dette direktiv ikke bør finde anvendelse på tjenesteydelseskontrakter om levering af offentlig personbefordring med jernbane eller metro, som fortsat bør tildeles i henhold til nævnte forordning. I det omfang forordning (EF) nr. 1370/2007 lader det være op til national lovgivning, om der skal afviges fra de regler, som er fastsat i nævnte forordning, bør medlemsstaterne fortsat i deres nationale lovgivning fastsætte, at tjenesteydelseskontrakter om offentlig personbefordring med jernbane eller metro skal tildeles efter en kontrakttildelingsprocedure, der følger deres almindelige regler om offentlige udbud.

- (36) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på visse nødtjenester, der udføres af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, da disse organisationers særlige karakter ville være vanskelig at bevare, hvis tjenesteyderne skulle udvælges efter procedurerne i dette direktiv. Denne udelukkelse bør dog ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt. Det bør derfor udtrykkeligt fastsættes, at patienttransportambulancetjenester ikke bør udelukkes. Det er i den forbindelse desuden nødvendigt at præcisere, at CPV-gruppe 601 »Landtransporttjenester« ikke omfatter ambulancetjenester, der findes i CPV-klasse 8514. Det bør derfor præciseres, at tjenesteydelser, der er omfattet af CPV-kode 85143000-3, og som udelukkende består af patienttransportambulancetjenester, bør være omfattet af de specifikke regler, der gælder for sociale og andre tjenesteydelser (»den lempelige ordning«). Således vil blandede kontrakter om levering af ambulancetjenester generelt også være omfattet af den lempelige ordning, hvis værdien af patienttransportambulancetjenesterne er højere end værdien af andre ambulancetjenester.
- (37) I visse tilfælde kan en ordregivende myndighed eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder være den eneste kilde til en bestemt tjenesteydelse, som den har eneret til at levere i henhold til love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, der er forenelige med TEUF. Det bør præciseres, at tjenesteydelseskontrakter kan tildeles denne ordregivende myndighed eller den pågældende sammenslutning heraf, uden at dette direktiv anvendes.
- (38) Der er betydelig retsikkerhed med hensyn til, i hvor stort omfang kontrakter indgået mellem ordregivende myndigheder bør være omfattet af reglerne om offentlige udbud. EU-Domstolens relevante retspraksis fortolkes forskelligt af medlemsstaterne og endda af ordregivende myndigheder. Da denne retspraksis ligeledes gælder for offentlige myndigheder, der driver virksomhed inden for

de sektorer, der er omfattet af dette direktiv, bør det sikres, at de samme regler gælder og fortolkes på samme måde i både dette direktiv og direktiv 2014/24/EU.

- (39) Mange ordregivende enheder er organiseret som en økonomisk sammenslutning, der kan omfatte en række separate virksomheder; ofte har hver af disse virksomheder en specialiseret rolle inden for den økonomiske sammenslutnings overordnede kontekst. Det er derfor hensigtsmæssigt at udelukke visse kontrakter vedrørende tjenesteydelser, vareindkøb og bygge- og anlægsarbejder, der tildeles en tilknyttet virksomhed, hvis hovedaktivitet er at levere disse tjenesteydelser, varer eller arbejder til den sammenslutning, virksomheden er tilknyttet, og ikke at markedsføre dem. Visse kontrakter vedrørende tjenesteydelser, vareindkøb og bygge- og anlægsarbejder, som den ordregivende enhed har tildelt et joint venture, der består af flere ordregivende enheder, med henblik på udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og som den deltager i, bør også udelukkes. Det bør dog sikres, at denne udelukkelse ikke skaber konkurrencefordrivning til fordel for de virksomheder eller joint ventures, som er tilknyttet de ordregivende enheder. Der bør fastsættes et passende regelsæt, især vedrørende de øvre grænser for, hvor stor en del af omsætningen virksomhederne må skaffe fra markedet, således at de, når denne grænse er nået, mister muligheden for at få tildelt kontrakter uden udbud, og vedrørende sammensætningen af joint ventures og stabiliteten i forbindelserne mellem disse joint ventures og de ordregivende enheder, som de består af.
- (40) Forbindelserne mellem bestemmelserne om samarbejde mellem offentlige myndigheder og bestemmelserne om tildeling af kontrakter til tilknyttede virksomheder eller inden for rammerne af joint ventures bør også afklares.
- (41) Virksomheder bør betragtes som tilknyttede, når der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse mellem den ordregivende enhed og den pågældende virksomhed, eller når begge er underkastet bestemmende indflydelse fra en anden virksomhed. I den sammenhæng bør privat deltagelse i sig selv ikke være relevant. Det bør gøres så enkelt som muligt at kontrollere, om en virksomhed er tilknyttet en given ordregivende enhed. Da forekomsten af en sådan mulig direkte eller indirekte bestemmende indflydelse i forvejen skal kontrolleres med henblik på at afgøre, om de pågældende virksomheders og enheders årsregnskaber skal være konsoliderede, bør virksomheder derfor betragtes som tilknyttede, når deres årsregnskaber er konsoliderede. EU-reglerne om

årsregnskaber finder dog under visse omstændigheder ikke anvendelse, bl.a. som følge af de pågældende virksomheders størrelse eller fordi visse betingelser vedrørende deres retlige form ikke er opfyldt. I de tilfælde, hvor Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾ ikke finder anvendelse, vil det være nødvendigt at undersøge, om der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse under hensyntagen til ejerskab, finansiel deltagelse eller de for virksomhederne gældende regler.

- (42) Der bør tilskyndes til, at industrielle kilder samfinansierer forsknings- og udviklingsprogrammer. Det bør derfor præciseres, at dette direktiv kun finder anvendelse, når der ikke er en sådan samfinansiering, og når resultatet af forsknings- og udviklingsaktiviteterne går til den pågældende ordregivende enhed. Dette bør ikke udelukke muligheden for, at den tjenesteyder, der har udført disse aktiviteter, kan offentliggøre en beskrivelse af dem, så længe den ordregivende enhed bevarer eneretten til at anvende resultatet af forskningen og udviklingen til brug for egen virksomhed. Fiktiv deling af forsknings- og udviklingsresultaterne eller ren symbolsk deltagelse i vederlaget til tjenesteyderen bør dog ikke hindre, at dette direktiv finder anvendelse.
- (43) Dette direktiv bør ikke gælde for kontrakter, der har til formål at muliggøre udførelse af en af de aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og ej heller for projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udførelse af en sådan aktivitet, hvis den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udføres, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri. Der bør derfor opretholdes en procedure, der kan anvendes på alle de i dette direktiv omfattede sektorer eller dele heraf, og som gør det muligt at tage hensyn til virkningerne af en nuværende eller fremtidig åbning for konkurrence. De berørte ordregivende enheder bør gives retssikkerhed og tilbydes en passende beslutningsprocedure, der gør det muligt på kort tid at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten på området. Af hensyn til retssikkerheden bør det præciseres, at alle afgørelser, der er vedtaget inden ikrafttrædelsen af dette direktiv vedrørende anvendelsen af de hertil svarende bestemmelser i artikel 30 i direktiv 2004/17/EF, fortsat finder anvendelse.
- (44) Hvorvidt en sektor er undergivet almindelige konkurrencevilkår, bør bedømmes ud fra objektive kriterier, der tager hensyn til de særlige kendetegn i den pågældende sektor eller i de berørte dele heraf. Denne vurdering

begrænses dog, fordi tidsfristerne er korte, og fordi den skal baseres på de oplysninger, der er tilgængelige for Kommissionen — enten fra allerede tilgængelige kilder eller fra oplysninger indhentet i forbindelse med anvendelsen i henhold til artikel 35 — som ikke kan suppleres af flere tidskrævende metoder, herunder navnlig offentlige høringer af de berørte økonomiske aktører. Vurderingen af direkte eksponering for konkurrence, som kan gennemføres inden for rammerne af dette direktiv, berører derfor ikke den fuldstændige anvendelse af konkurrencelovgivningen.

- (45) Vurderingen af, hvorvidt en bestemt sektor eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, bør foretages for det specifikke område eller de berørte dele heraf, hvor aktiviteten udføres af de relevante økonomiske aktører, det såkaldte relevante geografiske marked. Eftersom dette begreb er afgørende for vurderingen, bør der gives en passende definition heraf på grundlag af de eksisterende begreber i EU-retten. Det bør også præciseres, at det relevante geografiske marked ikke nødvendigvis falder sammen med den pågældende medlemsstats område; derfor kan afgørelser om anvendelse af undtagelsen begrænses til dele af den pågældende medlemsstats område.
- (46) Gennemførelse og anvendelse af relevant EU-lovgivning om åbning af en given sektor eller en del af denne vil blive betragtet som tilstrækkeligt grundlag for en formodning om fri adgang til det pågældende marked. Hvilken relevant lovgivning der er tale om, bør fremgå af et bilag, der kan ajourføres af Kommissionen. Kommissionen bør ved ajourføringen af nævnte bilag navnlig tage hensyn til, om der eventuelt er vedtaget foranstaltninger, der medfører en ægte åbning i konkurrencemæssig henseende af andre sektorer end dem, for hvilke lovgivning allerede er omhandlet i nævnte bilag, f.eks. sektoren for national personbefordring med jernbane.
- (47) Når det ikke antages, at der er fri adgang til et bestemt marked som følge af gennemførelsen af den relevante EU-lovgivning, bør det påvises, at der retligt og faktisk er fri adgang til det. Hvis en medlemsstat udvider anvendelsen af en EU-retsakt om åbning af en bestemt sektor for konkurrence til situationer, der falder uden for anvendelsesområdet for denne retsakt, for eksempel ved at anvende direktiv 94/22/EF på kulsektoren eller Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU ⁽²⁾ på personbefordring på nationalt plan, bør denne omstændighed tages i betragtning ved vurderingen af, hvorvidt adgang til den pågældende sektor retligt og faktisk er fri.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (EUT L 343 af 14.12.2012, s. 32).

(48) Uafhængige nationale myndigheder, såsom sektortilsynsmyndigheder og konkurrencemyndigheder, har normalt specialiseret knowhow, information og viden, som vil være relevant ved vurderingen af, om en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset. Anmodninger om undtagelse bør derfor, når det er relevant, ledsages af eller omfatte en nylig afgørelse om konkurrencesituationen i den pågældende sektor truffet af en uafhængig national myndighed, der er kompetent for så vidt angår den pågældende aktivitet.

I mangel af en begrundet og dokumenteret afgørelse truffet af en uafhængig national myndighed, der er kompetent for så vidt angår den pågældende aktivitet, kan der være behov for længere tid til at vurdere en anmodning om undtagelse. Det tidsrum, som Kommissionen råder over til vurdering af sådanne anmodninger, bør derfor tilpasses i overensstemmelse hermed.

(49) Kommissionen bør altid være forpligtet til at behandle anmodninger, der er i overensstemmelse med de nærmere regler for anvendelse af procedurerne, om at fastlægge, hvorvidt en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset. Det bør imidlertid også præciseres, at kompleksiteten af sådanne anmodninger kan medføre, at det ikke altid er muligt inden for de gældende frister at sikre vedtagelse af gennemførelsesretsakter om fastlæggelse af, hvorvidt en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset.

(50) Det bør præciseres, at Kommissionen bør have mulighed for at kræve, at medlemsstaterne eller de ordregivende enheder giver, supplerer eller præciserer oplysninger. Kommissionen bør fastsætte en passende tidsfrist for dette, som under behørig hensyntagen til nødvendigheden af at overholde fristerne for Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesretsakten bør tage højde for forhold som f.eks. kompleksiteten af de oplysninger, der anmodes om, og om oplysningerne er lettilgængelige.

(51) Beskæftigelse og erhverv bidrager til integration i samfundet og er nøgleelementer i sikring af lige muligheder for alle. I denne forbindelse kan beskyttede værksteder spille en betydelig rolle. Det samme gælder for andre sociale virksomheder, hvis hovedformål er at

støtte den sociale og faglige integration eller reintegration af handicappede og dårligt stillede personer, f.eks. arbejdsløse og personer, der tilhører dårligt stillede mindretal eller grupper, som på anden måde er socialt marginaliserede. Men sådanne værksteder og virksomheder er måske ikke i stand til at opnå kontrakter på almindelige konkurrencevilkår. Derfor bør det fastsættes, at medlemsstaterne kan forbeholde sådanne værksteder eller virksomheder retten til at deltage i procedurer for tildeling af offentlige kontrakter eller af visse dele heraf eller forbeholde programmer for beskyttet beskæftigelse gennemførelsen af kontrakterne.

(52) Med henblik på en hensigtsmæssig integration af de miljømæssige, sociale og arbejdsmarkeds-mæssige krav i de offentlige udbudsprocedurer er det særlig vigtigt, at medlemsstaterne og de ordregivende enheder træffer relevante foranstaltninger til at sikre overholdelse af miljø-, social- og arbejdsretlige forpligtelser, der gælder de steder, hvor bygge- og anlægsarbejderne udføres, eller tjenesteydelserne leveres, og som er resultatet af love, bestemmelser, bekendtgørelser og afgørelser både nationalt og på EU-plan samt kollektive overenskomster, forudsat at disse regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten. Desuden bør forpligtelser i kraft af de internationale aftaler, der er ratificeret af alle medlemsstaterne og opført på listen i bilag XIV, finde anvendelse under kontraktens gennemførelse. Dette bør dog ikke på nogen måde hindre anvendelsen af arbejds- og ansættelsesvilkår, der er mere favorable for arbejdstagerne.

De relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med EU-rettens grundlæggende principper, navnlig med henblik på at sikre ligebehandling. Sådanne relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF⁽¹⁾ og på en måde, der sikrer ligebehandling og hverken direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører og arbejdstagere fra andre medlemsstater.

(53) Tjenesteydelser bør anses for at være leveret på det sted, hvor de egentlige ydelser udføres. Når tjenesteydelserne udføres på afstand, f.eks. tjenesteydelser leveret af call-centre, bør disse tjenesteydelser anses for at være leveret på det sted, hvor de udføres, uanset hvilke steder og medlemsstater tjenesteydelserne er rettet mod.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

- (54) De relevante forpligtelser kan afspejles i kontraktklausuler. I offentlige kontrakter bør det også være muligt at medtage klausuler til sikring af overholdelse af kollektive overenskomster i overensstemmelse med EU-retten. Til sidesættelse af de relevante forpligtelser kan betragtes som en alvorlig forsømmelse fra den økonomiske aktørs side og kan medføre, at den økonomiske aktør udelukkes fra proceduren for tildeling af en offentlig kontrakt.
- (55) Kontrollen med overholdelsen af de miljø-, social- og arbejdsretlige bestemmelser bør foregå i de relevante faser af udbudsproceduren i forbindelse med anvendelsen af de generelle principper for valg af deltagere og tildeling af kontrakter, anvendelsen af udelukkelseskriterierne og anvendelsen af bestemmelserne om unormalt lave tilbud. Den nødvendige verifikation i den henseende bør foregå i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i dette direktiv, navnlig dem, der omhandler dokumentation og egenerklæringer.
- (56) Intet i dette direktiv bør hindre pålæggelse eller håndhævelse af foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte den offentlige orden, den offentlige sædelighed, den offentlige sikkerhed, sundheden, menneskers og dyrs liv samt plantesundheden eller andre miljøforanstaltninger, navnlig med henblik på en bæredygtig udvikling, forudsat at disse foranstaltninger er i overensstemmelse med TEUF.
- (57) Forskning og innovation, herunder økoinnovation og social innovation, er blandt hoveddrivkræfterne for fremtidens vækst og spiller en central rolle i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Ordregivende enheder skal strategisk udnytte offentlige indkøb til at anspore innovation bedst muligt. Køb af innovative varer, bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser spiller en central rolle i indsatsen for at forbedre de offentlige tjenesters effektivitet og kvalitet og løser samtidig vigtige samfundsmæssige problemer. Alt dette bidrager til at opnå det bedste forhold mellem kvalitet og pris samt bredere økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige fordele gennem udvikling af nye idéer, som omsættes til innovative produkter og tjenesteydelser og dermed fremmer bæredygtig økonomisk vækst.
- Det bør erindres, at der i Kommissionens meddelelse af 14. december 2007 med titlen »Prækommercielle indkøb: vedvarende høj kvalitet i offentlige tjenester i Europa gennem øget innovation« er skitseret en række modeller for indkøb af forsknings- og udviklingstjenester, som ikke er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde. Disse modeller vil fortsat være tilgængelige, men dette direktiv bør også bidrage til at lette offentlige indkøb af innovation og hjælpe medlemsstaterne med at nå målene i Innovation i EU.
- (58) På grund af vigtigheden af innovation bør ordregivende enheder tilskyndes til at tillade alternative tilbud så ofte som muligt. Disse enheder bør derfor lægge vægt på behovet for at definere minimumskravene til alternative tilbud, før det meddeles, at der kan indgives alternative tilbud.
- (59) Hvis et behov for udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder ikke kan opfyldes af løsninger, der allerede er tilgængelige på markedet, bør de ordregivende enheder have adgang til en særlig udbudsprocedure for så vidt angår kontrakter, der falder ind under dette direktivs anvendelsesområde. Denne særlige procedure bør give de ordregivende enheder mulighed for at etablere et langsigtet innovationspartnerskab med henblik på udvikling og efterfølgende indkøb af nye, innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, forudsat at sådanne innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder kan leveres til de ydelsesniveauer og omkostninger, der er aftalt, uden at det er nødvendigt at gennemføre en særskilt udbudsprocedure for indkøbet. Innovationspartnerskabet bør bygge på de procedureregler, der finder anvendelse på udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, og kontrakter bør udelukkende tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som er bedst egnet ved sammenligning af tilbuddene om innovative løsninger. Uanset om der er tale om meget store projekter eller mindre innovative projekter, bør innovationspartnerskabet struktureres på en sådan måde, at det kan skabe den nødvendige tiltrækningskraft på markedet, der kan virke som et incitament til udvikling af en innovativ løsning uden at sætte markedet ud af kraft. Ordregivende enheder bør derfor ikke anvende innovationspartnerskaber på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes. I visse tilfælde kan oprettelse af innovationspartnerskaber med flere partnere bidrage til, at sådanne virkninger undgås.
- (60) Erfaringen har vist, at konkurrencepræget dialog, jf. direktiv 2014/24/EU, er nyttig i tilfælde, hvor de ordregivende myndigheder ikke er i stand til at fastlægge, hvordan deres behov kan opfyldes, eller vurdere, hvad markedet kan tilbyde af tekniske, finansielle eller juridiske løsninger. Denne situation kan navnlig opstå i forbindelse med innovative projekter, gennemførelse af store

integrerede transportinfrastrukturprojekter, store EDB-net og projekter, der omfatter kompleks og struktureret finansiering. Medlemsstaterne bør derfor have lov til at stille dette redskab til rådighed for ordregivende enheder. De ordregivende myndigheder bør, hvor det er relevant, tilskyndes til at udpege en projektleder, der kan sikre et godt samarbejde mellem de økonomiske aktører og den ordregivende myndighed i løbet af tildelingsproceduren.

- (61) På grund af de negative konsekvenser for konkurrencen bør udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud kun anvendes under helt ekstraordinære omstændigheder. Denne undtagelse bør begrænses til tilfælde, hvor offentliggørelse enten ikke er mulig af tvungne grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives denne, eller hvor det fra begyndelsen er klart, at offentliggørelse ikke vil give mere konkurrence eller bedre indkøbsresultater, ikke mindst fordi der objektivt set kun er én økonomisk aktør, der kan gennemføre kontrakten. Dette er tilfældet for kunstværker, hvor kunstnerens identitet i sig selv er afgørende for kunstværkets enestående karakter og værdi. Der kan også være andre grunde til eksklusivitet, men kun situationer med objektiv eksklusivitet kan begrunde anvendelsen af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud, hvor eksklusiviteten ikke er skabt af den ordregivende enhed selv med henblik på den fremtidige udbudsprocedure.

De ordregivende enheder, der gør brug af denne undtagelse, bør angive grundene til, at der ikke er rimelige alternativer eller erstatninger, såsom at anvende alternative distributionskanaler, herunder uden for den ordregivende enheds medlemsstat, eller at overveje funktionelt sammenlignelige bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser.

Hvis situationen med eksklusivitet har tekniske årsager, bør de defineres nøje og dokumenteres i hvert enkelt tilfælde. Årsagerne kan for eksempel være, at det for en anden økonomisk aktør vil være nærmest teknisk umuligt at nå det krævede resultat, eller at det er nødvendigt at anvende særlig knowhow eller særlige værktøjer eller midler, som kun én økonomisk aktør har til rådighed. Tekniske årsager kan også skyldes krav om specifik interoperabilitet, som skal opfyldes for at sikre funktionen af de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes.

Endelig er en udbudsprocedure ikke gavnlige, hvis varerne indkøbes direkte på et råvaremarked, herunder handelsplatforme for varer som f.eks. landbrugsvarer og

råstoffer, og energibørser, hvor den regulerede multilaterale handelsstruktur, som der føres tilsyn med, naturligt garanterer markedspriser.

- (62) Det bør præciseres, at bestemmelser vedrørende beskyttelse af fortrolige oplysninger ikke på nogen måde hindrer offentliggørelse af ikkefortrolige dele af indgåede kontrakter, herunder efterfølgende ændringer.

- (63) Elektroniske informations- og kommunikationsmidler kan forenkle offentliggørelsen af kontrakter betydeligt og øge udbudsprocessernes effektivitet og gennemsigtighed. De bør være standard for kommunikation og informationsudveksling i udbudsprocedurer, eftersom de giver de økonomiske aktører væsentligt bedre muligheder for at deltage i udbudsprocedurer i hele det indre marked. Med henblik herpå bør det gøres obligatorisk at overføre udbudsbekendtgørelser elektronisk, at give elektronisk adgang til udbudsdokumenter og — efter en overgangsperiode på 30 måneder — at overgå til fuldstændig elektronisk kommunikation, dvs. kommunikation med elektroniske midler i alle faser af proceduren, herunder indgivelse af ansøgninger om deltagelse og navnlig indgivelse af tilbud (elektronisk indgivelse). Medlemsstaterne og de ordregivende enheder bør frit kunne gå videre, hvis de ønsker det. Det bør desuden præciseres, at den obligatoriske anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv dog ikke bør forpligte de ordregivende enheder til at foretage elektronisk behandling af tilbud, og den bør heller ikke gøre elektronisk evaluering eller automatisk behandling obligatorisk. Endvidere bør ingen elementer i den offentlige udbudsprocedure efter tildelingen af en kontrakt og heller ikke den ordregivende enheds interne kommunikation være omfattet af forpligtelsen til at anvende elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv.

- (64) Ordregivende enheder bør undtagen i visse særlige situationer anvende elektroniske kommunikationsmidler, der er ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), og som ikke begrænser de økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren. Brugen af sådanne kommunikationsmidler bør også tage behørigt hensyn til adgangsmulighederne for handicappede. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at bruge elektroniske midler i alle faser af en udbudsprocedure hverken vil være hensigtsmæssig, hvis anvendelsen af elektroniske midler kræver særlige værktøjer eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige, eller hvis de pågældende meddelelser kun kan håndteres ved hjælp af særligt kontorudstyr. De ordregivende enheder bør derfor ikke

være forpligtet til at kræve, at der bruges elektroniske kommunikationsmidler ved indgivelse af tilbud i visse tilfælde, som der bør udarbejdes en udtømmende liste over. I dette direktiv fastsættes, at sådanne tilfælde bør omfatte situationer, der ville kræve anvendelse af særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for ordregivende enheder, såsom bredformatprintere. I nogle udbudsprocedurer kan udbudsdokumenterne kræve indgivelse af en fysisk model eller en skalamodel, som ikke kan indgives til ordregiven ved anvendelse af elektroniske midler. I sådanne situationer bør modellen sendes til den ordregivende enhed pr. post eller anden egnet forsendelsesform.

Det bør dog præciseres, at anvendelse af andre kommunikationsmidler bør begrænses til de elementer af tilbudet, der ikke er omfattet af et krav om elektroniske kommunikationsmidler.

Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør kunne fastsætte en maksimumsgrænse for størrelsen af de filer, der kan indgives, når det af tekniske årsager er nødvendigt.

- (65) Der kan være ekstraordinære situationer, hvor de ordregivende enheder bør have lov til ikke at anvende elektroniske kommunikationsmidler, hvis det er nødvendigt at undlade at anvende sådanne kommunikationsmidler for at beskytte oplysninger af særligt følsom karakter. Det bør præciseres, at hvis anvendelsen af elektroniske værktøjer, der ikke er almindeligt tilgængelige, kan yde den nødvendige beskyttelse, bør sådanne elektroniske værktøjer anvendes. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis de ordregivende enheder kræver anvendelse af særligt sikre kommunikationsmidler, som de giver adgang til.
- (66) Forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder kan potentielt skabe hindringer for interoperabiliteten, ikke blot i den enkelte medlemsstat, men også og især mellem medlemsstaterne. For at kunne deltage i en udbudsprocedure, hvor det er tilladt eller påkrævet at anvende elektroniske kataloger, som er et format for fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle de deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling, vil de økonomiske aktører i mangel af standardisering eksempelvis skulle tilpasse deres kataloger til hver udbudsprocedure, hvilket ville indebære indgivelse af meget lignende oplysninger i forskellige formater afhængig af den pågældende ordregivende enheds

specifikationer. Standardisering af katalogformater vil derfor forbedre graden af interoperabilitet, øge effektiviteten og desuden reducere den indsats, der kræves af de økonomiske aktører.

- (67) Når Kommissionen skal afgøre, om der er behov for at sikre eller øge interoperabiliteten mellem forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder ved at gøre anvendelse af bestemte standarder obligatorisk, og i givet fald hvilke standarder der skal pålægges, bør den tage størst muligt hensyn til de berørte interessenters synspunkter. Kommissionen bør også tage hensyn til, i hvilket omfang en given standard allerede er blevet anvendt i praksis af økonomiske aktører og ordregivende enheder, og hvor godt den har fungeret. Før Kommissionen gør anvendelse af en bestemt teknisk standard obligatorisk, bør den nøje overveje, hvilke omkostninger dette vil medføre, navnlig med hensyn til tilpasning af de eksisterende e-udbudsløsninger, herunder infrastruktur, processer og software.

Hvis de pågældende standarder ikke er udviklet af en international, europæisk eller national standardiseringsorganisation, bør de opfylde de krav til ikt-standarder, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁾.

- (68) Før medlemsstaterne og de ordregivende enheder angiver det sikkerhedsniveau, der kræves for de elektroniske kommunikationsmidler, som skal anvendes i de forskellige faser af tildelingsproceduren, bør de vurdere forholdet mellem på den ene side kravene til sikring af korrekt og pålidelig identifikation af afsenderne af den pågældende meddelelse og fuldstændigheden af dens indhold og på den anden side risikoen for problemer, f.eks. i situationer, hvor meddelelser sendes af en anden afsender end den angivne. Alt andet lige vil dette betyde, at det sikkerhedsniveau, der kræves for f.eks. en e-mail, hvori der anmodes om bekræftelse af den nøjagtige adresse for afholdelsen af et informationsmøde, ikke behøver at fastsættes på samme niveau som selve tilbudet, som udgør et bindende tilbud for den økonomiske aktør. Tilsvarende kan vurderingen ud fra proportionalitetsprincippet føre til, at der kræves lavere sikkerhedsniveauer i forbindelse med genindsendelse af elektroniske kataloger eller indgivelse af tilbud vedrørende miniudbud i henhold til en rammeaftale eller i forbindelse med adgang til udbudsdokumenter.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 12).

- (69) Selv om de væsentlige elementer i en udbudsprocedure såsom udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interessetilkendegivelser og tilbud altid bør foreligge skriftligt, bør det i øvrigt fortsat være muligt at kommunikere mundtligt med økonomiske aktører, forudsat at indholdet af denne kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. Dette er nødvendigt for at sikre passende gennemsigtighed, som gør det muligt at kontrollere, om princippet om ligebehandling er blevet fulgt. Det er navnlig afgørende, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler, såsom udskrift eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.
- (70) På alle Unionens markeder for offentlige indkøb tegner der sig en stærk tendens til efterspørgselsaggregering blandt offentlige indkøbere, så de opnår stordriftsfordele, herunder lavere priser og transaktionsomkostninger, og så forvaltningen af indkøb forbedres og gøres mere professionel. Dette kan opnås ved at koncentrere indkøb enten efter antal involverede ordregivende enheder eller efter mængde og værdi over tid. Aggregeringen og centraliseringen af indkøb bør dog overvåges nøje for at undgå uforholdsmæssig stor koncentration af købekraft og ulovlig samordning og for at bevare gennemsigtighed, konkurrence og SMV'ers mulighed for at få adgang til markedet.
- (71) Rammeaftaler kan være en effektiv indkøbsteknik i hele Europa. Konkurrencen bør dog styrkes ved at forbedre gennemsigtigheden af og adgangen til udbud, der gennemføres ved hjælp af rammeaftaler. Bestemmelserne vedrørende sådanne aftaler bør derfor revideres, navnlig ved at fastlægge bestemmelser om tildeling af specifikke kontrakter baseret på aftalen på grundlag af objektive regler og kriterier, for eksempel efter et miniudbud, og ved at begrænse rammeaftalers varighed.
- (72) Det bør desuden præciseres, at kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, skal tildeles inden selve rammeaftalen udløber, mens varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, ikke behøver at være sammenfaldende med den pågældende rammeaftales varighed, men alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, godt kan være kortere eller længere. Det bør især være muligt at fastsætte varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, under hensyn til faktorer som f.eks. den tid, der er nødvendig for at gennemføre dem, hvor der indgår vedligeholdelse af udstyr med en forventet levetid på over otte år, eller hvor der er behov for indgående uddannelse af personale til at gennemføre kontrakten.
- Det bør desuden præciseres, at der kan være tilfælde, hvor varigheden af selve rammeaftalerne bør kunne forlænges ud over de otte år. Sådanne tilfælde, der bør være behørigt begrundede, navnlig i rammeaftalens formål, kan f.eks. forekomme, hvis de økonomiske aktører har brug for at skille sig af med udstyr, hvis afskrivningsperiode er længere end otte år, og som skal være tilgængeligt til enhver tid under rammeaftalens samlede varighed. Hvad gælder specielt forsyningsvirksomheder, der leverer væsentlige tjenesteydelser til offentligheden, kan der være tilfælde, hvor der bliver behov for både længere rammeaftaler og individuelle kontrakter af længere varighed, f.eks. i tilfælde af rammeaftaler, der har til formål at sikre almindelig og ekstraordinær vedligeholdelse af net, hvilket kan kræve dyrt udstyr, der skal betjenes af personale, som har modtaget højt specialiseret ad hoc-uddannelse med det formål at sikre fortsat service og minimering af mulige afbrydelser.
- (73) I lyset af de opnåede erfaringer bør reglerne vedrørende dynamiske indkøbssystemer justeres, så ordregivende enheder får mulighed for fuldt ud at udnytte de muligheder, som dette instrument byder på. Systemerne bør forenkles, navnlig ved at anvende dem i form af en begrænset procedure, hvorved behovet for vejledende tilbud, der er blevet udpeget som en af de største byrder i forbindelse med dynamiske indkøbssystemer, fjernes. Alle økonomiske aktører, der indgiver en anmodning om at deltage og opfylder udvælgelseskriterierne, bør derfor have mulighed for at deltage i udbudsproceduren, der gennemføres via et dynamisk indkøbssystem i dets gyldighedsperiode.
- Denne indkøbsteknik gør det muligt for den ordregivende enhed at råde over et særlig bredt udvalg af tilbud og således sikre optimal udnyttelse af midlerne gennem omfattende konkurrence for så vidt angår almindeligt anvendte eller standardiserede varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som er generelt tilgængelige på markedet.
- (74) Gennemgangen af disse ansøgninger om deltagelse bør normalt foretages inden for højst ti arbejdsdage, da vurderingen af udvælgelseskriterierne vil finde sted på grundlag af de krav til dokumentation, som de ordregivende enheder har fastsat, i givet fald i overensstemmelse med de forenklede bestemmelser i direktiv 2014/24/EU. Når først der er oprettet et dynamisk indkøbssystem, kan de ordregivende enheder dog som svar på den første offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller en opfordring til at bekræfte interessetilkendegivelsen stå over for så mange ansøgninger om deltagelse, at de vil have behov for længere tid til at gennemgå ansøgningerne. Dette bør tillades, forudsat at der ikke iværksættes nogen specifik udbudsprocedure, før alle ansøgningerne er gennemgået.

De ordregivende enheder bør frit kunne tilrettelægge, hvordan de agter at gennemgå ansøgningerne om deltagelse, for eksempel ved at beslutte kun at foretage en sådan gennemgang én gang om ugen, forudsat at fristerne for gennemgang af hver ansøgning om deltagelse overholdes. De ordregivende enheder, der i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem anvender udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, bør anvende de relevante bestemmelser i nævnte direktiv på samme måde som de ordregivende myndigheder, der anvender et dynamisk indkøbssystem i henhold til direktiv 2014/24/EU.

- (75) For at fremme SMV'ers muligheder for at deltage i et stort dynamisk indkøbssystem, for eksempel et, der anvendes af en indkøbscentral, bør den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kunne inddrage systemet i objektive definerede kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser. Sådanne kategorier bør defineres ud fra objektive faktorer, som f.eks. kan omfatte den maksimale tilladte størrelse af specifikke kontrakter, der skal tildeles inden for den pågældende kategori, eller et bestemt geografisk område, hvor de efterfølgende specifikke kontrakter skal gennemføres. Hvis et dynamisk indkøbssystem er inddelt i kategorier, bør den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed anvende udvælgelseskriterier, som er fastlagt i forhold til den pågældende kategoris karakteristika.

- (76) Det bør præciseres, at elektroniske auktioner typisk ikke er egnede til visse bygge- og anlægskontrakter og visse tjenesteydelseskontrakter, hvis genstand er en intellektuel indsats, som f.eks. projektering af bygge- og anlægsarbejder, fordi kun de elementer, der er egnede til automatisk evaluering med elektroniske midler, uden at den ordregivende enhed intervenserer eller har mulighed for at foretage en vurdering, dvs. de elementer, der er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procent, må gøres til genstand for elektroniske auktioner.

Det bør dog også præciseres, at elektroniske auktioner kan anvendes i en udbudsprocedure til indkøb af en specifik intellektuel ejendomsret. Der bør desuden mindes om, at mens ordregivende enheder frit kan anvende udvælgelseskriterier til at mindske antallet af ansøgere eller tilbudsgivere, så længe auktionen endnu ikke er begyndt, bør det ikke tillades yderligere at begrænse antallet af tilbudsgivere, der deltager i den elektroniske auktion, når auktionen er begyndt.

- (77) Der udvikles til stadighed nye elektroniske indkøbstechnikker, f.eks. elektroniske kataloger. Elektroniske kataloger er et format for fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle de deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling. Et eksempel er tilbud, som fremlægges i form af et regneark. De ordregivende enheder bør kunne stille krav om elektroniske kataloger i alle procedurer, hvor der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler. Elektroniske kataloger bidrager til at øge konkurrencen og effektivisere de offentlige indkøb, navnlig med hensyn til tids- og omkostningsbesparelser. Der bør dog fastlægges visse regler for at sikre, at disse teknikker anvendes i overensstemmelse med dette direktiv og principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed. Anvendelse af elektroniske kataloger til fremlæggelse af tilbud bør således ikke medføre mulighed for, at de økonomiske aktører nøjes med at indsende deres generelle katalog. De økonomiske aktører bør stadig skulle tilpasse deres generelle kataloger til den specifikke udbudsprocedure. En sådan tilpasning sikrer, at det katalog, der indsendes som svar på en given udbudsprocedure, kun indeholder de varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som de økonomiske aktører efter en egentlig gennemgang har vurderet svarer til den ordregivende enheds krav. I denne forbindelse bør de økonomiske aktører have lov til at kopiere oplysningerne i deres generelle katalog, men de bør ikke have lov til at indgive deres generelle katalog som sådant. Endvidere bør ordregivende enheder have mulighed for at generere tilbud vedrørende specifikke indkøb på grundlag af tidligere indsendte elektroniske kataloger, hvis der gives tilstrækkelige garantier med hensyn til sporbarhed, ligebehandling og forudsigelighed, især når en konkurrence fornyes inden for en rammeaftale, eller når der anvendes et dynamisk indkøbssystem.

Hvis det er den ordregivende enhed, der har genereret tilbuddene, bør den pågældende økonomiske aktør gives mulighed for at kontrollere, at det tilbud, som den ordregivende enhed således har sammensat, ikke indeholder materielle fejl. Hvis der forekommer materielle fejl, bør den økonomiske aktør ikke være bundet af det tilbud, som den ordregivende enhed har genereret, medmindre fejlen rettes.

I overensstemmelse med reglerne om elektroniske kommunikationsmidler bør ordregivende enheder undgå ubegrundede hindringer for økonomiske aktørers adgang til udbudsprocedurer, hvor tilbud skal indgives i form af elektroniske kataloger, og som sikrer overholdelse af de generelle principper om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling.

(78) Centrale indkøbsteknikker anvendes i stigende grad i de fleste medlemsstater. Indkøbscentraler har til opgave at forestå indkøb, forvalte dynamiske indkøbssystemer eller tildele kontrakter eller indgå rammeaftaler for andre ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder med eller uden vederlag. De ordregivende enheder, som der indgås en rammeaftale for, bør kunne anvende den til enkelte eller gentagne indkøb. På grund af de store mængder, der indkøbes, kan disse teknikker bidrage til at øge konkurrencen og bør forbedre de offentlige indkøb. Der bør derfor indføres en EU-definition af indkøbscentraler til brug for ordregivende enheder, og det bør præciseres, at indkøbscentraler arbejder på to forskellige måder.

De bør for det første kunne fungere som grossister ved at købe, oplagre og videresælge og for det andet kunne fungere som formidlere ved at tildele kontrakter, anvende dynamiske indkøbssystemer eller indgå rammeaftaler til brug for de ordregivende enheder.

En sådan formidlende rolle vil i nogle tilfælde kunne varetages ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres uafhængigt, dvs. uden detaljerede anvisninger fra de pågældende ordregivende enheder, og i andre tilfælde ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres i henhold til de pågældende ordregivende enheders anvisninger på deres vegne og for deres regning.

Der bør desuden fastlægges regler for fordelingen af ansvaret for overholdelsen af forpligtelserne i henhold til dette direktiv, også med hensyn til klagemuligheder, mellem indkøbscentralen og de ordregivende enheder, der indkøber fra eller gennem den. Såfremt indkøbscentralen alene bærer ansvaret for gennemførelsen af udbudsprocedurerne, bør denne også være eneansvarlig og direkte ansvarlig for procedurernes lovlighed. Hvis en ordregivende enhed gennemfører visse dele af proceduren, f.eks. fornyelse af en konkurrence inden for en rammeaftale eller tildeling af individuelle kontrakter baseret på et dynamisk indkøbssystem, bør den ordregivende enhed fortsat være ansvarlig for alle de faser, som den gennemfører.

(79) Ordregivende enheder bør have lov til at tildele en tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral uden at anvende procedurerne i dette direktiv. Det bør også være tilladt for

sådanne tjenesteydelseskontrakter at omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter. Sådanne tjenesteydelseskontrakter om levering af accessoriske indkøbsaktiviteter bør, når det ikke er indkøbscentralen, der udfører aktiviteterne i forbindelse med sin levering af centrale indkøbsaktiviteter til den pågældende ordregivende enhed, tildeles i overensstemmelse med dette direktiv. Det bør også erindres, at dette direktiv ikke bør finde anvendelse, når centraliserede eller accessoriske indkøbsaktiviteter leveres på anden måde end gennem en gensidigt bebyrdende kontrakt, som udgør indkøb i henhold til dette direktiv.

(80) Styrkelse af bestemmelserne om indkøbscentraler bør på ingen måde være til hinder for den nuværende praksis med lejlighedsvis fælles indkøb, dvs. mindre institutionaliserede og systematiske fælles indkøb eller fast praksis med anvendelse af tjenesteydere, der forbereder og forvalter indkøbsprocedurer på en ordregivende enheds vegne og for dennes regning og efter dens anvisninger. Tværtimod bør visse elementer i fælles indkøb præciseres på grund af den vigtige rolle, som fælles indkøb kan spille, ikke mindst i forbindelse med innovative projekter.

Fælles indkøb kan antage mange forskellige former, der spænder fra samordnede indkøb gennem udarbejdelse af fælles tekniske specifikationer for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, som vil blive indkøbt af en række ordregivende enheder, der hver især gennemfører en særskilt udbudsprocedure, til situationer, hvor de pågældende ordregivende enheder i fællesskab gennemfører en udbudsprocedure enten ved at handle sammen eller ved at overdrage forvaltningen af udbudsproceduren til én ordregivende enhed på vegne af alle de ordregivende enheder.

Når flere ordregivende enheder i fællesskab gennemfører en udbudsprocedure, bør de have et fælles ansvar for opfyldelsen af deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Hvis det imidlertid kun er dele af udbudsproceduren, der gennemføres i fællesskab af de ordregivende enheder, bør det fælles ansvar kun gælde for de dele af proceduren, der er gennemført i fællesskab. Den enkelte ordregivende enhed bør alene være ansvarlig for de procedurer eller dele af procedurer, som den gennemfører på egen hånd, såsom tildeling af en kontrakt, indgåelse af en rammeaftale, anvendelse af et dynamisk indkøbssystem eller fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale.

(81) Elektroniske kommunikationsmidler er især velegnede til at støtte centrale indkøbsmetoder og -værktøjer, fordi de giver mulighed for genanvendelse og automatisk behandling af data og for at minimere informations- og transaktionsomkostningerne. Brugen af sådanne elektroniske kommunikationsmidler bør derfor i første omgang gøres obligatorisk for indkøbscentraler, samtidig med at praksis tilnærmes i hele Unionen. Dette bør efterfølges af en generel forpligtelse til at bruge elektroniske kommunikationsmidler i forbindelse med alle udbudsprocedurer efter en overgangsperiode på 30 måneder.

(82) Fælles tildeling af kontrakter, der foretages af ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater, står i øjeblikket over for specifikke retlige vanskeligheder med hensyn til konflikter mellem de nationale regler. Til trods for at direktiv 2004/17/EF implicit tillader grænseoverskridende fælles offentlige indkøb, står ordregivende enheder stadig over for betydelige juridiske og praktiske vanskeligheder i forbindelse med indkøb fra indkøbscentraler i andre medlemsstater eller fælles tildeling af kontrakter. For at give ordregivende enheder mulighed for at drage størst mulig fordel af det indre markeds muligheder med hensyn til stordriftsfordele og risiko- og resultatdeling, ikke mindst i forbindelse med innovative projekter, der indebærer større risiko, end én ordregivende enhed med rimelighed kan bære, bør disse vanskeligheder afhjælpes. Der bør derfor fastlægges nye regler for grænseoverskridende fælles indkøb for at lette samarbejdet mellem ordregivende enheder og øge fordelene ved det indre marked ved at skabe grænseoverskridende forretningsmuligheder for leverandører og tjenesteydere. Disse regler bør fastlægge betingelserne for grænseoverskridende anvendelse af indkøbscentraler og udpege den gældende lovgivning om offentlige udbud, herunder den gældende lovgivning om klagemuligheder, i forbindelse med grænseoverskridende fælles procedurer og dermed supplere lovvalgsreglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008⁽¹⁾. Desuden bør ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater kunne etablere fælles retlige enheder i henhold til national ret eller EU-retten. Der bør fastsættes særlige regler for sådanne former for fælles indkøb.

Imidlertid bør ordregivende enheder ikke gøre brug af mulighederne for grænseoverskridende fælles indkøb med det formål at omgå obligatoriske offentligretlige regler i overensstemmelse med EU-retten, der gælder for dem i den medlemsstat, hvor de er beliggende. Sådanne regler kunne for eksempel være bestemmelser om gennemsigtighed og aktindsigt eller særlige krav til sporbarhed af følsomme varer.

(83) Der er behov for, at de tekniske specifikationer, der udarbejdes af indkøbere, sikrer, at offentlige udbud indebærer konkurrence, og at der opfyldes målsætninger om bæredygtighed. Derfor bør det være muligt at afgive tilbud, som afspejler mange forskellige tekniske løsningsmuligheder, standarder og tekniske specifikationer på markedet, herunder dem, som er udarbejdet på grundlag af ydelseskriterier med tilknytning til produktionsprocedurerne livscyklus og bæredygtighed i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser.

Tekniske specifikationer bør derfor udformes, så der undgås kunstig indsnævring af konkurrencen gennem krav, der begunstiger en bestemt økonomisk aktør, fordi de afspejler centrale kendetegn for de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, som den pågældende økonomiske aktør normalt tilbyder. Udformning af de tekniske specifikationer i form af funktionelle og udførelsesrelaterede krav er generelt den bedste metode til at nå dette mål. Funktionelle og udførelsesrelaterede krav er også passende metoder til at fremme innovation i forbindelse med offentlige udbud og bør anvendes i videst muligt omfang. Hvis der henvises til en europæisk standard — eller hvor en sådan ikke findes, til en national standard — bør ordregivende enheder tage tilbud i betragtning, der er baseret på tilsvarende løsningsmuligheder, som opfylder de ordregivende enheders behov, og som sikkerhedsmæssigt er tilsvarende. Det bør være den økonomiske aktørs ansvar at dokumentere ækvivalens med det påkrævede mærke.

Det bør kunne kræves, at tilbudsgiverne dokumenterer, at der er tale om en tilsvarende løsning, ved at fremlægge attest fra tredjemand. Anden passende dokumentation, såsom teknisk dokumentation fra fabrikanten, bør dog også accepteres, når den pågældende økonomiske aktør ikke har adgang til sådanne attester eller prøvningsrapporter eller ikke har mulighed for at fremskaffe dem inden for de relevante tidsfrister, forudsat at den pågældende økonomiske aktør dermed dokumenterer, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder de krav eller kriterier, der er fastsat i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for gennemførelse af kontrakten.

(84) I forbindelse med alle indkøb til brug for personer, uanset om det er offentligheden eller den ordregivende enheds medarbejdere, er det nødvendigt, at de ordregivende enheder fastsætter tekniske specifikationer for at tage hensyn til adgangskriterier for handicappede eller en udformning for alle brugere, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

- (85) Ordregivende enheder, der ønsker at indkøbe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, bør kunne henvise til særlige mærker, som f.eks. EU-miljømærket, (multi)nationale miljømærker eller eventuelle andre mærker, hvis kravene til mærket vedrører kontraktens genstand, som f.eks. beskrivelsen af produktet og dets præsentation, herunder emballagekrav. Det er endvidere afgørende, at disse krav er udformet og vedtaget på grundlag af objektivt verificerbare kriterier gennem en proces, i hvilken interessenter, såsom regeringsorganer, forbrugere, fabrikanter, forhandlere og miljøorganisationer, kan deltage, og at mærket er tilgængeligt og til rådighed for alle interessenter. Det bør præciseres, at interessenterne kan være offentlige eller private organer, virksomheder eller andre former for ikkestatslige organisationer (en organisation, der ikke er offentlig, og som ikke er en traditionel virksomhed, der har til formål at skabe gevinst).

Det bør ligeledes præciseres, at specifikke nationale eller statslige institutioner eller organisationer kan være involveret i fastlæggelsen af de mærkekrav, som offentlige myndigheder eventuelt skal bruge i forbindelse med udbuddet, uden at disse institutioner eller organisationer mister deres status som tredjemand. Henvisning til mærker bør ikke have til følge, at innovationen begrænses.

- (86) Under udarbejdelsen af tekniske specifikationer bør de ordregivende enheder tage hensyn til krav, der er affødt af EU-retten på databeskyttelsesområdet, navnlig i forbindelse med udformning af behandlingen af personoplysninger (indbygget databeskyttelse).
- (87) Offentlige udbud bør tilpasses SMV'ers behov. Ordregivende enheder bør tilskyndes til at gøre brug af adfærdskodeksen for offentlige kontrakter i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 25. juni 2008 med titlen »Europæisk kodeks for bedste praksis for SMV's adgang til offentlige indkøbskontrakter«, hvori der er vejledning i, hvordan de kan anvende rammerne for offentlige udbud på en sådan måde, at SMV'erne får lettere adgang til at deltage. Med henblik herpå bør der fastsættes udtrykkelige bestemmelser om, at kontrakter kan opdeles i delkontrakter. En sådan opdeling kan foretages på et kvantitativt grundlag, således at de individuelle kontrakter bedre svarer til SMV'ers kapacitet, eller på et kvalitativt grundlag i overensstemmelse med de forskellige deltagende erhverv og specialiseringer for at tilpasse indholdet af de enkelte kontrakter bedre til SMV'ers specialiserede sektorer eller i overensstemmelse med de forskellige efterfølgende projektfaser. Delkontrakternes størrelse og genstand bør fastlægges frit af ordregiveren, som i overensstemmelse med de relevante regler for beregning af den anslåede udbudsværdi også bør kunne tildele nogle af delkontrakterne uden anvendelse af procedurerne i dette direktiv.

Medlemsstaterne bør fortsat kunne gå videre i deres bestræbelser på at lette SMV'ers deltagelse på markedet for offentlige udbud ved at indføre en forpligtelse til at overveje det hensigtsmæssige i at opdele kontrakter i mindre delkontrakter, ved at kræve, at ordregivende enheder giver en begrundelse for en afgørelse om ikke at opdele kontrakter i delkontrakter, eller ved at gøre opdeling i delkontrakter obligatorisk under visse omstændigheder. Medlemsstaterne bør med samme formål også frit kunne indføre mekanismer for direkte betaling af underleverandører.

- (88) Hvis kontrakter opdeles i delkontrakter, bør ordregivende enheder, f.eks. for at bevare konkurrencen eller sikre forsyningssikkerheden, kunne begrænse det antal delkontrakter, som en økonomisk aktør kan give tilbud på; de bør desuden kunne begrænse antallet af delkontrakter, der kan tildeles en enkelt tilbudsgiver.

Målet om at lette SMV'ernes adgang til offentlige udbud kan dog blive vanskeliggjort, hvis de ordregivende enheder er nødsaget til at tildele kontrakten del for del, og dette medfører, at de vil skulle acceptere væsentligt mindre fordelagtige løsninger i forhold til en tildeling, der består af flere eller alle delkontrakter. Hvis muligheden for at benytte en sådan metode klart er angivet på forhånd, bør det derfor være muligt for de ordregivende enheder at foretage en sammenlignende vurdering af tilbuddene, så de kan fastslå, om de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter, som helhed bedre ville kunne opfylde tildelingskriterierne, der er fastlagt i overensstemmelse med dette direktiv, end tilbuddene for de enkelte delkontrakter isoleret set. Er dette tilfældet, bør den ordregivende enhed kunne tildele en kontrakt, der samler de pågældende delkontrakter, til den pågældende tilbudsgiver. Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør foretage en sådan sammenlignende vurdering ved først at fastslå, hvilke tilbudsgivere der bedst opfylder de tildelingskriterier, der er fastlagt for den enkelte kontrakt, og derefter sammenligne med de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter taget som en helhed.

- (89) For at gøre procedurerne hurtigere og mere effektive bør tidsfristerne for deltagelse i udbudsprocedurer være så korte som muligt, uden at det skaber unødige adgangshindringer for økonomiske aktører fra hele det indre marked og især SMV'er. Det bør derfor erindres, at når ordregivende enheder fastsætter frister for modtagelse af tilbud og ansøgninger om deltagelse, bør de navnlig tage hensyn til kontraktens kompleksitet og den tid, der er nødvendig til udarbejdelse af tilbud, selv om dette indebærer, at der fastsættes frister, som er længere end de minimumsfrister, der er fastsat i dette direktiv. Anvendelse af elektroniske informations- og kommunikationsmidler, navnlig fuld elektronisk adgang for økonomiske

aktører, tilbudsgivere og ansøgere til udbudsdokumenter og elektronisk overførsel af kommunikation, medfører på den anden side øget gennemsigtighed og tidsbesparelser. Der bør derfor fastsættes bestemmelser om afkortning af minimumsfristerne i forbindelse med offentlige udbud i overensstemmelse med bestemmelserne i GPA-aftalen, og på betingelse af at de er forenelige med de særlige bestemmelser for fremsendelsesmetoder, der er fastsat på EU-plan. Endvidere bør ordregivende enheder have mulighed for yderligere at afkorte fristerne for modtagelse af tilbud ved offentlige udbud i tilfælde, hvor hastende omstændigheder gør det umuligt at anvende den normale frist i forbindelse med offentlige udbud, men hvor et offentligt udbud med afkortet frist ikke er umuligt. Kun i ekstraordinære situationer, hvor tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives denne, gør det umuligt at gennemføre en almindelig procedure, selv med afkortede frister, bør den ordregivende enhed, for så vidt det er strengt nødvendigt, have mulighed for at tildele kontrakter efter udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud. Dette kan være tilfældet, når naturkatastrofer kræver øjeblikkelig handling.

- (90) Det bør præciseres, at behovet for at sikre, at de økonomiske aktører har tilstrækkelig tid til at udarbejde et antageligt tilbud, betyder, at de tidsfrister, der blev fastsat indledningsvis, muligvis vil skulle forlænges. Dette vil navnlig være tilfældet, hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne. Det bør ligeledes præciseres, at væsentlige ændringer i sådanne tilfælde bør forstås som ændringer, navnlig af de tekniske specifikationer, som de økonomiske aktører vil skulle bruge yderligere tid for at forstå og svare tilstrækkeligt på. Det bør imidlertid præciseres, at sådanne ændringer ikke bør være så omfattende, at det ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren. Dette kan især være tilfældet, hvis ændringerne bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter er væsentligt forskellig fra den, der oprindeligt blev fastlagt i udbudsdokumenterne.
- (91) Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør sende oplysninger om visse afgørelser, der træffes under en udbudsprocedure, herunder en afgørelse om ikke at tildele en kontrakt eller ikke at indgå en rammeaftale, uden at ansøgere eller tilbudsgivere skal anmode om sådanne oplysninger. Det bør desuden erindres, at Rådets direktiv 92/13/EØF⁽¹⁾ forpligter ordregivende

enheder til at give de berørte ansøgere og tilbudsgivere et resumé af de relevante grunde til nogle af de vigtigste beslutninger, der træffes i løbet af en udbudsprocedure, igen uden at ansøgerne eller tilbudsgiverne er nødt til anmode om det. Endelig bør det præciseres, at ansøgere og tilbudsgivere bør have mulighed for at anmode om mere detaljerede oplysninger om disse grunde, og de ordregivende enheder bør være forpligtet til at give dem, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette. Disse grunde bør være fastsat i dette direktiv. For at sikre den nødvendige gennemsigtighed i forbindelse med udbudsprocedurer med forhandling og dialog med tilbudsgivere bør tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette, også kunne anmode om oplysninger om procedurens gennemførelse og forløb.

- (92) For så vidt det er foreneligt med behovet for at sikre redelig handelspraksis, samtidig med at der tillades den størst mulige fleksibilitet, bør direktiv 2014/24/EU finde anvendelse hvad angår krav vedrørende økonomisk og finansiel formåen og dokumentation. Ordregivende enheder vil derfor få mulighed for at anvende de udvælgelseskriterier, der er omhandlet i nævnte direktiv, og hvis de gør det, vil de have pligt til at anvende bestemmelserne om navnlig loftet for krav vedrørende minimumsomsætning og vedrørende brug af det fælles europæiske udbudsdokument.
- (93) Ordregivende enheder bør kunne kræve, at miljøledelsesforanstaltninger eller -systemer anvendes under gennemførelsen af en kontrakt. Miljøstyringssystemer kan, uanset om de er registreret i overensstemmelse med Unionens instrumenter, f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009⁽²⁾, vise, om den økonomiske aktør har teknisk formåen til at gennemføre kontrakten. En beskrivelse af de foranstaltninger, som den økonomiske aktør anvender for at sikre det samme miljøbeskyttelsesniveau, bør accepteres som alternativ dokumentation i stedet for de registrerede miljøledelses-systemer, når den økonomiske aktør ikke har adgang til sådanne miljøattester eller ikke har mulighed for at fremskaffe dem inden for de relevante tidsfrister.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 92/13/EØF af 25. februar 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation (EFT L 76 af 23.3.1992, s. 14).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1).

- (94) Begrebet tildelingskriterier er centralt i dette direktiv, og det er derfor vigtigt, at de relevante bestemmelser præsenteres så enkelt og strømlinet som muligt. Dette kan ske ved at anvende udtrykket »økonomisk mest fordelagtige tilbud« som overordnet begreb, idet alle de udvalgte tilbudsgivere i sidste ende bør vælges i forhold til det, den enkelte ordregivende enhed anser for at være den økonomisk bedste løsning blandt tilbuddene. Med henblik på at undgå forveksling med det tildelingskriterium, der i øjeblikket betegnes som det »økonomisk mest fordelagtige tilbud« i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, bør der findes et andet udtryk, der dækker begrebet »det bedste forhold mellem pris og kvalitet«. Det bør derfor fortolkes i overensstemmelse med retspraksis vedrørende disse direktiver, bortset fra hvis der er en klart materiel anden løsning i nærværende direktiv.
- (95) Kontrakter bør tildeles på grundlag af objektive kriterier, der sikrer, at principperne om gennemsigtighed, ikkeforskelsbehandling og ligebehandling overholdes, med henblik på at sikre objektiv sammenligning af tilbuddenes relative værdi for under forhold med effektiv konkurrence at fastslå, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Det bør udtrykkeligt fastsættes, at det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør vurderes på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, hvilket altid bør indeholde et pris- eller omkostningselement. Det bør ligeledes præciseres, at en sådan vurdering af det økonomisk mest fordelagtige tilbud også kan ske alene på grundlag af enten pris eller omkostningseffektivitet. Det er endvidere hensigtsmæssigt at minde om, at det står de ordregivende enheder frit for at fastsætte tilstrækkelige kvalitetsstandarder ved hjælp af tekniske specifikationer eller vilkår for gennemførelse af kontrakten.

For at fremme mere kvalitetsorienterede offentlige udbud bør det være tilladt for medlemsstaterne at forbyde eller indskrænke brugen af pris eller omkostning alene til at vurdere det økonomisk mest fordelagtige tilbud, når de vurderer, at dette er hensigtsmæssigt.

For at sikre overholdelse af princippet om ligebehandling ved tildelingen af kontrakter bør ordregivende enheder være forpligtet til at sørge for den nødvendige gennemsigtighed, så alle tilbudsgiverne er velinformerede om de kriterier og ordninger, der anvendes i forbindelse med beslutningen om kontrakttildeling. Ordregivende enheder bør derfor være forpligtet til at angive kontrakttildelingskriterierne og den relative vægtning af kriterierne. Ordregivende enheder bør dog i behørigt berettigede tilfælde, som de skal kunne begrunde, kunne fravige forpligtelsen til at angive vægtningen af kriterierne, når vægtningen ikke på forhånd kan fastlægges, navnlig på grund af kontraktens kompleksitet. I sådanne tilfælde bør de angive kriterierne i prioriteret rækkefølge.

- (96) I henhold til artikel 11 i TEUF skal miljøbeskyttelseskrav integreres i udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktioner, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Dette direktiv præciserer, hvordan ordregivende enheder kan bidrage til miljøbeskyttelse og til fremme af bæredygtig udvikling, samtidig med at de sikres mulighed for at opnå det bedste forhold mellem kvalitet og pris i kontrakterne.
- (97) Når ordregivende enheder vurderer det bedste forhold mellem pris og kvalitet, bør de fastlægge de økonomiske og kvalitative tildelingskriterier, der er knyttet til kontraktens genstand, og på grundlag af hvilke de vil vurdere tilbuddene med henblik på at udpege det økonomisk mest fordelagtige tilbud set ud fra den ordregivende enheds synspunkt. Disse kriterier bør således gøre det muligt at foretage en sammenlignende vurdering af de enkelte tilbuds resultatniveau i forhold til kontraktens genstand som defineret i de tekniske specifikationer. Med hensyn til det bedste forhold mellem pris og kvalitet indeholder dette direktiv en ikkeudtømmende liste over mulige tildelingskriterier. Ordregivende enheder bør tilskyndes til at vælge de tildelingskriterier, der giver dem mulighed for at opnå bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser af høj kvalitet, og som bedst svarer til deres behov.

De valgte tildelingskriterier bør ikke give den ordregivende enhed ubegrænset valgfrihed, og de bør sikre muligheden for effektiv og fair konkurrence og være ledsaget af krav, der muliggør en effektiv kontrol af oplysningerne fra tilbudsgiverne.

Med henblik på at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør kontrakttildelingsbeslutningen ikke kun baseres på ikkeomkostningsmæssige kriterier. Kvalitative kriterier bør derfor ledsages af et omkostningskriterium, som efter den ordregivende enheds valg kan være enten prisen eller omkostningseffektivitet, f.eks. beregning af livscyklusomkostninger. Tildelingskriterierne bør dog ikke berøre anvendelsen af nationale bestemmelser om vederlag for visse tjenesteydelser eller om faste priser for visse varer.

- (98) Hvis nationale bestemmelser fastsætter vederlag for visse tjenesteydelser eller angiver faste priser for visse varer, bør det præciseres, at det fortsat er muligt at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene ud fra andre faktorer end pris eller vederlag alene. Afhængigt af den pågældende tjenesteydelse eller vare kunne sådanne faktorer eksempelvis omfatte leverings- og betalingsbetingelser, aspekter vedrørende eftersalgsservice (f.eks. omfanget af rådgivnings- og ombytningservice) eller miljømæssige eller sociale aspekter (f.eks. om bøger er trykt på genbrugspapir eller papir fra bæredygtigt

tømmer, de omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter, eller hvorvidt man har fremmet social inddragelse af dårligt stillede personer eller medlemmer af sårbare grupper blandt de personer, der skal gennemføre kontrakten). I betragtning af de mange muligheder for at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene på grundlag af vægtige kriterier, bør det undgås at anvende lodtrækning som eneste metode i forbindelse med tildeling af kontrakten.

(99) Når kvaliteten af de benyttede medarbejdere er relevant for gennemførelsen af kontrakten, bør ordregivende enheder desuden kunne anvende organiseringen af de medarbejdere, der er udpeget til at gennemføre den pågældende kontrakt, og deres kvalifikationer og erfaring som et tildelingskriterium, da dette kan have indflydelse på kvaliteten af gennemførelsen af kontrakten og dermed på tilbuddets økonomiske værdi. Dette kan for eksempel være tilfældet i forbindelse med kontrakter vedrørende intellektuelle tjenesteydelser såsom konsulent- eller arkitektvirksomhed. Ordregivende enheder, som gør brug af denne mulighed, bør gennem passende aftaleretlige foranstaltninger sikre, at de medarbejdere, der er udpeget til at gennemføre kontrakten, reelt lever op til de angivne kvalitetsstandarder, og at disse medarbejdere kun kan erstattes med samtykke fra den ordregivende enhed, som kontrollerer, at erstatningsmedarbejderne har et tilsvarende kvalitetsniveau.

(100) Det er afgørende, at potentialet ved offentlige indkøb udnyttes fuldt ud, for at nå målene i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. I den forbindelse bør der mindes om, at offentlige udbud er en afgørende drivende kraft bag innovation, hvilket er af stor betydning for den fremtidige vækst i Europa. Som følge af de betydelige forskelle mellem de enkelte sektorer og markeder bør der dog ikke fastlægges generelle obligatoriske krav om miljømæssige, sociale og innovative indkøb.

EU-lovgiverne har allerede fastsat obligatoriske krav i forbindelse med udbud med henblik på at nå de specifikke mål på områderne for køretøjer til vejtransport (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF⁽¹⁾) og for kontorudstyr (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008⁽²⁾). Desuden er der sket store fremskridt med hensyn til fastlæggelse af fælles metoder til beregning af livscyklusomkostninger.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF af 23. april 2009 om fremme af renere og mere energieffektive køretøjer til vejtransport (EUT L 120 af 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008 af 15. januar 2008 om et fællesskabsprogram for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr (EUT L 39 af 13.2.2008, s. 1).

Det forekommer derfor hensigtsmæssigt at fortsætte ad denne vej, så obligatoriske målsætninger og mål fastlægges i sektorspecifik lovgivning i overensstemmelse med de særlige politikker og forhold, der gør sig gældende i den enkelte sektor, og udviklingen og anvendelsen af en europæisk tilgang til livscyklusomkostninger som en yderligere understøtning af anvendelsen af offentlige indkøb til støtte for bæredygtig vækst fremmes.

(101) Disse sektorspecifikke foranstaltninger bør suppleres af en tilpasning af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, som giver ordregivende enheder beføjelser til at forfølge målsætningerne i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i deres indkøbsstrategier. Det bør derfor præciseres, at ordregivende enheder, bortset fra, hvis vurderingen sker på grundlag af prisen alene, kan beslutte sig for det økonomisk mest fordelagtige tilbud og de laveste omkostninger ved hjælp af en livscyklusomkostningstilgang. Begrebet livscyklusomkostninger omfatter alle omkostninger i livscyklussen for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser.

Det vil sige interne omkostninger, f.eks. omkostninger i forbindelse med forskning, der skal udføres, udvikling, fremstilling, transport, anvendelse, vedligeholdelse og bortskaffelse, men kan også omfatte omkostninger, der kan tilskrives miljøeksternaliteter, såsom forurening fra udvindelse af råstoffer anvendt i produktet, eller som forårsages af selve produktet eller fremstillingen heraf, forudsat at de kan prissættes og overvåges. De metoder, som ordregivende enheder anvender til vurdering af omkostninger, der kan tilskrives miljøeksternaliteter, bør fastlægges på forhånd på en objektiv og ikkediskriminerende måde og være tilgængelige for alle interesserede parter. Sådanne metoder kan fastlægges på nationalt, regionalt eller lokalt plan, men for at undgå konkurrenceforvriddning gennem skræddersyede metoder bør de forblive generelle i den forstand, at de ikke bør fastlægges specifikt med henblik på en bestemt offentlig udbudsprocedure. Der bør udvikles fælles metoder på EU-plan til beregning af livscyklusomkostninger for bestemte kategorier af varer og tjenesteydelser. Når sådanne fælles metoder er udarbejdet, bør brugen heraf gøres obligatorisk.

Endvidere bør muligheden for at fastlægge en fælles metode for beregning af livscyklusomkostninger undersøges under hensyn til eksisterende metoder, som f.eks. Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products, der er vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers Miljøprogram.

(102) Med henblik på bedre at integrere sociale og miljømæssige hensyn i udbudsprocedurer bør ordregivende enheder endvidere have lov til at anvende tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser for bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold den offentlige kontrakt, for så vidt angår ethvert aspekt og i enhver fase af deres livscyklus, fra udvinding af råstoffer til produktet til produktbortskaffelsesfasen, herunder faktorer, der indgår i den specifikke proces med fremstilling og levering af samt handel og betingelserne herfor med de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, eller en specifik proces i en senere fase af deres livscyklus, selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold. Kriterier og betingelser for en sådan fremstillings- eller leveringsproces er for eksempel, at der ikke anvendes giftige kemikalier til fremstilling af de indkøbte varer, eller at der anvendes energieffektive maskiner til levering af de indkøbte tjenesteydelser.

I overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis omfatter dette også tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser vedrørende levering eller anvendelse af fairtradeprodukter under gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Kontraktgennemførelsesbetingelser vedrørende miljømæssige hensyn kan for eksempel omfatte levering, emballering og bortskaffelse af produkter og med hensyn til bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, affaldsminimering og ressourceeffektivitet.

Betingelsen om en forbindelse med kontraktens genstand udelukker imidlertid kriterier og vilkår vedrørende en virksomheds generelle politik, som ikke kan betragtes som en faktor, der karakteriserer den specifikke proces med fremstilling eller levering af de indkøbte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser. Ordregivende enheder bør derfor ikke kunne kræve, at tilbudsgivere har en bestemt virksomhedspolitik for socialt eller miljømæssigt ansvar.

(103) Det er nødvendigt, at tildelingskriterierne eller kontraktgennemførelsesbetingelserne for de sociale aspekter af fremstillingsprocessen vedrører de bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. De bør desuden anvendes i overensstemmelse med direktiv 96/71/EF som fortolket af Den Europæiske Unions Domstol og bør ikke vælges eller anvendes på en måde, der direkte eller indirekte forskelsbehandler økonomiske aktører fra andre medlemsstater eller fra tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller i frihandelsaftaler, som Unionen er part i. Kravene til grundlæggende arbejdsvilkår i direktiv 96/71/EF, såsom mindsteløn, bør således forblive på det niveau, der er fastsat i den nationale lovgivning

eller ved kollektive overenskomster anvendt i overensstemmelse med EU-retten i forbindelse med nævnte direktiv.

Vilkårene for gennemførelse af en kontrakt kan desuden have til formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd på arbejdspladsen, øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og skabe balance mellem arbejdsliv og privatliv, fremme beskyttelsen af miljøet eller dyrevelfærd, overholde substansen i de grundlæggende konventioner fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og ansætte flere dårligt stillede personer, end den nationale lovgivning kræver.

(104) Tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser kan også omfatte foranstaltninger, der tager sigte på sundhedsbeskyttelse af de medarbejdere, der deltager i fremstillingsprocessen, fremme af social integration af dårligt stillede personer eller personer i udsatte grupper blandt de personer, der har fået til opgave at gennemføre kontrakten, eller uddannelse i de færdigheder, der er nødvendige i forbindelse med den pågældende kontrakt, forudsat at kriterierne eller betingelserne vedrører de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. F.eks. kan sådanne kriterier eller betingelser bl.a. være forbundet med ansættelse af langtidsledige eller gennemførelse af uddannelsesforanstaltninger for arbejdsløse eller unge i løbet af gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Ordregivende enheder kan i de tekniske specifikationer fastsætte sociale krav, som direkte karakteriserer den pågældende vare eller tjenesteydelse, såsom adgangsmuligheder for handicappede eller en udformning for alle brugere.

(105) Offentlige kontrakter bør ikke tildeles økonomiske aktører, der har deltaget i en kriminel organisation, eller som er blevet fundet skyldige i korrupsion eller svig til skade for Unionens økonomiske interesser, terrorhandlinger, hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme. Manglende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger bør også føre til obligatorisk udelukkelse på EU-plan. Medlemsstaterne bør imidlertid kunne fastsætte en undtagelse fra disse obligatoriske udelukkelser i ekstraordinære situationer, hvor bydende hensyn til den almene interesse gør en kontrakttildeling uomgængelig. Dette kan for eksempel være tilfældet, når der er et presserende behov for vacciner eller nødudstyr, som kun kan købes hos en økonomisk aktør, som i andre tilfælde er omfattet af en af de obligatoriske udelukkelsesgrunde. Da ordregivende enheder, der ikke er ordregivende myndigheder, måske ikke har adgang til uomtvistelige beviser i sagen, er det hensigtsmæssigt at overlade det til disse ordregivende enheder, om de vil anvende udelukkelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU. Pligten til at anvende artikel 57, stk. 1 og 2, i direktiv 2014/24/EU, bør derfor begrænses til ordregivende enheder, der er ordregivende myndigheder.

(106) Ordregivende enheder bør endvidere have mulighed for at udelukke økonomiske aktører, som har misligholdt miljøbeskyttelseskrav i henseende til miljømæssige eller sociale forpligtelser, herunder regler om adgang for handicappede, eller andre former for alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af deres erhverv, som f.eks. krænkelse af konkurrenceregler eller intellektuelle ejendomsrettigheder. Det bør præciseres, at alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af et erhverv kan så tvivl om en økonomisk aktørs integritet og således gøre den økonomiske aktør uegnet til at få tildelt en offentlig kontrakt, uanset om den økonomiske aktør i øvrigt har den tekniske og økonomiske kapacitet til at gennemføre kontrakten.

I betragtning af at den ordregivende enhed vil bære ansvaret for konsekvenserne af sin eventuelle fejlagtige afgørelse, bør ordregivende enheder også fortsat frit kunne fastslå, at der er begået en alvorlig forsømmelse, når de, før der træffes en endelig og bindende afgørelse om forekomst af de obligatoriske udelukkelsesgrunde, på en hvilken som helst passende måde kan påvise, at den økonomiske aktør har misligholdt sine forpligtelser, herunder forpligtelser vedrørende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger, medmindre andet er fastsat i national lovgivning. Ordregivende enheder bør desuden have mulighed for at udelukke ansøgere eller tilbudsgivere, hvis gennemførelse af tidligere offentlige kontrakter eller kontrakter med andre ordregivende enheder har været forbundet med store mangler med hensyn til væsentlige krav, for eksempel manglende levering eller udførelse, betydelige mangler ved den leverede vare eller tjenesteydelse, som har gjort den ubrugelig til det påtænkte formål, eller ukorrekt adfærd, som sår alvorlig tvivl om den økonomiske aktørs pålidelighed. Der bør fastsættes en maksimumsvarighed for sådanne udelukkelse i national lovgivning.

Anvendes der fakultative udelukkelsesgrunde, bør der lægges særlig vægt på proportionalitetsprincippet. Mindre uregelmæssigheder bør kun under ekstraordinære omstændigheder føre til udelukkelse af en økonomisk aktør. Gentagne tilfælde af mindre uregelmæssigheder bør dog give anledning til tvivl om en økonomisk aktørs troværdighed, hvilket kan berettige til udelukkelse.

(107) Når ordregivende enheder har pligt til eller vælger at anvende ovennævnte udelukkelseskriterier, bør de anvende direktiv 2014/24/EU, der giver økonomiske aktører mulighed for at vedtage overensstemmelsesforanstaltninger, der har til formål at udbedre konsekvenserne af eventuelle lovovertrædelser eller forsømmelser og effektivt forebygge gentagelser af den ukorrekte adfærd.

(108) Tilbud, der forekommer at være unormalt lave i forhold til bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelse, kan være baseret på teknisk, økonomisk eller juridisk uforsvarlige antagelser eller fremgangsmåder. Hvis tilbudsgiveren ikke kan give en tilstrækkelig forklaring, bør den ordregivende enhed kunne afvise tilbuddet. Afvisning bør være obligatorisk, hvis den ordregivende enhed har fastslået, at den foreslåede unormalt lave pris eller de foreslåede unormalt lave omkostninger skyldes manglende overensstemmelse med EU-lovgivningen eller national lovgivning der er forenelig hermed på social-, arbejds- eller miljøområdet eller med internationale arbejdsretsbestemmelser.

(109) De specifikke krav til gennemførelsen af en kontrakt fastsættes i kontraktgennemførelsesbetingelserne. I modsætning til kontrakttildelingskriterierne, der danner grundlag for en sammenlignende vurdering af tilbuddenes kvalitet, er kontraktgennemførelsesbetingelserne faste objektive krav, som ikke har indvirkning på vurderingen af tilbuddene. Kontraktgennemførelsesbetingelser bør være forenelige med dette direktiv, hvis de hverken direkte eller indirekte er diskriminerende og er knyttet til kontraktens genstand, hvilket omfatter alle faktorer i den specifikke proces med fremstilling, levering eller markedsføring. Dette omfatter betingelserne vedrørende processen for gennemførelse af kontrakten, men udelukker krav, der vedrører en virksomheds generelle politik.

(110) Det er vigtigt, at underentreprenørernes overholdelse af gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejds-markedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejds-markedsmæssige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, sikres gennem passende foranstaltninger truffet af de kompetente nationale myndigheder inden for deres ansvarsområder og opgaver, såsom arbejdstilsyn eller miljøbeskyttelsesmyndigheder.

Det er også nødvendigt at sikre en vis gennemsigtighed i underentreprenørkæden, da dette bibringer de ordregivende enheder oplysninger om, hvem der befinder sig på byggepladserne, hvilke bygge- og anlægsarbejder de får udført, eller om hvilke virksomheder der leverer tjenesteydelser i eller omkring bygningerne, infrastruktur eller områder, såsom råduse, kommunale skoler, sportsanlæg, havne eller motorveje, som de ordregivende enheder er

ansvarlige for eller har direkte tilsyn med. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at afgive de påkrævede oplysninger under alle omstændigheder påhviler hovedentreprenøren, enten på grundlag af specifikke klausuler, som den enkelte ordregivende enhed skal indarbejde i samtlige udbudsprocedurer, eller på grundlag af forpligtelser, som medlemsstaterne pålægger hovedentreprenører ved hjælp af almindeligt gældende bestemmelser.

Det bør endvidere præciseres, at betingelser for håndhævelse af, hvorvidt gældende bestemmelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national ret eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsretlige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, overholdes, finder anvendelse for så vidt en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren. Endvidere bør det udtrykkeligt angives, at medlemsstaterne bør have mulighed for at gå videre og eksempelvis udvide gennemsigtighedsforpligtelserne, muliggøre direkte betaling til underentreprenører eller sætte ordregivende myndigheder i stand til eller pålægge dem at kontrollere, at underentreprenørerne ikke befinder sig i nogen af de situationer, der kunne begrunde en udelukkelse af økonomiske aktører. Hvis sådanne foranstaltninger finder anvendelse på underentreprenører, bør der sikres overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for hovedentreprenører, så tilstedeværelsen af obligatoriske udelukkelsesgrunde følges op af et krav om, at hovedentreprenøren erstatter den pågældende underentreprenør. Viser en sådan kontrol, at der er tale om ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, bør det præciseres, at de ordregivende myndigheder har mulighed for at kræve en udskiftning. Det bør dog udtrykkeligt fastsættes, at de ordregivende myndigheder kan forpligtes til at kræve en udskiftning af den pågældende underentreprenør, hvis det ville være obligatorisk at udelukke hovedentreprenører i sådanne tilfælde.

Endvidere bør det udtrykkeligt fastsættes, at det fortsat står medlemsstaterne frit for at fastsætte strengere ansvarsregler i henhold til national lovgivning eller til i henhold til national lovgivning at gå videre med direkte betalinger til underentreprenører.

- (111) I betragtning af de igangværende drøftelser om horisontale bestemmelser vedrørende forbindelser med tredjelande i forbindelse med offentlige udbud er det hensigtsmæssigt i en overgangsperiode at opretholde status quo for den ordning, der er gældende i forsyningssektoren i

henhold til artikel 58 og 59 i direktiv 2004/17/EF. Disse bestemmelser bør derfor bibeholdes uden ændringer, herunder bestemmelsen om vedtagelse af gennemførelsesretsakter, når EU-virksomheder har vanskeligheder ved at få adgang til tredjelandsmarkeder. Under disse omstændigheder bør disse gennemførelsesretsakter fortsat vedtages af Rådet.

- (112) Der bør mindes om, at Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71⁽¹⁾ finder anvendelse på beregningen af fristerne i dette direktiv.

- (113) De betingelser, hvorunder ændringer af en kontrakt under gennemførelsen kræver en ny udbudsprocedure, skal fastlægges under hensyntagen til EU-Domstolens relevante retspraksis. Der kræves en ny udbudsprocedure ved væsentlige ændringer af den oprindelige kontrakt, navnlig omfanget og indholdet af parternes gensidige rettigheder og forpligtelser, herunder fordelingen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Sådanne ændringer tilkendegiver parternes hensigt om at genforhandle grundlæggende vilkår eller betingelser i kontrakten. Dette gælder navnlig, hvis de ændrede betingelser ville have påvirket resultatet af proceduren, hvis de havde været en del af den oprindelige procedure.

Ændringer af en kontrakt, der medfører en mindre ændring af kontraktværdien op til en vis værdi, bør altid være mulige, uden at det er nødvendigt at gennemføre en ny udbudsprocedure. Med henblik på dette og for at sikre retssikkerheden bør dette direktiv fastsætte »de minimis«-tærskler, under hvilke en ny udbudsprocedure ikke er nødvendig. Det bør være muligt at ændre kontrakten over disse tærskler uden at skulle gennemføre en ny udbudsprocedure, hvis ændringerne overholder de relevante betingelser i dette direktiv.

- (114) De ordregivende enheder kan komme i den situation, at der bliver behov for yderligere varer eller tjenesteydelser. I sådanne tilfælde kan en ændring af den oprindelige kontrakt uden en ny udbudsprocedure være berettiget, navnlig hvis de nye leverancer enten gør det ud for en delvis erstatning eller en udvidelse af eksisterende tjenesteydelser, varer eller anlæg, hvis et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende enhed at anskaffe varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter (EFT L 124 af 8.6.1971, s. 1).

- (115) Ordregivende enheder kan blive berørt af ydre omstændigheder, som de ikke kunne forudse, da de tildelte kontrakten, navnlig når gennemførelsen af kontrakten omfatter en længere periode. I dette tilfælde er en vis grad af fleksibilitet nødvendig for at tilpasse kontrakten til disse omstændigheder uden en ny udbudsprocedure. Ved uforudsete omstændigheder forstås omstændigheder, der ikke kunne forudses trods den ordregivende enheds rimeligt omhyggelige forberedelse af den oprindelige tildeling under hensyntagen til dennes tilgængelige midler, det specifikke projekts art og karakteristika, god praksis på området og behovet for at sikre et passende forhold mellem ressourceanvendelse ved udformning af kontrakten og dens forventede værdi.

Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor en ændring resulterer i en ændring af indkøbets karakter som helhed, f.eks. ved at erstatte de indkøbte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med noget helt andet eller ved grundlæggende at ændre indkøbstypen, idet der i en sådan situation kan antages en hypotetisk påvirkning af resultatet.

- (116) I overensstemmelse med principperne om ligebehandling og gennemsigtighed bør den valgte tilbudsgiver ikke erstattes med en anden økonomisk aktør uden fornyelse af konkurrencen, f.eks. hvis en kontrakt bringes til ophør på grund af mangler ved gennemførelsen. Den valgte tilbudsgiver, som gennemfører kontrakten, bør dog gennemgå visse strukturændringer under gennemførelsen af kontrakten, f.eks. intern omorganisering, overtagelse, fusion, opkøb eller insolvens, især hvis kontrakten er tildelt flere end én virksomhed. Sådanne strukturændringer bør ikke automatisk nødvendiggøre nye udbudsprocedurer for alle de kontrakter, som den pågældende tilbudsgiver gennemfører.
- (117) Ordregivende enheder bør i de enkelte kontrakter selv have mulighed for at fastlægge bestemmelser om ændringer i form af revisions- eller optionsklausuler, men sådanne klausuler bør ikke give dem ubegrænsede beføjelser. Dette direktiv bør derfor fastlægge, i hvilket omfang ændringer kan være omfattet af den oprindelige kontrakt. Det bør således præciseres, at tilstrækkeligt tydelige revisions- eller optionsklausuler f.eks. kan give anledning til prisindeksering eller sikre, at f.eks. kommunikationsudstyr, der leveres over en given periode, fortsat er egnet, også i tilfælde af skiftende kommunikationsprotokoller eller andre teknologiske ændringer. Det bør også være muligt under tilstrækkeligt klare klausuler at kunne

få tilpasset en kontrakt, hvis dette bliver nødvendigt på grund af tekniske vanskeligheder, der er opstået under drift eller vedligeholdelse. Endelig bør der mindes om, at kontrakter f.eks. kan omfatte såvel almindelig vedligeholdelse som ekstraordinære vedligeholdelsesforanstaltninger, der kan blive nødvendige for at sikre fortsættelse af en offentlig tjenesteydelse.

- (118) Ordregivende myndigheder bliver af og til stillet over for omstændigheder, der kræver, at offentlige kontrakter bringes til ophør før tiden for at overholde forpligtelser, der følger af EU-retten på området for offentlige udbud. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ordregivende enheder på de betingelser, der er fastsat i national lovgivning, har mulighed for at bringe en offentlig kontrakt til ophør i dens løbetid, hvis det kræves i EU-retten.
- (119) Resultaterne af Kommissionens arbejdsdokument af 27. juni 2011 med titlen »Evalueringsrapport: Indvirkningen og effektiviteten af EU's lovgivning om offentlige udbud« tyder på, at udelukkelsen af visse tjenesteydelser fra det fulde anvendelsesområde for direktiv 2004/17/EF bør revideres. Som følge heraf bør nærværende direktivs fulde anvendelse udvides til en række tjenesteydelser.
- (120) Visse kategorier af tjenesteydelser har fortsat en begrænset grænseoverskridende dimension i kraft af deres art, især de tjenesteydelser, der kan betegnes som personlige tjenesteydelser som f.eks. visse tjenesteydelser på social-, uddannelses- og sundhedsområdet. Disse tjenesteydelser leveres inden for særlige rammer, der varierer betydeligt mellem medlemsstaterne på grund af forskellige kulturelle traditioner. Der bør derfor oprettes en særlig ordning for kontrakter vedrørende disse tjenesteydelser med en højere tærskel end den, der gælder for andre tjenesteydelser.

I forbindelse med indkøb i disse sektorer er personlige tjenesteydelser, der har en værdi under denne tærskel, typisk ikke af interesse for leverandører fra andre medlemsstater, medmindre der er konkrete indikationer for det modsatte, som f.eks. EU-finansiering af grænseoverskridende projekter.

Kontrakter vedrørende personlige tjenesteydelser over denne tærskel skal være gennemsigtige på EU-plan. Under hensyntagen til vigtigheden af den kulturelle sammenhæng og disse tjenesteydelsers følsomhed bør medlemsstaterne i vid udstrækning frit kunne tilrettelægge udvælgelsen af tjenesteydere på den måde, de finder passende. Direktivets regler bør tage højde for dette krav og kun kræve overholdelse af de grundlæggende principper om gennemsigtighed og ligebehandling, idet det sikres, at ordregivende enheder kan anvende særlige kvalitetskriterier ved udvælgelsen af tjenesteydere, som f.eks. de kriterier, der er fastlagt i den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser, der er offentliggjort af Udvalget for Social Beskyttelse. Ved fastlæggelsen af de procedurer, der skal anvendes i forbindelse med tildeling af kontrakter vedrørende tjenesteydelser til personer, bør medlemsstaterne tage hensyn til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26. Medlemsstaterne bør i den forbindelse også stræbe efter at forenkle og lette den administrative byrde for de ordregivende enheder og de økonomiske aktører. Det bør præciseres, at dette også kan betyde, at der skal anvendes regler, som gælder for tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af den særlige ordning.

Medlemsstater og ordregivende enheder kan selv levere disse ydelser eller tilrettelægge sociale tjenesteydelser på en måde, der ikke omfatter indgåelse af offentlige kontrakter, f.eks. ved blot at finansiere sådanne tjenesteydelser eller udstede licens eller godkendelse til alle økonomiske aktører, der opfylder de betingelser, som den ordregivende enhed på forhånd har fastlagt, uden grænser eller kvoter, såfremt et sådant system sikrer tilstrækkelig bekendtgørelse og overholder principperne om gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling.

(121) Ligeledes tilbydes hotel- og restaurationstjenesteydelser typisk kun af aktører på det bestemte sted, hvor disse tjenesteydelser leveres, og har dermed også en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning, fra en tærskelværdi på 1 000 000 EUR. Store hotel- og restaurationstjenesteydelseskontrakter, der ligger over denne tærskelværdi, kan være interessante for forskellige økonomiske aktører såsom rejsebureauer og andre formidlere, også på tværs af grænserne.

(122) På tilsvarende vis vedrører visse juridiske tjenesteydelser udelukkende spørgsmål inden for national lovgivning og tilbydes derfor typisk kun af aktører beliggende i den berørte medlemsstat, hvorfor disse tjenesteydelser også har en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning, fra en tærskelværdi på 1 000 000 EUR. Store kontrakter vedrørende juridiske tjenesteydelser over denne tærskel

kan være af interesse for forskellige økonomiske aktører såsom internationale advokatfirmaer, også på grænseoverskridende grundlag, navnlig hvis de omfatter juridiske spørgsmål, der udspringer af eller har baggrund i EU-ret eller anden international ret eller vedrører mere end ét land.

(123) Erfaringen har vist, at en række andre tjenesteydelser, f.eks. rednings-, brandsluknings- og fængselstjenester, normalt kun har en vis grænseoverskridende interesse fra det øjeblik, hvor de når en tilstrækkelig kritisk masse i kraft af deres relativt høje værdi. For så vidt som de ikke er udelukket fra dette direktivs anvendelsesområde, bør de medtages i den lempelige ordning. I den udstrækning leveringen faktisk er baseret på kontrakter, vil andre kategorier af tjenesteydelser såsom efterforsknings- og sikkerhedstjenesteydelser normalt sandsynligvis kun være af grænseoverskridende interesse fra en tærskel på 1 000 000 EUR, og de bør derfor kun da være omfattet af den lempelige ordning.

(124) Med henblik på at sikre kontinuiteten af de offentlige tjenesteydelser bør dette direktiv give mulighed for, at deltagelse i udbudsprocedurer for visse tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet forbeholdes organisationer, der bygger på medarbejderejerskab eller aktiv medarbejderdeltagelse i deres ledelse og for eksisterende organisationers vedkommende, såsom kooperativer, til at deltage i leveringen af disse tjenesteydelser til slutbrugere. Denne bestemmelse er udelukkende forbeholdt visse tjenesteydelser inden for sundheds- og socialvæsenet samt tilknyttede tjenesteydelser, visse tjenesteydelser inden for uddannelse, biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenesteydelser, sportstjenesteydelser og tjenesteydelser til private husstande, og har ikke til formål at omfatte nogen af de udelukkelse, der i øvrigt gælder i dette direktiv. Sådanne tjenesteydelser bør alene være omfattet af den lempelige ordning.

(125) Det er hensigtsmæssigt at identificere disse tjenesteydelser ved henvisning til de specifikke positioner i det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) som vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002⁽¹⁾, der er en hierarkisk struktureret nomenklatur opdelt i afdelinger, grupper, klasser, kategorier og underkategorier. Med henblik på at undgå juridisk usikkerhed bør det præciseres, at henvisning til en afdeling ikke implicit indebærer henvisning til en underafdeling herunder. En sådan samlet dækning bør i stedet angives eksplicit ved at nævne alle de relevante positioner, hvis relevant som en række koder.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002 af 5. november 2002 om det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) (EFT L 340 af 16.12.2002, s. 1).

- (126) Projektkonkurrencer er traditionelt oftest blevet anvendt på områderne fysisk planlægning, arkitektur, ingeniørarbejde og databehandling. Der bør dog mindes om, at dette fleksible instrument også kan anvendes til andre formål, og at det kan fastsættes, at de efterfølgende tjensteydelseskontrakter vil blive tildelt vinderen eller en af vinderne af projektkonkurrencen gennem udbud med forhandling uden offentliggørelse.
- (127) Evaluering har vist, at der i høj grad stadig er mulighed for forbedring af anvendelsen af EU-reglerne om offentlige udbud. Med henblik på en mere effektiv og konsekvent anvendelse af reglerne er det nødvendigt at få et godt overblik over de eventuelle strukturelle problemer og generelle mønstre i de nationale politikker for offentlige udbud for at løse eventuelle problemer mere målrettet. Dette overblik bør opnås gennem passende overvågning, hvis resultater regelmæssigt bør offentliggøres med henblik på at muliggøre en oplyst debat om mulige forbedringer af udbudsregler og -praksis. At få så godt et overblik vil også kunne give indblik i anvendelsen af regler om offentlige udbud i forbindelse med gennemførelsen af projekter, som Unionen er med til at finansiere. Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne beslutte, hvordan denne overvågning bør foretages i praksis, og af hvem; i forbindelse hermed bør de også fortsat frit kunne beslutte, om overvågningen bør bygge på stikprøvebaseret efterfølgende kontrol eller på systematisk forudgående kontrol af offentlige udbudsprocedurer, som er omfattet af dette direktiv. Det bør være muligt at gøre de relevante organer opmærksomme på potentielle problemer; dette bør ikke nødvendigvis kræve, at de, der har foretaget overvågningen, har søgsmålskompetence ved domstolene.

Bedre vejledning, information og støtte til ordregivende enheder og økonomiske aktører kan i høj grad også bidrage til at øge effektiviteten af offentlige udbud gennem bedre viden, øget retssikkerhed og professionalisering af udbudspraksis. En sådan vejledning bør stilles til rådighed for ordregivende enheder og økonomiske aktører, når det forekommer at være nødvendigt for at fremme korrekt anvendelse af reglerne. Den vejledning, der skal gives, kan omfatte alle spørgsmål, der er relevante for offentlige udbud, såsom indkøbsplanlægning, procedurer, valg af teknikker og instrumenter samt god praksis for proceduregennemførelse. Med hensyn til juridiske spørgsmål bør vejledningen ikke nødvendigvis omfatte en fuldstændig juridisk analyse af de pågældende spørgsmål; den kan begrænses til en generel angivelse af de elementer, som bør tages i betragtning i den efterfølgende nærmere analyse af spørgsmålene, for eksempel

ved at pege på retspraksis, der kan være relevant, eller på vejledende noter eller andre kilder, hvor det pågældende specifikke spørgsmål er gennemgået.

- (128) Direktiv 92/13/EØF fastsætter, at der skal være adgang til visse klageprocedurer, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at få tildelt en bestemt ordre, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse af EU-retten på området offentlige udbud eller de nationale regler til gennemførelse af denne lovgivning. Disse klageprocedurer bør ikke berøres af dette direktiv. Imidlertid har borgere, berørte interessenter, hvad enten de er organiserede eller ej, og andre personer eller organer, der ikke har adgang til klageprocedurer i henhold til direktiv 92/13/EØF, som skatteydere en legitim interesse i sunde udbudsprocedurer. De bør derfor have mulighed for at angive mulige overtrædelser af dette direktiv til en kompetent myndighed eller struktur på anden måde end gennem klageordningen i henhold til direktiv 92/13/EØF, og uden at det nødvendigvis indebærer, at de får søgsmålskompetence ved domstolene. For at undgå at duplikere eksisterende myndigheder eller strukturer bør medlemsstaterne kunne foreskrive henvendelse til generelle overvågningsmyndigheder eller -strukturer, sektortilsynsorganer, lokale tilsynsorganer, konkurrencemyndigheder, en ombudsmand eller nationale revisionsmyndigheder.
- (129) For at udnytte potentialet i offentlige udbud fuldt ud med henblik på at nå målene i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst vil miljømæssige, sociale og innovative udbud også skulle spille en rolle. Det er derfor vigtigt at få et overblik over udviklingen inden for strategiske udbud for at være velorienteret om de generelle tendenser på overordnet plan på dette område. Allerede udarbejdede relevante rapporter kan naturligvis også anvendes i denne sammenhæng.
- (130) I betragtning af SMV'ers potentiale med hensyn til jobskabelse, vækst og innovation er det vigtigt at tilskynde til, at de deltager i offentlige udbud, både gennem passende bestemmelser i dette direktiv og gennem initiativer på nationalt plan. De nye bestemmelser i dette direktiv bør bidrage til bedre resultater, hvormed der menes SMV'ers andel af den samlede værdi af de tildelte kontrakter. Det er ikke hensigtsmæssigt at pålægge obligatoriske resultatandele, men nationale initiativer til fremme af SMV'ers deltagelse bør følges nøje på grund af vigtigheden heraf.

- (131) Der er allerede etableret en række procedurer og arbejds-metoder for Kommissionens kommunikation og kontakter med medlemsstaterne, såsom kommunikation og kontakter vedrørende procedurerne i artikel 258 og 260 i TEUF, problemløsningsnettet for det indre marked (Solvit) og EU Pilot, som ikke ændres ved dette direktiv. De bør imidlertid suppleres ved, at der udpeges et enkelt kontaktpunkt i hver medlemsstat for samarbejdet med Kommissionen, som skal fungere som det eneste kontaktpunkt for spørgsmål vedrørende offentlige udbud i den pågældende medlemsstat. Denne funktion kan varetages af personer eller strukturer, der allerede er i regelmæssig kontakt med Kommissionen om spørgsmål vedrørende offentlige udbud, såsom de nationale kontaktpunkter, medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, medlemmerne af udbuds-netværket eller de nationale koordinerende instanser.
- (132) Sporbarhed og gennemsigtighed i beslutningstagningen i forbindelse med udbudsprocedurer er afgørende for at sikre sunde procedurer, herunder effektivt at bekæmpe korruption og svig. Ordregivende myndigheder bør derfor beholde kopier af indgåede kontrakter på store beløb for at kunne give interesserede parter indsigt i disse dokumenter i overensstemmelse med de gældende regler om aktindsigt. Desuden bør ordregivende enheder dokumentere væsentlige elementer og beslutninger i forbindelse med de enkelte udbudsprocedurer i en udbudsrapport. For at begrænse den administrative byrde i videst muligt omfang bør det være tilladt, at udbudsrapporten henviser til oplysninger, som allerede findes i den relevante bekendtgørelse om indgåede kontrakter. De elektroniske systemer til offentliggørelse af disse bekendtgørelser, der forvaltes af Kommissionen, bør også forbedres med henblik på at lette dataregist-ring og samtidig gøre det lettere at udtrække samlede rapporter og udveksle data mellem systemerne.
- (133) Ud fra et ønske om administrativ forenkling og for at lette byrden for medlemsstaterne bør Kommissionen regelmæssigt undersøge, om kvaliteten og fuldstændig-heden af oplysningerne i de bekendtgørelser, der offentlig-gøres i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer, er tilstrækkelig til at gøre det muligt for Kommissionen at trække de statistiske oplysninger ud, som medlems-staterne ellers ville skulle indsende.
- (134) Der er behov for et effektivt administrativt samarbejde til udveksling af de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af tildelingsprocedurer i grænseoverskri-dende situationer, navnlig med hensyn til kontrol af udelukkelsesgrunde og udvælgelseskriterier og anvendelse af kvalitets- og miljøstandarder. Informationssystemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved Europa-Parla-mentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012 ⁽¹⁾, kan være et nyttigt elektronisk middel til at fremme og styrke det administrative samarbejde, idet det håndterer udvekslingen af oplysninger på grundlag af enkle og ensartede procedurer og overvinder sprogbarriererne. Det bør derfor hurtigst muligt iværksættes et pilotprojekt for at egnetheden af, at IMI udvides til at omfatte udveks-lingen af oplysninger i henhold til dette direktiv.
- (135) For at sikre tilpasning til hurtige tekniske, økonomiske og lovgivningsmæssige fremskridt bør beføjelsen til at vedtage retsakter i henhold til artikel 290 i TEUF dele-geres til Kommissionen med hensyn til en række ikke-væsentlige elementer i dette direktiv. Som følge af behovet for at overholde internationale aftaler bør Kommissionen have beføjelse til at ændre de tekniske procedurer for beregningen af tærskelværdier og til regel-mæssigt at revidere selve tærskelværdierne; henvisninger til CPV-nomenklaturen kan ændres lovgivningsmæssigt på EU-plan, og disse ændringer skal afspejles i dette direktivs tekst; de tekniske detaljer og karakteristika for anordninger til elektronisk modtagelse bør ajourføres i forhold til den teknologiske udvikling; det er desuden nødvendigt at give Kommissionen beføjelse til at gøre visse tekniske standarder for elektronisk kommunikation obligatoriske med henblik på at sikre interoperabilitet mellem tekniske formater, processer og meddelelser i udbudsprocedurer, som gennemføres ved hjælp af elek-troniske kommunikationsmidler, under hensyntagen til den teknologiske udvikling; Kommissionen bør også have beføjelse til at tilpasse listen over lovgivningsmæs-sige EU-retsakter, som fastsætter fælles metoder til bereg-ning af livscyklusomkostninger; listen over internationale arbejdsmarkeds- og miljøkonventioner, listen over EU-lovgivning, hvis gennemførelse forudsætter fri adgang til et givent marked, og bilag II, som indeholder en liste over retsakter, der skal tages i betragtning, når eksis-tensen af særlige eller eksklusive rettigheder vurderes, bør hurtigst tilpasses, så listerne omfatter de foranstaltning-er, der vedtages for hver sektor. For at opfylde dette behov bør Kommissionen have beføjelse til at ajourføre listerne. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennem-fører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbin-delse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parla-mentet og Rådet.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012 af 25. oktober 2012 om administrativt samarbejde via informations-systemet for det indre marked og om ophævelse af Kommissionens beslutning 2008/49/EF (»IMI-forordningen«) (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 1).

(136) Kommissionen bør i forbindelse med anvendelsen af dette direktiv høre de nødvendige grupper af eksperter inden for e-udbud for at sikre en velafbalanceret sammensætning af de vigtigste interessentgrupper.

(137) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv hvad angår proceduren for fremsendelse og offentliggørelse af data, jf. bilag IX, procedurerne for udformning og overførsel af udbudsbekendtgørelser og standardformularerne for offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁽¹⁾.

(138) Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelse af gennemførelsesretsakterne vedrørende standardformularerne for offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser, der ikke har finansiel indvirkning eller indvirkning på arten og omfanget af forpligtelser, der følger af dette direktiv. Disse retsakter har derimod alene et administrativt formål og fremmer anvendelsen af de regler, der fastsættes ved dette direktiv.

Om en bestemt aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder med fri adgang, bør desuden afgøres under betingelser, der sikrer ensartede betingelser for gennemførelse af denne bestemmelse. Gennemførelsesbeføjelser bør derfor tillægges Kommissionen også hvad angår de nærmere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den procedure, der er omhandlet i artikel 35 i dette direktiv, med henblik på at fastlægge, om artikel 34 i dette direktiv og selve gennemførelsesretsakterne finder anvendelse. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 182/2011. Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelse af disse gennemførelsesretsakter.

(139) Kommissionen bør vurdere virkningerne på det indre marked som følge af anvendelsen af tærskelværdierne

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

og rapportere herom til Europa-Parlamentet og Rådet. Den bør i den forbindelse tage hensyn til faktorer som f.eks. niveauet af grænseoverskridende offentlige udbud, SMV'ers deltagelse, transaktionsomkostninger og afvejning af cost-benefit.

I overensstemmelse med artikel XXII, stk. 7, i GPA-aftalen skal denne være genstand for yderligere forhandlinger tre år efter dens ikrafttræden og derefter regelmæssigt. I den forbindelse bør det hensigtsmæssige i tærsklerne vurderes under hensyntagen til virkningen af inflationen med henblik på en lang periode uden ændring af tærsklerne i GPA-aftalen; i tilfælde af, at tærskelværdierne ændres som følge heraf, bør Kommissionen om nødvendigt vedtage et forslag til en retsakt om ændring af de tærskelværdier, der er fastsat i dette direktiv.

(140) Målet for dette direktiv, nemlig samordning af love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne for visse procedurer for offentlige udbud, kan ikke i tilstrækkelig grad nås af medlemsstaterne men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(141) Direktiv 2004/17/EF bør ophæves.

(142) I overensstemmelse med medlemsstaternes og Kommissionens fælles politiske erklæring om forklarende dokumenter af 28. september 2011 har medlemsstaterne forpligtet sig til i berettigede tilfælde at lade meddelelsen om deres gennemførelsesbestemmelser ledsage af et eller flere dokumenter, som forklarer forholdet mellem komponenterne i et direktiv og de tilsvarende dele af de nationale gennemførelsesinstrumenter. Hvad angår dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

- AFSNIT I: ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG GENERELLE PRINCIPPER
- KAPITEL I: Genstand og definitioner
- Artikel 1: Genstand og anvendelsesområde
- Artikel 2: Definitioner
- Artikel 3: Ordregivende myndigheder
- Artikel 4: Ordregivende enheder
- Artikel 5: Blandede udbud, der dækker samme aktivitet
- Artikel 6: Udbud, der dækker flere aktiviteter
- KAPITEL II: Aktiviteter
- Artikel 7: Fælles bestemmelser
- Artikel 8: Gas og varme
- Artikel 9: Elektricitet
- Artikel 10: Vand
- Artikel 11: Transporttjenester
- Artikel 12: Havne og lufthavne
- Artikel 13: Posttjenester
- Artikel 14: Udvinning af olie og gas og efterforskning efter eller udvinning af kul og andet fast brændsel
- KAPITEL III: Materielt anvendelsesområde
- AFDELING 1: Tærskler
- Artikel 15: Tærskelværdier
- Artikel 16: Metoder til beregning af et udbuds anslåede værdi
- Artikel 17: Justering af tærskelværdier
- AFDELING 2: Kontrakter og projektkonkurrencer, der ikke er omfattet af direktivet; særlige bestemmelser for udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Underafdeling 1: Bestemmelser, der gælder for alle ordregivende enheder, og særlige undtagelser for vand- og energisektorerne
- Artikel 18: Kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand
- Artikel 19: Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i andet øjemed end udøvelse af en af de omhandlede aktiviteter eller med henblik på udøvelse af en sådan virksomhed i et tredjeland

- Artikel 20: Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler
- Artikel 21: Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter
- Artikel 22: Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed
- Artikel 23: Kontrakter om køb af vand og om levering af energi eller brændsel til energiproduktion, der tildeles af visse ordregivere
- Underafdeling 2: Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 24: Forsvar og sikkerhed
- Artikel 25: Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 26: Udbud, der dækker flere aktiviteter og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 27: Kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler
- Underafdeling 3: Særlige forbindelser (samarbejde, tilknyttede virksomheder og joint ventures)
- Artikel 28: Kontrakter mellem ordregivende myndigheder
- Artikel 29: Kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed
- Artikel 30: Kontrakter, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture
- Artikel 31: Meddelelse af oplysninger
- Underafdeling 4: Specifikke situationer
- Artikel 32: Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling
- Artikel 33: Kontrakter, der er underlagt særlige ordninger
- Underafdeling 5: Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, og procedureregler for disse
- Artikel 34: Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår
- Artikel 35: Procedure for fastlæggelse af, om artikel 34 finder anvendelse
- KAPITEL IV: Generelle principper
- Artikel 36: Udbudsprincipper
- Artikel 37: Økonomiske aktører
- Artikel 38: Reserverede kontrakter
- Artikel 39: Fortrolighed
- Artikel 40: Regler for kommunikation

Artikel 41:	Nomenklaturer
Artikel 42:	Interessekonflikter
AFSNIT II:	BESTEMMELSER OM KONTRAKTER
KAPITEL I:	Procedurer
Artikel 43:	Betingelser vedrørende GPA-aftalen om offentlige udbud og andre internationale aftaler
Artikel 44:	Valg af procedurer
Artikel 45:	Offentlige udbud
Artikel 46:	Begrænsede udbud
Artikel 47:	Udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud
Artikel 48:	Konkurrencepræget dialog
Artikel 49:	Innovationspartnerskab
Artikel 50:	Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud
KAPITEL II:	Teknikker og instrumenter til elektroniske og samlede udbud
Artikel 51:	Rammeaftaler
Artikel 52:	Dynamiske indkøbssystemer
Artikel 53:	Elektroniske auktioner
Artikel 54:	Elektroniske kataloger
Artikel 55:	Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler
Artikel 56:	Lejlighedsvis fælles udbud
Artikel 57:	Udbud, der involverer ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater
KAPITEL III:	Procedureforløb
Afdeling 1:	Forberedelse
Artikel 58:	Indledende markedsundersøgelser
Artikel 59:	Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere
Artikel 60:	Tekniske specifikationer
Artikel 61:	Mærker
Artikel 62:	Testrapporter, certificering og anden dokumentation

Artikel 63:	Meddelelse af tekniske specifikationer
Artikel 64:	Alternative tilbud
Artikel 65:	Opdeling af kontrakter i delkontrakter
Artikel 66:	Fastsættelse af frister
Afdeling 2:	Offentliggørelse og gennemsigtighed
Artikel 67:	Vejledende periodiske bekendtgørelser
Artikel 68:	Bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning
Artikel 69:	Udbudsbekendtgørelser
Artikel 70:	Bekendtgørelser om indgåede kontrakter
Artikel 71:	Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser
Artikel 72:	Offentliggørelse på nationalt plan
Artikel 73:	Elektronisk adgang til udbudsdokumenter
Artikel 74:	Opfordringer til ansøgere
Artikel 75:	Underretning til deltagere i kvalifikationsordninger, ansøgere og tilbudsgivere
Afdeling 3:	Udvælgelse af deltagere og tildeling af kontrakter
Artikel 76:	Generelle principper
Underafdeling 1:	Kvalifikation og kvalitativ udvælgelse
Artikel 77:	Kvalifikationsordninger
Artikel 78:	Kriterier for kvalitativ udvælgelse
Artikel 79:	Udnyttelse af andre enheders kapacitet
Artikel 80:	Anvendelse af udelukkelses- og udvælgelseskriterier i henhold til direktiv 2014/24/EU
Artikel 81:	Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder
Underafdeling 2:	Kontrakttildeling
Artikel 82:	Kriterier for tildeling af kontrakter
Artikel 83:	Beregning af livscyklusomkostninger
Artikel 84:	Unormalt lave tilbud
Afdeling 4:	Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, og forbindelserne med disse lande

Artikel 85:	Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande
Artikel 86:	Forbindelserne med tredjelande med hensyn til bygge- og anlægskontrakter, indkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter
KAPITEL IV:	Gennemførelse af en kontrakt
Artikel 87:	Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse
Artikel 88:	Underentreprise
Artikel 89:	Ændring af kontrakter i deres løbetid
Artikel 90:	Ophævelse af kontrakter
AFSNIT III:	SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER
KAPITEL I:	Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 91:	Tildeling af kontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 92:	Offentliggørelse af bekendtgørelser
Artikel 93:	Principper for tildeling af kontrakter
Artikel 94:	Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser
KAPITEL II:	Regler for projektkonkurrencer
Artikel 95:	Anvendelsesområde
Artikel 96:	Bekendtgørelser
Artikel 97:	Regler for projektkonkurrencer, udvælgelse af deltagere og bedømmelseskomitéen
Artikel 98:	Bedømmelseskomitéens afgørelser
AFSNIT IV:	FORVALTNING
Artikel 99:	Fuldbyrdelse
Artikel 100:	Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter
Artikel 101:	National rapportering og statistiske oplysninger
Artikel 102:	Administrativt samarbejde
AFSNIT V:	DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER
Artikel 103:	Udøvelse af de delegerede beføjelser
Artikel 104:	Hasteprocedure
Artikel 105:	Udvalgsprocedure
Artikel 106:	Gennemførelse og overgangsbestemmelser
Artikel 107:	Ophævede retsakter
Artikel 108:	Revision
Artikel 109:	Ikrafttræden
Artikel 110:	Adressater

BILAG

- Bilag I: Aktiviteter omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra a)
- Bilag II: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3
- Bilag III: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 34, stk. 3
- Bilag IV: Frister for vedtagelse af gennemførelsesretsakter, der er omhandlet i artikel 35
- Bilag V: Krav til værktøjer og anordninger til elektronisk modtagelse af tilbud, ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt planer og projekter i forbindelse med konkurrencer
- Bilag VI del A: Oplysninger, der skal angives i vejledende periodiske bekendtgørelser (som omhandlet i artikel 67)
- Bilag VI del B: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om offentliggørelse i en køberprofil af en periodisk bekendtgørelse, som ikke benyttes til indkaldelse af bud (som omhandlet i artikel 67, stk. 1)
- Bilag VII: Oplysninger, der skal angives i udbudsdokumenterne vedrørende elektroniske auktioner (artikel 53, stk. 4)
- Bilag VIII: Definition af visse tekniske specifikationer
- Bilag IX: Karakteristika vedrørende offentliggørelse
- Bilag X: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om kvalifikationsordninger (som omhandlet i artikel 44, stk. 4, litra b), og artikel 68)
- Bilag XI: Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser (som omhandlet i artikel 69)
- Bilag XII: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om indgåede kontrakter (som omhandlet i artikel 70)
- Bilag XIII: Indhold af opfordringer til at afgive tilbud, til at deltage i dialogen, til at forhandle eller til at bekræfte interesselikvideringen i henhold til artikel 74
- Bilag XIV: Liste over internationale arbejdsmarkeds- og miljøkonventioner omhandlet i artikel 36, stk. 2
- Bilag XV: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 83, stk. 3
- Bilag XVI: Oplysninger, der skal angives i meddelelser om ændring af en kontrakt i dens løbetid (som omhandlet i artikel 89, stk. 1)
- Bilag XVII: Tjenesteydelser omhandlet i artikel 91
- Bilag XVIII: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser vedrørende kontrakter om sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser (som omhandlet i artikel 92)
- Bilag XIX: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om projektkonkurrencer (som omhandlet i artikel 96, stk. 1)
- Bilag XX: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om resultatet af en projektkonkurrence (som omhandlet i artikel 96, stk. 1)
- Bilag XXI: Sammenligningstabel

AFSNIT I

**ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG GENE-
RELLE PRINCIPPER**

KAPITEL I

Genstand og definitioner

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Ved dette direktiv fastsættes regler for udbudsprocedurer, der gennemføres af ordregivende enheder, med hensyn til kontrakter og projektkonkurrencer, hvis værdi anslås ikke at være lavere end de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15.

2. Udbud som defineret i dette direktiv er anskaffelse gennem en vareindkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakt af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der foretages af en eller flere ordregivende enheder hos økonomiske aktører, som er udvalgt af disse ordregivende enheder, såfremt de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser vedrører en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14.

3. Anvendelsen af dette direktiv er underlagt artikel 346 i TEUF.

4. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med EU-retten at fastlægge, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvordan disse tjenesteydelser skal tilrettelægges og finansieres, i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og hvilke specifikke forpligtelser der skal gælde for dem. Ligeledes berører dette direktiv ikke offentlige myndigheders ret til at beslutte, om, hvordan og i hvilket omfang de ønsker selv at udføre offentlige funktioner i henhold til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26.

5. Dette direktiv berører ikke den måde, hvorpå medlemsstaterne udformer deres socialsikringsordninger.

6. Anvendelsesområdet for dette direktiv omfatter ikke ikke-økonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »vareindkøbs-, bygge- og anlægs- og tjenesteydelseskontrakter«: gensidigt bebyrdende aftaler, der indgås skriftligt mellem en eller flere ordregivende enheder, og en eller flere økonomiske aktører, og som vedrører udførelsen af arbejde eller levering af varer eller tjenesteydelser
- 2) »bygge- og anlægskontrakter«: kontrakter med et af følgende formål:
 - a) udførelse eller både projektering og udførelse af arbejder vedrørende en eller flere aktiviteter som omhandlet i bilag I
 - b) udførelse eller både projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejde
 - c) udførelse ved et hvilket som helst middel af et bygge- og anlægsarbejde, der svarer til behov angivet af den ordregivende enhed, der har bestemmende indflydelse på typen eller projekteringen af bygge- og anlægsarbejdet
- 3) »bygge- og anlægsarbejde«: resultatet af et sæt bygge- og anlægsaktiviteter bestemt til i sig selv at udfylde en økonomisk eller teknisk funktion
- 4) »vareindkøbskontrakter«: kontrakter, som vedrører køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer. En vareindkøbskontrakt kan accessorisk omfatte monterings- og installationsarbejde
- 5) »tjenesteydelseskontrakter«: kontrakter, der vedrører levering af tjenesteydelser, bortset fra de i nr. 2) nævnte
- 6) »økonomisk aktør«: enhver fysisk eller juridisk person eller en ordregivende enhed samt enhver sammenslutning af sådanne personer og/eller enheder, herunder enhver midlertidig sammenslutning af virksomheder, som tilbyder udførelse af bygge- og anlægsarbejde eller levering af varer eller tjenesteydelser på markedet
- 7) »tilbudsgiver«: en økonomisk aktør, der har afgivet et tilbud
- 8) »ansøger«: en økonomisk aktør, der har anmodet om en opfordring til at deltage, eller som er blevet opfordret til at deltage, i et begrænset udbud, et udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab

- 9) »udbudsdokument«: ethvert dokument, som den ordregivende enhed udformer eller henviser til for at beskrive eller fastlægge elementerne i udbuddet eller proceduren, herunder udbudsbekendtgørelsen, den vejledende periodiske bekendtgørelse eller bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning, der benyttes til indkaldelse af tilbud, de tekniske specifikationer, det beskrivende dokument, de foreslåede kontraktbetingelser, formater for dokumenter, der fremlægges af ansøgere og tilbudsgivere, oplysninger om alment gældende forpligtelser og eventuelle supplerende dokumenter
- 10) »centrale indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der permanent gennemføres i en af følgende former:
- a) anskaffelse af varer og/eller tjenesteydelser for ordregivende enheder
 - b) tildeling af kontrakter eller indgåelse af rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser for ordregivende enheder
- 11) »accessoriske indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der har til formål at støtte indkøbsaktiviteter, navnlig i følgende former:
- a) teknisk infrastruktur, der sætter ordregivende enheder i stand til at tildele offentlige kontrakter eller indgå rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser
 - b) rådgivning om gennemførelse eller projektering af udbudsprocedurer
 - c) forberedelse og forvaltning af udbudsprocedurer på vegne af den ordregivende enhed og for dennes regning
- 12) »indkøbscentral«: en ordregivende enhed som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i nærværende direktiv eller en ordregivende myndighed i henhold til artikel 2, stk. 1, nr. 1), i direktiv 2014/24/EU, der leverer centrale indkøbsaktiviteter og eventuelt accessoriske indkøbsaktiviteter
- Udbud, der gennemføres af en indkøbscentral med henblik på at udøve centrale indkøbsaktiviteter, anses for at være udbud i forbindelse med udøvelse af en aktivitet som beskrevet i artikel 8-14. Artikel 18 finder ikke anvendelse på udbud, der gennemføres af en indkøbscentral med henblik på at udøve centrale indkøbsaktiviteter
- 13) »indkøbstjenesteyder«: et offentligt eller privat organ, der tilbyder accessoriske indkøbsaktiviteter på markedet
- 14) »skriftlig(t)«: ethvert udtryk bestående af en helhed af ord eller tal, som kan læses, reproduceres og derefter videregives, herunder oplysninger, der overføres og lagres elektronisk
- 15) »elektronisk middel«: elektronisk udstyr til behandling (herunder digital kompression) og lagring af data, som sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
- 16) »livscyklus«: alle fortløbende og/eller sammenhængende faser, herunder forskning og udvikling, der skal udføres, produktion, handel og betingelserne herfor, transport, anvendelse og vedligeholdelse, i hele levetiden for varen eller bygge- og anlægsarbejdet eller leveringen af tjenesteydelsen, fra anskaffelse af råvarer eller oparbejdelse af ressourcer til bortskaffelse, rydning og afslutning af leveringen eller anvendelsen
- 17) »projektkonkurrencer«: procedurer, hvorved den ordregivende enhed, navnlig inden for fysisk planlægning, byplanlægning, arkitekt- og ingeniørarbejde eller databehandling, kan anskaffe et planlægnings- eller projekteringsarbejde, der udvælges af en bedømmelseskomité efter udskrivning af en konkurrence med eller uden præmieuddeling
- 18) »innovation«: indførelse af en ny eller betydeligt forbedret vare, tjenesteydelse eller proces, men ikke begrænset til produktions-, bygge- eller anlægsaktiviteter, en ny markedsføringsmetode eller en ny organisatorisk metode inden for forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne relationer, som bl.a. har til formål at bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer eller støtte Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst
- 19) »mærke«: ethvert dokument eller certifikat eller enhver attestation, der bekræfter, at de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer opfylder visse krav
- 20) »mærkekrav«: de krav, der skal opfyldes af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer, for at opnå det pågældende mærke.

Artikel 3

Ordregivende myndigheder

1. I dette direktiv forstås ved »ordregivende myndigheder« staten, regionale og lokale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger bestående af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af sådanne offentligretlige organer.

2. »Regionale myndigheder« omfatter alle myndigheder, der er opført, men ikke udtømmende, i NUTS 1 og 2 som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ⁽¹⁾.

3. »Lokale myndigheder« omfatter alle myndigheder i de administrative enheder, der hører under NUTS 3, og mindre administrative enheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 1059/2003

4. Ved »offentligretligt organer« forstås organer, der har alle de følgende egenskaber:

- a) de er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter
- b) de har status som juridisk person, og
- c) de finansieres for størstedelens vedkommende af staten, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer, deres forvaltning er underlagt ledelsesmæssig kontrol af disse myndigheder eller organer, eller de har et administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer.

Artikel 4

Ordregivende enheder

1. Med henblik på dette direktiv er ordregivende enheder enheder, der:

- a) er ordregivende myndigheder eller offentlige virksomheder, og som udøver en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14
- b) hvis de ikke er ordregivende myndigheder eller offentlige virksomheder, udøver en eller flere af de aktiviteter, der er

omhandlet i artikel 8-14, og råder over særlige eller eksklusive rettigheder, der er meddelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat.

2. Ved »offentlig virksomhed« forstås enhver virksomhed, som de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte kan have bestemmende indflydelse på som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler

Bestemmende indflydelse antages at foreligge, når de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte i relation til en virksomhed:

- a) besidder majoriteten af virksomhedens tegnede kapital
- b) råder over flertallet af de stemmer, som er knyttet til de kapitalandele, som virksomheden har udstedt
- c) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan.

3. I denne artikel forstås ved »særlige eller eksklusive rettigheder« rettigheder, der er tildelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat i henhold til en lov eller administrativ bestemmelse, og som tager sigte på at forbeholde en eller flere enheder at udøve de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, og dermed i væsentlig grad påvirker andre enheders muligheder for at udføre den pågældende aktivitet.

Rettigheder, der er givet gennem en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor tildelingen af disse rettigheder er baseret på objektive kriterier, udgør ikke særlige eller eksklusive rettigheder som defineret i første afsnit.

Sådanne procedurer omfatter:

- a) udbudsprocedurer med forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU, direktiv 2009/81/EF, direktiv 2014/23/EU eller dette direktiv
- b) procedurer i overensstemmelse med andre EU-retsakter angivet i bilag II, som sikrer tilstrækkelig forudgående gennemsigtighed ved tildeling af tilladelser på grundlag af objektive kriterier.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 vedrørende ændring af listen over EU-retsakter i bilag II, når sådanne ændringer er nødvendige efter vedtagelse af nye retsakter eller ophævelse eller ændring af sådanne retsakter.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

Artikel 5

Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet

1. Stk. 2 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører forskellige udbudstyper, som alle er omfattet af dette direktiv.

Stk. 3-5 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører udbud, der er omfattet af dette direktiv, samt udbud, der er omfattet af andre retlige ordninger.

2. Kontrakter, hvis genstand er to eller flere typer indkøb (bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer), tildeles i overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for den type af indkøb, der kendetegner den pågældende kontrakt hovedformål.

I tilfælde af blandede kontrakter, der består delvis af tjenesteydelser som defineret i afsnit III, kapitel I, og delvis af andre tjenesteydelser, eller blandede kontrakter, der består delvis af tjenesteydelser og delvis af varer, fastsættes hovedformålet i overensstemmelse med, hvilke af de anslåede værdier af de pågældende tjenesteydelser eller varer der er højest.

3. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, finder stk. 4 anvendelse. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, finder stk. 5 anvendelse.

Hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder artikel 25 i nærværende direktiv anvendelse.

4. I tilfælde af kontrakter, hvis genstand både er indkøb, der er omfattet af dette direktiv, og indkøb, der ikke er omfattet af dette direktiv, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder dette direktiv, medmindre andet er bestemt i artikel 25, anvendelse på den deraf følgende blandede kontrakt, uanset værdien af de dele, der ellers ville falde ind under en anden retlig ordning, og uanset hvilken retlig ordning disse dele ellers ville have været underlagt.

I tilfælde af blandede kontrakter, der indeholder elementer af bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter og af koncessioner, tildeles den blandede kontrakt i overensstemmelse med dette direktiv, forudsat at den anslåede værdi beregnet i henhold til artikel 16 af den del af kontrakten, der er en kontrakt, som er omfattet af dette direktiv, er lig med eller større end den relevante tærskelværdi i artikel 15.

5. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt ikke objektivt kan adskilles, afgøres det, hvilken retlig ordning der skal anvendes, ud fra, hvad der er hovedformålet med den pågældende kontrakt.

Artikel 6

Udbud, der dækker flere aktiviteter

1. I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter, træffes afgørelsen om, hvilke regler der skal anvendes på hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Uanset artikel 5 finder stk. 2 og 3 i denne artikel anvendelse, når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt. Hvis en af de pågældende aktiviteter er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder nærværende direktivs artikel 26 dog anvendelse.

Valget mellem at tildele en enkelt kontrakt eller en række særskilte kontrakter må imidlertid ikke foretages med det formål at udelukke kontrakten eller kontrakterne fra anvendelsesområdet for dette direktiv eller i givet fald direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.

2. En kontrakt, der indgås med henblik på udøvelse af flere aktiviteter, er underlagt reglerne for den aktivitet, der udgør kontraktens hovedgenstand.

3. I tilfælde af kontrakter, hvor det ikke er muligt objektivt at afgøre, hvilken aktivitet der udgør kontraktens hovedgenstand, fastlægges de gældende regler i henhold til litra a), b) og c):

a) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter er omfattet af direktiv 2014/24/EU.

b) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med nærværende direktiv, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter er omfattet af direktiv 2014/23/EU.

c) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med nærværende direktiv, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter hverken er omfattet af nærværende direktiv, direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.

KAPITEL II

Aktiviteter

Artikel 7

Fælles bestemmelser

I forbindelse med artikel 8, 9 og 10 omfatter »forsyning« produktion, engrossalg og detailsalg.

Gasproduktion i form af udvinding falder dog ind under anvendelsesområdet for artikel 14.

Artikel 8

Gas og varme

1. For så vidt angår gas og varme gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådgødsstilling eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af gas eller varme

b) forsyning af disse net med gas eller varme.

2. Når en ordregivende enhed, der ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med gas eller varme, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle de følgende betingelser opfyldt:

a) Den pågældende ordregivende enheds produktion af gas eller varme er et uundgåeligt resultat af udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i stk. 1 i denne artikel eller i artikel 9-11.

b) Forsyningen af det offentlige net tager kun sigte på en økonomisk udnyttelse af denne produktion og svarer til højst 20 % af den ordregivende enheds omsætning beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 9

Elektricitet

1. For så vidt angår elektricitet gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådgødsstilling eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af elektricitet

b) forsyning af disse net med elektricitet.

2. Når en ordregivende enhed, som ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med elektricitet, betragtes dette ikke som en at være aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle disse betingelser opfyldt:

a) Den pågældende enheds produktion af elektricitet finder sted, fordi forbruget heraf er nødvendigt for udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i stk. 1 i denne artikel eller i artikel 8, 10 og 11.

b) Forsyningen af det offentlige net afhænger kun af den ordregivende enheds eget forbrug og har ikke oversteget 30 % af denne ordregivende enheds samlede energiproduktion beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 10

Vand

1. For så vidt angår vand gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådgødsstilling eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af drikkevand

b) forsyning af disse net med drikkevand.

2. Dette direktiv gælder også for kontrakter eller projektkonkurrencer, der tildeles eller afholdes af ordregivende enheder, som udfører en af de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, og som vedrører en af følgende aktiviteter:

- a) vandbygningsprojekter, kunstvanding eller dræning, forudsat at den mængde vand, der er bestemt til drikkevandsforsyning, udgør mere end 20 % af den samlede mængde vand, der stilles til rådighed ved hjælp af de nævnte projekter eller kunstvandings- og dræningsanlæg
- b) bortledning eller rensning af spildevand.

3. Når en ordregivende enhed, som ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med drikkevand, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle disse betingelser opfyldt:

- a) Den pågældende ordregivende enheds produktion af drikkevand finder sted, fordi forbruget heraf er nødvendigt for udførelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i artikel 8-11.
- b) Forsyningen af det offentlige net afhænger kun af den ordregivende enheds eget forbrug og har ikke oversteget 30 % af denne ordregivende enheds samlede produktion af drikkevand beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 11

Transporttjenester

Dette direktiv gælder for tilrådsstilling eller drift af net til betjening af offentligheden inden for transport med jernbane, automatiske systemer, sporvogn, trolleybus, bus eller kabel.

For transportydelse anses et net for at bestå, hvis driften foregår på betingelser, f.eks. vedrørende ruter, kapacitet og betjeningshyppighed, der er fastsat af en kompetent myndighed i en medlemsstat.

Artikel 12

Havne og lufthavne

Dette direktiv gælder for udnyttelse af et geografisk område med henblik på tilrådsstilling af lufthavne, søhavne eller havne

ved indre vandveje eller andre transportterminaler for transportvirksomheder, der opererer til vands eller i luften.

Artikel 13

Posttjenester

1. Dette direktiv gælder for aktiviteter i forbindelse med tilrådsstilling af:

- a) posttjenester
- b) andre tjenester end posttjenester, hvis disse tjenester leveres af en enhed, der også leverer posttjenester som defineret i nærværende artikels stk. 2, litra b), og når betingelserne i artikel 34, stk. 1, ikke er opfyldt med hensyn til de tjenester, der falder ind under nærværende artikels stk. 2, litra b).

2. I forbindelse med denne artikel, og uden at det berører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF⁽¹⁾, forstås ved:

- a) »postforsendelse«: adresseret forsendelse i den endelige form, som den har på indleveringstidspunktet, uanset vægt. Ud over brevforsendelser omfatter sådanne forsendelser bl.a. bøger, kataloger, aviser og tidsskrifter samt postpakker indeholdende varer med eller uden kommerciel værdi, uanset vægt
- b) »posttjenester«: tjenester, der består i indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser. Dette omfatter både tjenester, som hører under, og som ikke hører under den befordringspligt, der er fastsat ved direktiv 97/67/EF
- c) »andre tjenester end posttjenester«: tjenester på følgende områder:
 - i) forvaltning af kurerservice (både før og efter forsendelsen, herunder forvaltning af »mail room«-tjenester)
 - ii) tjenester vedrørende postforsendelser, som ikke er omfattet af litra a), såsom uadresserede reklameforsendelser.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14).

*Artikel 14***Udvinding af olie og gas og efterforskning efter eller udvinding af kul og andet fast brændsel**

Dette direktiv gælder for udnyttelse af et geografisk område med henblik på:

- a) udvinding af olie eller gas
- b) efterforskning efter eller udvinding af kul eller andet fast brændsel.

*KAPITEL III***Materielt anvendelsesområde***Afdeling 1***Tærskler***Artikel 15***Tærskelværdier**

Medmindre de er udelukket i henhold til udelukkelse i artikel 18-23 eller i henhold til artikel 34 vedrørende udøvelsen af den pågældende aktivitet i den berørte medlemsstat, finder dette direktiv anvendelse på udbud, hvis anslåede værdi uden moms svarer til eller overstiger følgende tærskelværdier:

- a) 414 000 EUR for vareindkøbskontrakter, tjenesteydelseskontrakter og projektkonkurrencer
- b) 5 186 000 EUR for bygge- og anlægskontrakter
- c) 1 000 000 EUR for tjenesteydelseskontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser anført i bilag XVII.

*Artikel 16***Metoder til beregning af et udbuds anslåede værdi**

1. Den anslåede værdi af et udbud beregnes på grundlag af det samlede beløb, der efter den ordregivende enheds skøn skal betales, eksklusiv moms, herunder enhver form for optioner og eventuelle forlængelser af kontrakterne, som eksplicit er fastsat i udbudsdokumenterne.

Hvis den ordregivende enhed forudser præmier eller betalinger til ansøgere eller tilbudsgivere, tager den hensyn hertil ved beregning af udbuddets anslåede værdi.

2. Hvis en ordregivende enhed består af særskilte driftsenheder, skal der tages hensyn til den samlede anslåede værdi for alle de enkelte driftsenheder.

Uanset første afsnit kan værdierne, hvis en særskilt driftsenhed selv er ansvarlig for sine indkøb eller visse kategorier heraf, anslås af den pågældende enhed.

3. Metoden til beregning af et udbuds anslåede værdi må ikke vælges med det formål at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde. Et udbud må ikke opdeles med henblik på at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde, medmindre dette er objektivt begrundet.

4. Denne anslåede værdi skal være gældende på tidspunktet for afsendelsen af indkaldelsen af tilbud eller, såfremt der ikke kræves en indkaldelse af tilbud, på det tidspunkt, hvor den ordregivende enhed indleder udbudsproceduren, f.eks. ved, hvor det er hensigtsmæssigt, at kontakte økonomiske aktører vedrørende udbuddet.

5. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med rammeaftaler og dynamiske indkøbssystemer, er den højeste anslåede værdi uden moms af samtlige kontrakter, der forventes tildelt i hele aftalens eller systemets løbetid.

6. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med innovationspartnerskaber, er den højeste anslåede værdi uden moms af de forsknings- og udviklingsaktiviteter, der forventes at finde sted i alle faser af det pågældende partnerskab, og af alle varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der forventes udviklet eller indkøbt ved partnerskabets ophør.

7. Med henblik på anvendelse af artikel 15 medtager de ordregivende enheder i bygge- og anlægskontraktens anslåede værdi værdien af arbejdet samt af alle varer og tjenesteydelser, som de ordregivende enheder stiller til rådighed for entreprenøren, såfremt de er nødvendige for udførelsen af arbejdet.

8. Når et foreslået bygge- og anlægsarbejde eller en foreslået levering af tjenesteydelser kan medføre, at kontrakter tildeles i form af delkontrakter, skal den samlede anslåede værdi af alle disse delkontrakter lægges til grund.

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 15, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

9. Når et forslag om indkøb af lignende varer kan medføre, at kontrakter tildeles i form af delkontrakter, skal den samlede anslåede værdi af alle disse delkontrakter lægges til grund ved anvendelsen af artikel 15, litra b) og c).

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 15, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

10. Uanset stk. 8 og 9 kan de ordregivende enheder tildele delkontrakter uden at anvende de procedurer, der er omhandlet i dette direktiv, såfremt den anslåede værdi uden moms er under 80 000 EUR for varer eller tjenesteydelser eller 1 mio. EUR for bygge- og anlægsarbejder. Den samlede værdi af de delkontrakter, der tildeles uden at anvende dette direktiv, må dog ikke overstige 20 % af den samlede værdi af alle de delkontrakter, som det foreslåede bygge- og anlægsarbejde, det foreslåede indkøb af lignende varer eller den foreslåede levering af tjenesteydelser er opdelt i.

11. For så vidt angår vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, der indgås med regelmæssige mellemrum, eller som skal fornyes inden for et bestemt tidsrum, beregnes kontraktens anslåede værdi på grundlag af:

a) enten den samlede faktiske værdi af lignende successive kontrakter, der er tildelt i løbet af de foregående 12 måneder eller det foregående regnskabsår, så vidt muligt korrigeret for at tage hensyn til ændringer i mængde eller værdi, der måtte ske i løbet af de 12 måneder, der følger efter indgåelsen af den oprindelige kontrakt

b) eller den samlede anslåede værdi af de successive kontrakter, der tildeles i løbet af de 12 måneder, der følger efter den første levering, eller i løbet af regnskabsåret, hvis dette overstiger 12 måneder.

12. For så vidt angår vareindkøbskontrakter vedrørende leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer er beregningsgrundlaget for kontraktens anslåede værdi:

a) for tidsbegrænsede kontrakter, hvis de løber i 12 måneder eller derunder, den samlede anslåede værdi for hele kontraktens løbetid eller, hvis løbetiden overstiger 12 måneder, den samlede værdi, inklusive den anslåede restværdi

b) den månedlige værdi multipliceret med 48 for så vidt angår tidsubegrænsede kontrakter eller kontrakter, hvis løbetid ikke kan fastsættes nærmere.

13. Ved beregningen af den anslåede værdi af tjenesteydelseskontrakter skal der tages hensyn til følgende:

a) forsikringstjenesteydelser: den præmie, der skal betales, og andre former for vederlag

b) banktjenesteydelser og andre finansielle tjenesteydelser: honorarer, provisioner, renter og andre former for vederlag

c) kontrakter vedrørende projektering: honorarer, provisioner og andre former for vederlag.

14. For så vidt angår tjenesteydelseskontrakter, hvori der ikke er fastsat en samlet pris, er beregningsgrundlaget for kontraktens anslåede værdi:

a) for tidsbegrænsede kontrakter, hvis de løber i 48 måneder eller derunder: den anslåede samlede værdi for hele løbetiden

b) for tidsubegrænsede kontrakter eller kontrakter, hvis løbetid er over 48 måneder: den månedlige værdi multipliceret med 48.

Artikel 17

Justering af tærskelværdier

1. Hvert andet år fra den 30. juni 2013 kontrollerer Kommissionen, at de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra a) og b), svarer til de tærskelværdier, der er fastsat i Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud (GPA-aftalen), og justerer dem efter behov i overensstemmelse med nærværende artikel.

I overensstemmelse med den beregningsmetode, der er anført i GPA-aftalen, beregner Kommissionen disse tærskelværdier på grundlag af euroens gennemsnitlige dagskurs udtrykt i særlige trækingsrettigheder (SDR) i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for justeringen, med virkning fra den 1. januar. Tærskelværdier, der justeres således, afrundes om nødvendigt ned til nærmeste tusinde euro for at sikre overholdelsen af de tærskelværdier, der er fastsat i GPA-aftalen, og som er udtrykt i SDR.

2. For de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, fastsætter Kommissionen hvert andet år fra den 1. januar 2014 modværdierne i national valuta af de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra a) og b), og justeret i henhold til denne artikels stk. 1.

For de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, fastsætter Kommissionen samtidig modværdierne i national valuta af de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra c).

I overensstemmelse med den beregningsmetode, der er anført i GPA-aftalen, beregner Kommissionen disse tærskelværdier på grundlag af disse valutaers gennemsnitlige dagskurs svarende til de gældende tærskelværdier i euro i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for justeringen, med virkning fra den 1. januar.

3. Kommissionen offentliggør de justerede tærskelværdier, der er omhandlet i stk. 1, modværdien af tærskelværdierne i national valuta, jf. stk. 2, første afsnit, og den værdi, der fastsættes i henhold til stk. 2, andet afsnit, i *Den Europæiske Unions Tidende* i begyndelsen af den november måned, der følger efter deres justering.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om tilpasning af den metode, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, til ændringer i den metode, der er fastsat i GPA-aftalen for justering af tærskelværdierne i artikel 15, litra a) og b), og for fastlæggelse af de tilsvarende værdier i national valuta for de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, jf. denne artikels stk. 2.

Kommissionen tillægges også beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om justering af tærskelværdierne i artikel 15, litra a) og b), når det er nødvendigt.

5. Hvis justering af tærskelværdierne, jf. artikel 15, litra a) og b), er nødvendig, og tidsmæssige begrænsninger forhindrer anvendelsen af proceduren i artikel 103, og særlig hastende tilfælde kræver det, finder proceduren i artikel 104 anvendelse for delegerede retsakter, der er vedtaget i henhold til stk. 4, andet afsnit, i denne artikel.

Afdeling 2

Kontrakter og projektkonkurrencer, der ikke er omfattet af direktivet; særlige bestemmelser for udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

Underafdeling 1

Undtagelser, der gælder for alle ordregivende enheder, og særlige undtagelser for vand- og energisektorerne

Artikel 18

Kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand, hvis den ordregivende enhed ikke har særlige eller eksklusive rettigheder til at sælge eller udleje kontraktens genstand, og andre enheder frit kan sælge eller udleje den på de samme betingelser som den ordregivende enhed.

2. De ordregivende enheder giver efter anmodning Kommissionen meddelelse om alle de kategorier af varer og aktiviteter, som de anser for undtaget i henhold til stk. 1. Kommissionen kan regelmæssigt i *Den Europæiske Unions Tidende* i informationsøjemed offentliggøre oversigter over de kategorier af varer og aktiviteter, som den anser for undtaget. I denne forbindelse tager Kommissionen hensyn til følsomme forretningsmæssige oplysninger, som de ordregivende enheder måtte påberåbe sig ved fremsendelsen af oplysningerne.

Artikel 19

Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i andet øjemed end udøvelse af en af de omhandlede aktiviteter eller med henblik på udøvelse af en sådan virksomhed i et tredjeland

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter, som ordregivende enheder tildeler i andet øjemed end udøvelse af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, eller med henblik på udøvelse af sådan virksomhed i et tredjeland under omstændigheder, der ikke indebærer fysisk udnyttelse af et net eller geografisk område inden for Unionen, og det gælder heller ikke for projektkonkurrencer, der tilrettelægges i sådanne øjemed.

2. De ordregivende enheder giver efter anmodning Kommissionen meddelelse om alle de aktiviteter, som de anser for undtaget i henhold til stk. 1. Kommissionen kan regelmæssigt i *Den Europæiske Unions Tidende* i informationsøjemed offentliggøre oversigter over de kategorier af aktiviteter, som den anser for undtaget. I denne forbindelse tager Kommissionen hensyn til følsomme forretningsmæssige oplysninger, som de ordregivende enheder måtte påberåbe sig ved fremsendelsen af oplysningerne.

Artikel 20

Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter eller projektkonkurrencer, som den ordregivende enhed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsregler end udbudsreglerne fastsat i dette direktiv som fastlagt ved en af følgende:

a) et juridisk instrument, hvorved der skabes folkeretlige forpligtelser, såsom en international aftale, der er indgået i overensstemmelse med traktaterne, mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelande eller underafdelinger heraf om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt

b) en international organisation.

Medlemsstaterne meddeler alle juridiske instrumenter, der er omhandlet i første afsnit, litra a), i dette stykke til Kommissionen, der kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er nævnt i artikel 105.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, som den ordregivende enhed tildeler eller tilrettelægger i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansiel institution, hvis de pågældende kontrakter eller projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution; i tilfælde af kontrakter eller projektkonkurrencer, der for størstedelens vedkommende medfinansieres af en international organisation eller en international finansiel institution, aftaler parterne den gældende udbudsprocedure.

3. Artikel 27 finder anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler. Stk. 1 og 2 i nærværende artikel finder ikke anvendelse på disse kontrakter og projektkonkurrencer.

Artikel 21

Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende:

a) erhvervelse eller leje — uanset finansieringsform — af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom eller vedrørende rettigheder hertil

b) voldgifts- og mæglingstjenesteydelser

c) følgende juridiske tjenesteydelser:

i) juridisk repræsentation af en klient ved en advokat som defineret i artikel 1 i Rådets direktiv 77/249/EØF ⁽¹⁾ i forbindelse med:

— voldgift eller mægling, der finder sted i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved en international voldgifts- eller mæglingsinstans, eller

— retssager ved domstole, retter eller offentlige myndigheder i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved internationale domstole, retter eller institutioner

ii) juridisk rådgivning ydet som forberedelse af enhver af de sager, der er omhandlet i nr. i) i dette litra, eller hvor der er en konkret indikation og høj sandsynlighed for, at det spørgsmål, som rådgivningen vedrører, vil blive genstand for en sådan sag, forudsat at rådgivningen ydes af en advokat som defineret i artikel 1 i direktiv 77/249/EØF

iii) dokumentcertificerings- og autentificeringstjenester, der skal ydes af notarer

iv) juridiske tjenesteydelser, der ydes af formueforvaltere eller udpegede værger, eller andre juridiske tjenesteydelser, der ydes af personer, som er udpeget af en domstol eller ret i den pågældende medlemsstat, eller som er udpeget ved lov til at udføre særlige opgaver i forbindelse med tilsynet med sådanne domstole eller retter

v) andre juridiske tjenesteydelser, der i den pågældende medlemsstat er forbundet, selv lejlighedsvis, med udøvelse af offentlig myndighed

⁽¹⁾ Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 78 af 26.3.1977, s. 17).

- d) finansielle tjenesteydelser vedrørende emission, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF ⁽¹⁾ og operationer, der gennemføres med den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme
- e) lån, uanset om de ydes i forbindelse med emission, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter
- f) ansættelseskontrakter
- g) offentlig personbefordring med jernbane eller metro
- h) civilforsvar, beredskabstjenester og tjenester til forebyggelse af farer, der ydes af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, og som er omfattet af CPV-koder: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9 og 85143000-3 undtagen patienttransportambulancetjenester
- i) sendetid eller programudbud, der tildeles audiovisuelle medietjenesteudbydere eller radiomedietjenesteudbydere. Med henblik på dette litra har »medietjenesteudbydere« samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU ⁽²⁾. »Program« har samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra b), i nævnte direktiv, men omfatter også radioprogrammer og radioprogrammateriale. I denne bestemmelse har »programmateriale« endvidere samme betydning som »program«.

Artikel 22

Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskontrakter, der tildeles en enhed, som selv er en ordregivende myndighed, eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder på grundlag af en eksklusiv rettighed, der er meddelt den i henhold til love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, som er forenelige med TEUF.

- ⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).
- ⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktivet om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

Artikel 23

Kontrakter om køb af vand og om levering af energi eller brændsel til energiproduktion, som tildeles af visse ordregivende enheder

Dette direktiv finder ikke anvendelse på:

- a) kontrakter om køb af vand, som tildeles af ordregivende enheder, der udøver en eller flere af de i artikel 10, stk. 1, omhandlede aktiviteter vedrørende drikkevand
- b) kontrakter, der tildeles af ordregivende enheder, som selv er aktive i energisektoren ved at udøve en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, artikel 9, stk. 1, eller artikel 14, vedrørende forsyning af:
- i) energi
- ii) brændsel til fremstilling af energi.

Underafdeling 2

Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

Artikel 24

Forsvar og sikkerhed

1. For så vidt angår kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles og tilrettelægges på forsvars- og sikkerhedsområdet, gælder dette direktiv ikke for:

- a) kontrakter, der falder ind under anvendelsesområdet for direktiv 2009/81/EF
- b) kontrakter, som direktiv 2009/81/EF ikke finder anvendelse på, jf. nævnte direktivs artikel 8, 12 og 13.

2. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter og projektkonkurrencer, som ikke på anden måde er undtaget i henhold til stk. 1, for så vidt beskyttelsen af en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan garanteres ved mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. ved at pålægge krav om beskyttelse af fortroligheden af de oplysninger, som den ordregivende enhed giver adgang til i en kontrakttildelingsprocedure som omhandlet i dette direktiv.

Endvidere gælder dette direktiv, jf. artikel 346, stk. 1, litra a), i TEUF, ikke for kontrakter og projektkonkurrencer, som ikke på anden måde er undtaget i henhold til nærværende artikels stk. 1, for så vidt anvendelsen af dette direktiv ville forpligte en medlemsstat til at give adgang til oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

3. Såfremt udbuddet og gennemførelsen af kontrakten eller projektkonkurrencen er erklæret hemmelige eller skal ledsages af særlige sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med de gældende love eller administrative bestemmelser i en medlemsstat, gælder dette direktiv ikke, hvis den pågældende medlemsstat har bestemt, at de pågældende væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan garanteres ved mindre indgribende foranstaltninger, såsom dem, der er omhandlet i stk. 2, første afsnit.

Artikel 25

Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. Denne artikel gælder i tilfælde af blandede kontrakter, der dækker den samme aktivitet og vedrører udbud omfattet af dette direktiv samt udbud eller andre elementer omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF.

2. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, kan de ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder følgende kriterier anvendelse til bestemmelse af, hvilken retlig ordning der skal gælde:

- a) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde
- b) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af direktiv 2009/81/EF, kan kontrakten tildeles i overensstemmelse

med nævnte direktiv, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde. Dette litra berører ikke de tærskelværdier og udelukkelse, der er omhandlet i nævnte direktiv.

Afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt må imidlertid ikke træffes med henblik på at udelukke kontrakter fra anvendelsen for enten dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

3. Stk. 2, tredje afsnit, litra a), finder anvendelse på blandede kontrakter, som både litra a) og litra b) i nævnte afsnit ellers kunne gælde for.

4. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, hvis den omfatter elementer, som artikel 346 i TEUF gælder for. Ellers kan den tildeles i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF.

Artikel 26

Udbud, der dækker flere aktiviteter og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder stk. 2 i nærværende artikel anvendelse. Valget mellem at tildele en enkelt kontrakt og en række særskilte kontrakter må ikke foretages med det formål at udelukke kontrakten eller kontrakterne fra anvendelsen for dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

2. I tilfælde af kontrakter, der skal dække en aktivitet, som er omfattet af dette direktiv, og en anden aktivitet, som er:

- a) omfattet af direktiv 2009/81/EF eller
- b) omfattet af artikel 346 i TEUF,

kan kontrakten tildeles i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF i de tilfælde, der er omhandlet i litra a), og kan tildeles uden at anvende nærværende direktiv i de tilfælde, der er omhandlet i litra b). Dette afsnit berører ikke de tærskelværdier og udelukkelse, der er omhandlet i direktiv 2009/81/EF.

Kontrakter, som er omhandlet i litra a) i første afsnit og desuden omfatter udbud eller andre elementer, der er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan tildeles uden at anvende dette direktiv.

Det er imidlertid en betingelse for anvendelsen af første og andet afsnit, at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive årsager, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med henblik på at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 27

Kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter eller projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- og sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende enhed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsregler end udbudsreglerne fastsat i dette direktiv som fastlagt ved en af følgende:

- a) en international aftale eller overenskomst, der er indgået i overensstemmelse med traktaterne, mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelands eller underafdelinger heraf om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt
- b) en international aftale eller overenskomst, der er indgået i forbindelse med troppestationering, når aftalen vedrører virksomheder i en medlemsstat eller i et tredjeland
- c) en international organisation.

Alle aftaler eller overenskomster, der er nævnt i dette stykkes første afsnit, litra a), meddeles Kommissionen, som kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er omhandlet i artikel 105.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende enhed tildeler eller tilrettelægger i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansiel institution, hvis de pågældende kontrakter eller projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution. I tilfælde af kontrakter eller projektkonkurrencer, der for størstedelens vedkommende medfinansieres af en international organisation eller en international finansiel institution, aftaler parterne den gældende udbudsprocedure.

Underafdeling 3

Særlige forbindelser (samarbejde, tilknyttede virksomheder og joint ventures)

Artikel 28

Kontrakter mellem ordregivende myndigheder

1. En kontrakt, der tildeles af en ordregivende myndighed til en anden privatretlig eller offentligretlig juridisk person, er ikke omfattet af dette direktiv, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den ordregivende myndighed udøver en kontrol over den juridiske person, som svarer til den, som myndigheden udøver over sine egne tjenestegrene.
- b) Mere end 80 % af den kontrollerede juridiske persons aktiviteter varetages i form af udførelse af opgaver, som den kontrollerende ordregivende myndighed eller andre juridiske personer, der kontrolleres af den ordregivende myndighed, har overdraget den.
- c) Der er ingen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

En ordregivende myndighed anses for at udøve kontrol over en juridisk person, som svarer til den, som myndigheden udøver over sine egne tjenestegrene som defineret i første afsnit, litra a), når den har bestemmende indflydelse på både strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person. Sådant kontrol kan også udøves af en anden juridisk person, som selv kontrolleres på samme måde af den ordregivende myndighed.

2. Stk. 1 gælder også, når en kontrolleret person, som er en ordregivende myndighed, tildeler en kontrakt til sin kontrollerende ordregivende myndighed eller til en anden juridisk person, der kontrolleres af den samme ordregivende myndighed, såfremt der ikke er nogen direkte privat kapitalandel i den juridiske person, som den offentlige kontrakt tildeles, med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet ved nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

3. En ordregivende myndighed, der ikke udøver kontrol som defineret i stk. 1 over en privatretlig eller offentligretlig juridisk person, kan alligevel tildele denne juridiske person en kontrakt uden at anvende dette direktiv, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den ordregivende myndighed udøver sammen med andre ordregivende myndigheder en kontrol over denne juridiske person, som svarer til den, som de udøver over deres egne tjenestegrene
- b) Mere end 80 % af den juridiske persons aktiviteter varetages i form af udførelse af opgaver, som de kontrollerende ordregivende myndigheder eller andre juridiske personer, der kontrolleres af de samme ordregivende myndigheder, har overdraget den, og
- c) Der er ingen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

Med hensyn til første afsnit, litra a), anses ordregivende myndigheder for sammen at udøve kontrol over en juridisk person, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- i) Den kontrollerede juridiske persons beslutningstagende organer er sammensat af repræsentanter for alle de deltagende ordregivende myndigheder. De enkelte repræsentanter kan repræsentere flere af eller alle de deltagende ordregivende myndigheder

- ii) De ordregivende myndigheder kan sammen udøve bestemmende indflydelse over de strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person, og

- iii) Den kontrollerede juridiske person forfølger ikke en interesse, der er i modstrid med de kontrollerende ordregivende myndigheders interesser.

4. En kontrakt indgået udelukkende mellem to eller flere ordregivende myndigheder falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Kontrakten etablerer eller gennemfører et samarbejde mellem de deltagende ordregivende myndigheder med det formål at sikre, at de offentlige tjenester, som de skal udøve, leveres med henblik på at opfylde mål, som de er fælles om
- b) Gennemførelsen af dette samarbejde er udelukkende styret af hensyn til offentlige interesser, og
- c) De deltagende ordregivende myndigheder udfører på det åbne marked mindre end 20 % af de aktiviteter, der berøres af samarbejdet.

5. Ved fastsættelsen af procentdelen for aktiviteterne nævnt i stk. 1, første afsnit, litra b), stk. 3, første afsnit, litra b), og stk. 4, litra c), tages der hensyn til den gennemsnitlige samlede omsætning eller et hensigtsmæssigt alternativt aktivitetsbaseret mål såsom omkostninger, som den pågældende juridiske person har haft for så vidt angår tjenesteydelser, varer og bygge- og anlægsarbejder i de tre år forud for kontrakttildelingen.

Når omsætningen eller alternative aktivitetsbaserede mål såsom omkostninger på grund af det tidspunkt, hvor den pågældende juridiske person blev etableret eller påbegyndte sine aktiviteter, eller på grund af, at dennes aktiviteter er blevet omorganiseret, enten ikke foreligger for de forudgående tre år eller ikke længere er relevante, er det tilstrækkeligt at påvise, at aktivitetsmålingen er troværdig, især i form af fremskrivning af forretningsplaner.

Artikel 29

Kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed

1. I denne artikel forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed, hvis årsregnskaber er konsolideret med den ordregivende enheds årsregnskaber i overensstemmelse med kravene i direktiv 2013/34/EU.

2. Når det drejer sig om enheder, der ikke er underlagt direktiv 2013/34/EU, forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed, som:

- a) den ordregivende enhed eventuelt direkte eller indirekte udøver bestemmende indflydelse på, eller
- b) eventuelt udøver bestemmende indflydelse på den ordregivende enhed eller
- c) sammen med den ordregivende enhed er underkastet en anden virksomheds bestemmende indflydelse som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler.

Med henblik på dette stykke har begrebet »bestemmende indflydelse« samme betydning som i artikel 4, stk. 2 andet afsnit.

3. Uanset artikel 28 og på de betingelser, der fremgår af stk. 4 i nærværende artikel, finder dette direktiv ikke anvendelse på kontrakter:

- a) som en ordregivende enhed tildeler en tilknyttet virksomhed, eller
- b) der af et joint venture udelukkende består af flere ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de i artikel 8-14 omhandlede former for virksomhed tildeles en virksomhed, der er tilknyttet en af disse ordregivende enheder.

4. Stk. 3 finder anvendelse på:

- a) tjenesteydelseskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning i løbet af de seneste tre år under hensyn til alle tjenesteydelser, som denne virksomhed har leveret, hidrører fra leveringen af tjenesteydelser til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet

b) vareindkøbskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning under hensyn til alle varer, som denne virksomhed har leveret i løbet af de seneste tre år, hidrører fra leveringen af varer til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet

c) bygge- og anlægskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning under hensyn til alle bygge- og anlægsarbejder, som denne virksomhed har leveret i løbet af de seneste tre år, hidrører fra leveringen af bygge- og anlægsarbejder til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet.

5. Når omsætningen, afhængigt af hvornår den tilknyttede virksomhed blev etableret eller indledte sin aktivitet, ikke er til rådighed for de forudgående tre år, er det tilstrækkeligt, at denne virksomhed viser, at den i stk. 4, litra a), b) eller c), nævnte omsætning er troværdig, navnlig gennem forretningsplaner.

6. Når de samme eller lignende tjenesteydelser, varer eller bygge- og anlægsarbejder leveres af mere end én virksomhed tilknyttet den ordregivende enhed, som de danner en økonomisk sammenslutning med, beregnes procentsatserne under hensyntagen til den samlede omsætning af henholdsvis tjenesteydelser, vareleverancer eller bygge- og anlægsarbejder i de tilknyttede virksomheder.

Artikel 30

Kontrakter, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture

Uanset artikel 28, og hvis joint venturet er oprettet for at udføre den pågældende aktivitet i en periode på mindst tre år, og hvis det i det instrument, der opretter joint venturet, er angivet, at de ordregivende enheder, som det udgøres af, vil være del af det i mindst den samme periode, finder dette direktiv ikke anvendelse på kontrakter tildelt af følgende:

- a) et joint venture udelukkende bestående af et antal ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, til en af disse ordregivende enheder, eller
- b) en ordregivende enhed til et sådant joint venture, som den er en del af.

Artikel 31

Meddelelse af oplysninger

Ordregivende enheder meddeler efter anmodning Kommissionen følgende oplysninger med henblik på anvendelsen af artikel 29, stk. 2 og 3, og artikel 30:

- a) de involverede virksomheders eller joint ventures' navn
- b) de pågældende kontraktens art og værdi
- c) alle de oplysninger, som Kommissionen finder nødvendige for at godtgøre, at forholdet mellem den virksomhed eller det joint venture, som kontrakterne tildeles, og den ordregivende enhed opfylder kravene i artikel 29 eller 30.

Underafdeling 4

Specifikke situationer

Artikel 32

Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling

Dette direktiv finder kun anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter om forskning og udvikling, der er omfattet af CPV-koderne 73000000-2 til 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 og 73430000-5, og kun såfremt følgende betingelser begge er opfyldt:

- a) udbyttet tilhører udelukkende den ordregivende enhed til brug for egen virksomhed
- b) tjenesteydelsen betales i fuldt omfang af den ordregivende enhed.

Artikel 33

Kontrakter, der er underlagt særlige ordninger

1. Med forbehold af artikel 34 i nærværende direktiv sikrer Republikken Østrig og Forbundsrepublikken Tyskland i kraft af tilladelsesbetingelserne eller andre passende foranstaltninger, at enheder i de sektorer, der er nævnt i Kommissionens beslutning 2002/205/EF⁽¹⁾ og Kommissionens beslutning 2004/73/EF⁽²⁾:

⁽¹⁾ Kommissionens beslutning 2002/205/EF af 4. marts 2002 om Østrigs anmodning om at kunne anvende den særlige ordning, der er fastlagt i artikel 3 i direktiv 93/38/EØF (EFT L 68 af 12.3.2002, s. 31).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 2004/73/EF af 15. januar 2004 om en anmodning fra Tyskland om anvendelse af den særlige ordning i artikel 3 i direktiv 93/38/EØF (EFT L 16 af 23.1.2004, s. 57).

- a) overholder principperne om ikkeforskelsbehandling og konkurrenceprægede udbud ved tildeling af vareindkøbskontrakter, bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, navnlig hvad angår de oplysninger om deres hensigter om indgåelse af kontrakter, som de stiller til de økonomiske aktørers rådighed

- b) meddeler Kommissionen oplysninger om deres tildeling af kontrakter på betingelserne i Kommissionens beslutning 93/327/EØF⁽³⁾.

2. Med forbehold af artikel 34 sikrer Det Forenede Kongerige i kraft af tilladelsesbetingelserne eller andre passende foranstaltninger, at enheder i de sektorer, der er nævnt i beslutning 97/367/EF, anvender stk. 1, litra a) og b), i nærværende artikel, ved tildeling af kontrakter med henblik på udøvelse af sådanne aktiviteter i Nordirland.

3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på kontrakter, der tildeles med henblik på efterforskning efter olie eller gas.

Underafdeling 5

Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, og procedureregler for disse

Artikel 34

Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår

1. Kontrakter, der indgås med henblik på at muliggøre udførelse af en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, er ikke underlagt dette direktiv, hvis den medlemsstat eller de ordregivende enheder, der har indgivet anmodningen i henhold til artikel 35, kan påvise, at den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udøves, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri; projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udøvelse af en sådan aktivitet i det pågældende geografiske område, er heller ikke underlagt dette direktiv. Den pågældende aktivitet kan være et led i en større sektor eller kun udøves i visse dele af den berørte medlemsstat. Konkurrencevurderingen i nærværende stykkes første punktum, som foretages på grundlag af de oplysninger, der er tilgængelige for Kommissionen, og med henblik på dette direktiv, berører ikke anvendelsen af konkurrencelovgivningen. Vurderingen foretages under hensyntagen til markedet for de pågældende aktiviteter og det geografiske referencemarked som defineret i stk. 2.

⁽³⁾ Kommissionens beslutning 93/327/EØF af 13. maj 1993 om fastsættelse af de betingelser, hvorunder ordregivende myndigheder, der foretager udnyttelse af geografiske områder med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brændsel, skal tilsende Kommissionen oplysninger vedrørende tildeling af kontrakter (EFT L 129 af 27.5.1993, s. 25).

2. For med henblik på anvendelsen af stk. 1 i nærværende artikel at afgøre, om en aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, anvendes kriterier, som er i overensstemmelse med konkurrencereglerne i TEUF. Disse kriterier kan omfatte de pågældende varers eller tjenesteydelsers særlige kendetegn, eventuelle alternative varer eller tjenesteydelser, som anses for at være substituerbare på udbuds- eller efterspørgselssiden, og prisvilkårene, og om der findes eller vil kunne findes mere end en leverandør af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Det geografiske referencemarked, ud fra hvilket eksponeringen for konkurrence vurderes, er det område, på hvilket virksomhederne deltager i udbud af og efterspørgsel efter varer og tjenesteydelser, hvor konkurrencevilkårene er tilstrækkelig ensartede, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, især fordi konkurrencevilkårene er mærkbart forskellige fra dem, der gælder på disse områder. Ved denne vurdering tages der især hensyn til de pågældende varers eller tjenesters beskaffenhed og karakteristika, hindringer for adgang, forbrugernes præferencer såvel som væsentlige forskelle i virksomhedernes markedsandele eller væsentlige prisforskelle mellem det pågældende område og de tilstødende områder.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1 i nærværende artikel betragtes adgangen til et marked som fri, hvis medlemsstaten har gennemført og anvender den EU-lovgivning, der er anført i bilag III.

Når der ikke foreligger en formodning om fri adgang til et bestemt marked på grundlag af første afsnit, skal det påvises, at der retligt og faktisk er fri adgang til det pågældende marked.

Artikel 35

Procedure for fastlæggelse af, om artikel 34 finder anvendelse

1. Hvis en medlemsstat eller en ordregivende enhed, hvis lovgivningen i den berørte medlemsstat tillader det, finder, at en bestemt aktivitet ud fra de kriterier, der er fastsat i artikel 34, stk. 2 og 3, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri, kan den fremsætte en anmodning til Kommissionen om at fastslå, at dette direktiv ikke finder anvendelse på tildeling af kontrakter eller afholdelse af projektkonkurrencer med henblik på udøvelse af en sådan aktivitet, i givet fald sammen med den afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet. Sådanne anmodninger kan vedrøre aktiviteter, der er et led i en større sektor, eller som kun udøves i visse dele af den berørte medlemsstat.

I anmodningen meddeler den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed Kommissionen alle relevante forhold, bl.a. alle de love, administrative bestemmelser eller aftaler, der kan godtgøre, at aktiviteten opfylder de i artikel 34, stk. 1, omhandlede betingelser.

2. Medmindre en anmodning fra en ordregivende enhed ledsages af en begrundet og dokumenteret afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet, og som grundigt analyserer betingelserne for at anvende artikel 34, stk. 1, på den pågældende aktivitet i overensstemmelse med stk. 2 og 3 i nævnte artikel, underretter Kommissionen straks den berørte medlemsstat. Den berørte medlemsstat meddeler i sådanne tilfælde Kommissionen alle relevante forhold, bl.a. alle de love, administrative bestemmelser eller aftaler, der kan godtgøre, at aktiviteten opfylder de i artikel 34, stk. 1, omhandlede betingelser.

3. Kommissionen kan på anmodning indgive i overensstemmelse med stk. 1 i nærværende artikel ved gennemførelsesretsakter vedtaget inden for de perioder, der er angivet i bilag IV, fastlægge, hvorvidt en aktivitet som omhandlet i artikel 8-14 er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, på grundlag af kriterierne i artikel 34. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105, stk. 2.

Kontrakter, der indgås med henblik på at muliggøre udførelse af den givne aktivitet, og projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udøvelsen af en sådan aktivitet, omfatter med at være omfattet af dette direktiv i følgende tilfælde:

- a) Kommissionen har inden for den periode, der er fastsat i bilag IV, vedtaget den gennemførelsesretsakt, i hvilken det fastslås, at artikel 34, stk. 1, finder anvendelse.
- b) Kommissionen har inden for den periode, der er fastsat i bilag IV, ikke vedtaget gennemførelsesretsakten.

4. Den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed kan efter indgivelsen af en anmodning med Kommissionens samtykke ændre sin anmodning i væsentlig grad, navnlig for så vidt angår de pågældende aktiviteter eller geografiske områder. I så fald finder en ny frist for vedtagelse af gennemførelsesretsakten anvendelse, og den beregnes i overensstemmelse med bilag IV, punkt 1, medmindre Kommissionen og den medlemsstat eller ordregivende enhed, der har fremsat anmodningen, aftaler en kortere frist.

5. Hvis en aktivitet i en given medlemsstat allerede er genstand for en procedure i medfør af stk. 1, 2 og 4, betragtes efterfølgende anmodninger vedrørende samme aktivitet i samme medlemsstat inden udløbet af den frist, der er fastsat i forbindelse med den første anmodning, ikke som nye procedurer og vil blive behandlet som led i den første anmodning.

6. Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt indeholdende gennemførelsesbestemmelser til stk. 1-5. Denne gennemførelsesretsakt indeholder mindst regler vedrørende:

- a) offentliggørelse til underretning i *Den Europæiske Unions Tidende* af datoen, hvor den periode, der er angivet i bilag IV, punkt 1, begynder og slutter, herunder de enhver forlængelse eller suspension af fristerne, jf. nævnte bilag
- b) offentliggørelse af afgørelsen om den eventuelle anvendelse af artikel 34, stk. 1, i overensstemmelse med denne artikels stk. 3, andet afsnit, litra b)
- c) gennemførelsesbestemmelser vedrørende form, indhold og andre enkeltheder i forbindelse med de anmodninger, der indgives i henhold til stk. 1.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105, stk. 2.

KAPITEL IV

Generelle principper

Artikel 36

Udbudsprincipper

1. Ordregivende enheder overholder principperne om ligebehandling og ikkeforskelsbehandling af økonomiske aktører og handler på en gennemsigtig og forholdsmæssig måde.

Udformningen af udbuddet må ikke foretages med den hensigt at udelukke kontrakten fra dette direktivs anvendelsesområde eller kunstigt indskrænke konkurrencen. Konkurrencen betragtes som kunstigt indskrænket, hvis udbuddet er udformet med den hensigt uretmæssigt at favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt.

2. Medlemsstaterne træffer passende forholdsregler for at sikre, at økonomiske aktører i forbindelse med gennemførelsen af offentlige kontrakter overholder gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkeds-mæssige lovbestemmelser, der er nævnt i bilag XIV.

Artikel 37

Økonomiske aktører

1. Økonomiske aktører, som i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, har ret til at levere den pågældende ydelse, kan ikke afvises alene med den begrundelse, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor kontrakten tildeles, kunne kræves, at de skal være enten en fysisk eller en juridisk person.

Når der er tale om offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter samt vareindkøbskontrakter, der også vedrører tjenesteydelser eller monterings- og installationsarbejde, kan det imidlertid forlanges af juridiske personer, at de i tilbuddet eller ansøgningen om deltagelse opgiver navn og relevante faglige kvalifikationer for de personer, der skal opfylde den pågældende kontrakt.

2. Sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder midlertidige sammenslutninger, kan deltage i udbudsprocedurer. De ordregivende enheder kan ikke kræve, at de skal have en bestemt retlig form, for at de kan afgive et tilbud eller ansøge om deltagelse.

Om nødvendigt kan ordregivende enheder i udbudsdokumenterne præcisere, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kriterierne og kravene med hensyn til kvalifikation og kvalitativ udvælgelse, jf. artikel 77-81, forudsat at dette er objektivt begrundet og er forholdsmæssigt. Medlemsstaterne kan indføre standardbetingelser for, hvordan sammenslutninger af økonomiske operatører skal opfylde disse krav.

Alle betingelserne for sådanne sammenslutninger af økonomiske aktørers gennemførelse af en kontrakt, der adskiller sig fra dem, som pålægges individuelle deltagere, skal også være objektivt begrundede og være forholdsmæssige.

3. Uanset stk. 2 kan ordregivende enheder kræve, at sammenslutninger af økonomiske aktører antager en bestemt retlig form, når de har fået tildelt kontrakten, i det omfang en sådan ændring er nødvendig for at sikre en tilfredsstillende gennemførelse af kontrakten.

Artikel 38

Reserverede kontrakter

1. Medlemsstaterne kan lade udbudsprocedurer være forbeholdt beskyttede værksteder og økonomiske aktører, hvis vigtigste mål er social og faglig integration af handicappede eller dårligt stillede personer, eller kan beslutte, at kontrakterne skal udføres i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse, hvis mindst 30 % af de beskæftigede i disse værksteder, hos disse økonomiske aktører eller i disse programmer er handicappede eller dårligt stillede arbejdstagere.

2. Indkaldelsen af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.

Artikel 39

Fortrolighed

1. Medmindre andet fremgår af dette direktiv eller den nationale lovgivning, som den ordregivende enhed er underlagt, navnlig lovgivning vedrørende adgang til oplysninger, og med forbehold af forpligtelserne om offentliggørelse af oplysninger om tildelte kontrakter og om meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere, som er omhandlet i artikel 70 og 75, må den ordregivende enhed ikke offentliggøre oplysninger, som de økonomiske aktører har fremsendt, og som de har betegnet som fortrolige, herunder, men ikke begrænset til tekniske hemmeligheder, forretningshemmeligheder og fortrolige aspekter af tilbud.

2. Ordregivende enheder kan stille krav til økonomiske aktører med henblik på at beskytte den fortrolige karakter af de oplysninger, som de ordregivende enheder stiller til rådighed i forbindelse med udbudsproceduren, herunder oplysninger, der stilles til rådighed i forbindelse med udførelsen af en kvalifikationsordning, uanset om den har været genstand for en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der anvendes til at indkalde tilbud.

Artikel 40

Regler for kommunikation

1. Medlemsstaterne sikrer, at al kommunikation og al informationsudveksling i henhold til dette direktiv, herunder navnlig elektronisk indgivelse, gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med kravene i denne artikel. De værktøjer og anordninger, der bruges til elektronisk kommunikation, og deres tekniske karakteristika skal være ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for IKT og må ikke begrænse økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren.

Uanset første afsnit er de ordregivende enheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektronisk kommunikation i tilbudsprocessen i følgende situationer:

a) På grund af udbuddets særlige art ville brug af elektroniske kommunikationsmidler kræve særlige værktøjer, anordninger

eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige eller understøttes af almindeligt tilgængelige programmer.

b) De programmer, der understøtter filformater, som er egnede til beskrivelsen af tilbuddene, anvender filformater, som ikke kan behandles af andre åbne eller almindeligt tilgængelige programmer, eller er omfattet af en licensordning og kan ikke downloades eller fjernanvendes af den ordregivende enhed.

c) Brug af elektronisk kommunikation ville kræve særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for ordregivende enheder.

d) Udbudsdokumenterne kræver indgivelse af fysiske modeller eller skalamodeller, der ikke kan fremsendes ved anvendelse af elektroniske midler.

I forbindelse med meddelelser, hvor der ikke anvendes elektroniske kommunikationsmidler i henhold til andet afsnit, skal kommunikationen ske pr. post eller anden egnet forsendelsesform eller en kombination af post eller anden egnet forsendelsesform og elektroniske midler.

Uanset dette stykkes første afsnit er de ordregivende enheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektroniske kommunikationsmidler i tilbudsprocessen, hvis anvendelse af andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er nødvendig enten på grund af brud på de elektroniske kommunikationsmidlers sikkerhed eller for at beskytte oplysninger af særlig følsom karakter, der kræver en så høj grad af beskyttelse, at den ikke kan sikres på passende vis ved anvendelse af elektroniske værktøjer og anordninger, som enten er almindeligt tilgængelige for økonomiske aktører eller kan gøres tilgængelige for dem gennem alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5.

Ordregivende enheder, som i overensstemmelse med dette stykkes andet afsnit kræver andre kommunikationsmidler end elektroniske midler i tilbudsprocessen, er ansvarlige for i den individuelle rapport, der er omhandlet i artikel 100, at angive grundene til dette krav. Hvis det er relevant, angiver de ordregivende enheder i den individuelle rapport grundene til, at det anses for nødvendigt at anvende andre kommunikationsmidler end elektroniske kommunikationsmidler, jf. dette stykkes fjerde afsnit.

2. Uanset stk. 1 kan der kommunikeres mundtligt i forbindelse med andre kommunikationer end dem, der vedrører de væsentlige elementer i en udbudsprocedure såfremt indholdet af den mundtlige kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. I den forbindelse omfatter de væsentlige elementer i en udbudsprocedure udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interesselikendegivelser og tilbud. Det er navnlig væsentligt, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have væsentlig betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler såsom skriftlige fortegnelser eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.

3. Ved enhver form for kommunikation, informationsudveksling og informationslagring sikrer de ordregivende enheder, at dataintegriteten og fortroligheden af tilbuddene og ansøgningerne om deltagelse beskyttes. De undersøger først indholdet af tilbuddene og ansøgningerne om deltagelse efter udløbet af den frist, der er fastsat for afgivelse af tilbud.

4. For så vidt angår offentlige bygge- og anlægskontrakter og projektkonkurrencer kan medlemsstaterne kræve anvendelse af særlige elektroniske værktøjer, såsom elektroniske modelværktøjer vedrørende bygningsoplysninger eller lignende. I sådanne tilfælde tilbyder de ordregivende enheder alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5, indtil disse værktøjer bliver almindeligt tilgængelige, jf. stk. 1, første afsnit, andet punktum.

5. Ordregivende enheder kan om nødvendigt kræve, at der anvendes værktøjer, der ikke er almindeligt tilgængelige, såfremt de ordregivende enheder tilbyder alternative adgangsmetoder.

Ordregivende enheder anses for at tilbyde formålstjenlige alternative adgangsmetoder, når de:

a) vederlagsfrit giver ubegrænset og fuld direkte, elektronisk adgang til disse værktøjer og anordninger fra datoen for offentliggørelsen af bekendtgørelsen i henhold til bilag IX eller fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interesselikendegivelsen. Teksten i bekendtgørelsen eller opfordringen skal indeholde den internetadresse, hvor disse værktøjer og anordninger er tilgængelige

b) sikrer, at tilbudsgivere, der ikke har adgang til de pågældende værktøjer og anordninger eller ikke kan opnå det inden for de relevante frister, forudsat at den manglende adgang ikke kan tilskrives den pågældende tilbudsgiver, kan få adgang til udbudsproceduren ved brug af foreløbige tokens, som vederlagsfrit stilles til rådighed online eller

c) støtter en alternativ kanal til elektronisk indgivelse af tilbud.

6. Ud over de krav, der er fastsat i bilag V, gælder følgende regler for værktøjer og anordninger til elektronisk fremsendelse og modtagelse af tilbud og for systemer til elektronisk modtagelse af ansøgninger om deltagelse:

a) Oplysninger om de specifikationer, der er nødvendige for elektronisk afgivelse af tilbud og elektronisk indgivelse af ansøgninger om deltagelse, herunder kryptering og tidsstempling, skal være tilgængelige for de berørte parter.

b) Medlemsstater eller ordregivende enheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, skal angive det sikkerhedsniveau, som er nødvendigt for de elektroniske kommunikationsmidler, der skal bruges i de forskellige faser af den pågældende udbudsprocedure. Niveaulet skal stå i forhold til de tilknyttede risici.

c) Hvis medlemsstater eller ordregivende enheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, konkluderer, at der på grundlag af en vurdering i henhold til dette stykkes litra b) er så store risici, at der kræves avancerede elektroniske signaturer som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF⁽¹⁾, accepterer de ordregivende enheder avancerede elektroniske signaturer, der er baseret på et kvalificeret certifikat, under hensyntagen til, om disse certifikater stilles til rådighed af en certificeringstjenesteudbyder, der er på en positivliste, jf. Kommissionens beslutning 2009/767/EF⁽²⁾, med eller uden en sikker signaturgenereringsanordning, hvis følgende betingelser er opfyldt:

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer (EFT L 13 af 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 2009/767/EF af 16. oktober 2009 om fastlæggelse af foranstaltninger, der skal lette anvendelsen af elektroniske procedurer ved hjælp af kvikskranker i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 274 af 20.10.2009, s. 36).

- i) Den ordregivende enhed fastlægger det krævede format for avancerede signaturer på grundlag af formater fastsat i Kommissionens afgørelse 2011/130/EU ⁽¹⁾ og gennemfører de nødvendige foranstaltninger for at kunne behandle disse formater teknisk. Hvis der anvendes et anderledes format for elektroniske signaturer, skal den elektroniske signatur eller den elektroniske dokumentmappe, indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, hvilket er medlemsstatens ansvar. Valideringsmulighederne skal gøre det muligt for den ordregivende enhed online, vederlagsfrit og på en måde, der er forståelig for ikkeindfødte sprogbrugere, at validere den modtagne elektroniske signatur som en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat. Medlemsstaterne giver meddelelse om valideringstjenesteyderen til Kommissionen, som gør medlemsstaternes oplysninger offentligt tilgængelige på internettet.
- ii) Hvis et tilbud er underskrevet ved hjælp af et kvalificeret certifikat, der er anført på en positivliste, må de ordregivende enheder ikke stille yderligere krav, der kan hindre tilbudsgiveres brug af sådanne signaturer.

For så vidt angår dokumenter, der anvendes i forbindelse med en udbudsprocedure, og som er underskrevet af en kompetent myndighed i en medlemsstat eller af en anden udstedende enhed, kan den kompetente udstedende myndighed eller enhed oprette det nødvendige format for avancerede signaturer i overensstemmelse med kravene i artikel 1, stk. 2, i afgørelse 2011/130/EU. De træffer de nødvendige foranstaltninger til rent teknisk at kunne behandle dette format ved at medtage de nødvendige oplysninger til behandling af signaturen i det pågældende dokument. Sådanne dokumenter skal i den elektroniske signatur eller i den elektroniske dokumentmappe indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, der gør det muligt online og omkostningsfrit at validere den modtagne signatur på en måde, der er forståelig for ikkeindfødte sprogbrugere.

7. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ændring af de tekniske detaljer og karakteristika for udstyr, der er anført i bilag V, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 med henblik på at ændre listen i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, litra a)-d), hvis den teknologiske udvikling gør det uhensigtsmæssigt fortsat

⁽¹⁾ Kommissionens afgørelse 2011/130/EU af 25. februar 2011 om fastsættelse af mindstekrav ved behandling af elektronisk underskrevne dokumenter på tværs af grænserne foretaget af de kompetente myndigheder som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 53 af 26.2.2011, s. 66).

at have udelukkelse fra brugen af elektroniske kommunikationsmidler, eller hvis der i særlige tilfælde må fastsættes nye undtagelser på grund af den teknologiske udvikling.

For at sikre interoperabilitet mellem de tekniske formater samt mellem processen og meddelelsesstandarderne, især i en grænseoverskridende sammenhæng, tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 med henblik på at fastlægge den obligatoriske anvendelse af sådanne specifikke tekniske standarder, især med hensyn til anvendelsen af elektronisk fremsendelse, elektroniske kataloger og metoder til elektronisk certificering, men kun når de tekniske standarder er testet grundigt, og deres praktiske nytteværdi er dokumenteret. Før Kommissionen gør anvendelsen af nogen tekniske standarder obligatorisk, overvejer den også nøje, hvilke udgifter dette vil medføre, navnlig i forbindelse med tilpasning til eksisterende løsninger inden for offentlige e-udbud, herunder infrastruktur, processer eller software.

Artikel 41

Nomenklaturer

1. Alle referencer til nomenklaturer i forbindelse med offentlige udbud er baseret på »det fælles glossar for offentlige kontrakter« (Common Procurement Vocabulary — CPV) som vedtaget ved forordning (EF) nr. 2195/2002.

2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om tilpasning af CPV-koder, der er omhandlet i dette direktiv, når ændringer af CPV-nomenklaturen skal afspejles i dette direktiv, og de ikke medfører ændring af anvendelsesområdet for dette direktiv.

Artikel 42

Interessekonflikter

Medlemsstaterne sikrer, at de ordregivende myndigheder træffer passende foranstaltninger, der effektivt kan forebygge, identificere og udbedre interessekonflikter, der opstår under gennemførelsen af udbudsprocedurer, med henblik på at undgå konkurrenceforvridning og sikre ligebehandling af alle økonomiske aktører.

Begrebet interessekonflikt omfatter mindst de situationer, hvor personalet hos den ordregivende myndighed eller en udbyder af den indkøbte tjeneste, der handler på vegne af den ordregivende myndighed, som er involveret i gennemførelsen af udbudsproceduren eller kan påvirke resultatet af proceduren, direkte eller indirekte har en finansiel, økonomisk eller anden personlig interesse, der kan antages at bringe deres upartiskhed og uafhængighed i forbindelse med udbudsproceduren i fare.

AFSNIT II

BESTEMMELSER OM KONTRAKTER

KAPITEL I

Procedurer

Artikel 43

Betingelser vedrørende GPA- aftalen om offentlige udbud og andre internationale aftaler

I det omfang de er omfattet af bilag 3, 4 og 5 samt de almindelige bemærkninger til Den Europæiske Unions appendiks I til GPA-aftalen om offentlige udbud og i de øvrige internationale aftaler, som Unionen er bundet af, indrømmer ordregivende enheder som defineret i artikel 4, stk. 1, litra a), bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser og økonomiske aktører fra parter, der har tiltrådt disse aftaler, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, der indrømmes sådanne bygge- og anlægsarbejder, leverancer, tjenesteydelser og økonomiske aktører fra Unionen.

Artikel 44

Valg af procedurer

1. Ved tildeling af vareindkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakter anvender ordregivende enheder procedurer, der er tilpasset i overensstemmelse med dette direktiv, såfremt en indkaldelse af tilbud er offentliggjort, jf. dog artikel 47.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder kan anvende offentlige eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud som omhandlet i dette direktiv.

3. Medlemsstaterne giver de ordregivende enheder mulighed for at anvende konkurrenceprægede dialoger og innovationspartnerskaber i overensstemmelse med dette direktiv.

4. Indkaldelsen af tilbud kan ske ved hjælp af en af følgende metoder:

a) en vejledende periodisk bekendtgørelse i henhold til artikel 67, hvis kontrakten tildeles ved begrænset udbud eller udbud med forhandling

b) en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning i henhold til artikel 68, hvis kontrakten tildeles ved begrænset udbud, ved udbud med forhandling eller ved en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab

c) ved udbudsbekendtgørelse i henhold til artikel 69.

I det tilfælde, der er nævnt i dette stykkes litra a), opfordres økonomiske aktører, der har udtrykt interesse efter offentliggørelse af den vejledende periodiske bekendtgørelse, efterfølgende til at bekræfte deres interesse skriftligt ved hjælp af en »opfordring til at bekræfte interesselikendegivelsen« i overensstemmelse med artikel 74.

5. I de særlige tilfælde og under de omstændigheder, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 50, kan medlemsstaterne bestemme, at de ordregivende enheder kan anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud. Medlemsstaterne må ikke tillade anvendelsen af denne procedure i andre tilfælde end dem, der er nævnt i artikel 50.

Artikel 45

Offentlige udbud

1. I offentlige udbud kan alle interesserede økonomiske aktører indgive et tilbud som svar på en indkaldelse af tilbud.

Fristen for modtagelse af tilbud skal være mindst 35 dage regnet fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

Tilbuddet skal ledsages af de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

2. Når ordregivende enheder har offentliggjort en vejledende periodisk bekendtgørelse, der ikke i sig selv blev brugt som indkaldelse af tilbud, kan fristen for modtagelse af tilbud, jf. stk. 1, andet afsnit, i denne artikel, forkortes til 15 dage, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

a) den vejledende periodiske bekendtgørelse, foruden de oplysninger, der kræves i bilag VI, del A, afdeling I, indeholder alle de oplysninger, der kræves i bilag VI, del A, afdeling II, i det omfang sidstnævnte oplysninger forelå ved bekendtgørelsens offentliggørelse

b) den vejledende periodiske bekendtgørelse blev sendt til offentliggørelse mindst 35 dage og højst 12 måneder inden datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

3. Hvis et hastetilfælde, der er behørigt dokumenteret af den ordregivende enhed, bevirker, at fristen i stk. 1, andet afsnit, ikke kan overholdes, kan den fastsætte en frist på mindst 15 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

4. Den ordregivende enhed kan afkorte fristen for modtagelse af tilbud fastsat i stk. 1, andet afsnit, med fem dage, hvis den accepterer, at tilbud kan indgives elektronisk i overensstemmelse med artikel 40, stk. 4, første afsnit, og artikel 40, stk. 5 og 6.

*Artikel 46***Begrænsede udbud**

1. I begrænsede udbud kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

2. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan indgive et tilbud. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2.

Fristen for modtagelsen af tilbud kan aftales indbyrdes mellem den ordregivende enhed og de udvalgte ansøgere, når blot alle udvalgte ansøgere gives samme tid til at udarbejde og indsende deres tilbud.

Hvis der ikke foreligger nogen aftale om fristen for modtagelse af tilbud, er fristen mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

*Artikel 47***Udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud**

1. I udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som udbudsbekendtgørelse, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

2. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de indsendte oplysninger, kan deltage i forhandlingerne.

Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2.

Fristen for modtagelsen af tilbud kan aftales indbyrdes mellem den ordregivende enhed og de udvalgte ansøgere, når blot de alle har samme tid til at udarbejde og indsende tilbud.

Hvis der ikke foreligger nogen aftale om fristen for modtagelse af tilbud, er fristen mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

*Artikel 48***Konkurrencepræget dialog**

1. Ved konkurrencepræget dialog kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 44, stk. 4, litra b) og c), ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som indkaldelse af tilbud, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan deltage i dialogen. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2. Tildelingen af en kontrakt sker udelukkende på grundlag af kriteriet om det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2.

2. De ordregivende enheder fastsætter deres behov og krav i indkaldelsen af tilbud og/eller i et beskrivende dokument. Samtidig fastsætter og beskriver de også de valgte tildelingskriterier i de samme dokumenter og fastsætter en vejledende tidsramme.

3. De ordregivende enheder indleder med de deltagere, der er udvalgt i henhold til de relevante bestemmelser i artikel 76-81, en dialog, hvis formål er at indkredse og fastslå, hvorledes deres behov bedst kan opfyldes. Under denne dialog kan de drøfte alle aspekter af udbuddet med de udvalgte deltagere.

Under dialogen sikrer de ordregivende enheder ligebehandling af alle deltagere. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle deltagere bedre end andre.

I henhold til artikel 39 må de ordregivende enheder ikke over for de andre deltagere afsløre de foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en deltagende ansøger eller tilbudsgiver i dialogen har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

4. En konkurrencepræget dialog kan finde sted i flere successive faser for at begrænse antallet af løsninger, der skal diskuteres under dialogen på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastlagt i indkaldelsen af tilbud eller i det beskrivende dokument. I indkaldelsen af tilbud eller det beskrivende dokument skal den ordregivende enhed angive, om den vil anvende denne mulighed.

5. Den ordregivende enhed fortsætter denne dialog, indtil den har indkredset den eller de løsninger, der kan opfylde dens behov.

6. Efter at have erklæret dialogen for afsluttet og efter at have underrettet de resterende deltagere herom opfordrer de ordregivende enheder deltagerne til at afgive deres endelige tilbud på grundlag af den eller de løsninger, der er forelagt og præciseret under dialogen. Disse tilbud skal indeholde alle de elementer, der er nødvendige for projektets udførelse.

På den ordregivende enheds anmodning kan disse tilbud afklares, præciseres og tilpasses. Imidlertid kan disse præciseringer, afklaringer og tilpasninger eller supplerende oplysninger ikke medføre, at der ændres ved væsentlige aspekter i tilbuddet eller i udbuddet, herunder de behov og krav, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument, såfremt variationer i disse aspekter, behov og krav risikerer at føre til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

7. De ordregivende enheder vurderer de modtagne tilbud på basis af de tildelingskriterier, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument.

På anmodning af den ordregivende enhed kan der føres forhandlinger med den tilbudsgiver, hvis tilbud er valgt som det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2, med henblik på at bekræfte de økonomiske forpligtelser eller andre vilkår i tilbuddet ved at færdigforhandle kontraktvilkårene, forudsat at disse forhandlinger ikke bevirker, at væsentlige

aspekter af tilbuddet eller udbuddet ændres, herunder de behov og krav, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument, og at det ikke fører til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

8. De ordregivende enheder kan træffe bestemmelse om priser eller betalinger til deltagerne i dialogen.

Artikel 49

Innovationspartnerskab

1. I innovationspartnerskaber kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 44, stk. 4, litra b) og c), ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

I udbudsdokumenterne angiver den ordregivende enhed, at der er behov for en innovativ vare eller tjenesteydelse eller et innovativt bygge- og anlægsarbejde, som ikke kan opfyldes ved indkøb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der allerede findes på markedet. Den angiver, hvilke af denne beskrivelses elementer der definerer de minimumskrav, som skal opfyldes i alle tilbud. Angivelserne skal være tilstrækkelig præcise til, at de økonomiske aktører kan identificere den ønskede løsnings karakter og omfang og til at beslutte, hvorvidt de ansøger om at deltage i proceduren.

Den ordregivende enhed kan beslutte at oprette et innovationspartnerskab med én partner eller med flere partnere, der gennemfører separate forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan deltage i udbuddet. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2. Tildelingen af kontrakter sker udelukkende på grundlag af kriteriet om det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2.

2. Innovationspartnerskabet sigter på udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller arbejder, forudsat at de svarer til de resultatniveauer og maksimumsomkostninger, der er aftalt mellem de ordregivende enheder og deltagerne.

Innovationspartnerskabet opbygges i flere på hinanden følgende faser i overensstemmelse med forløbet af forsknings- og innovationsprocessen, der kan omfatte fremstilling af varerne, levering af tjenesteydelserne eller gennemførelsen af arbejderne. Innovationspartnerskabet opstiller mellemliggende mål, som partnerne skal opfylde, og sikrer betaling af aflønning i passende rater.

På grundlag af disse mål kan den ordregivende enhed efter hver fase beslutte at bringe innovationspartnerskabet til ophør, eller, i tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere, at reducere antallet af partnere ved at bringe individuelle kontrakter til ophør, forudsat at den ordregivende enhed har angivet disse muligheder i udbudsdokumenterne og betingelserne for at gøre brug af dem.

3. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, forhandler de ordregivende enheder med tilbudsgiverne om det indledende og alle efterfølgende tilbud, som tilbudsgiverne afgiver, undtagen det endelige tilbud, med henblik på at forbedre indholdet heraf.

Minimumskravene og tildelingskriterierne er ikke genstand for forhandling.

4. Under forhandlingerne sikrer de ordregivende enheder ligebehandling af alle tilbudsgivere. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle tilbudsgivere bedre end andre. De underretter alle tilbudsgivere, hvis tilbud ikke er blevet afvist i medfør af stk. 5, skriftligt om eventuelle ændringer af de tekniske specifikationer eller andre udbudsdokumenter end dem, der vedrører minimumskravene. De ordregivende enheder giver efter disse ændringer tilstrækkelig tid til, at tilbudsgiverne eventuelt kan ændre deres tilbud og indgive ændrede tilbud.

I henhold til artikel 39 må de ordregivende enheder ikke over for de andre deltagere afsløre fortrolige oplysninger, som en ansøger eller en tilbudsgiver, der deltager i forhandlingerne, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

5. Forhandlinger under innovationspartnerskabsprocedurer kan forløbe i flere faser for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, på grundlag af tildelingskriterierne i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne. Den ordregivende enhed angiver i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne, om den vil benytte denne mulighed.

6. Ved udvælgelsen af ansøgere anvender de ordregivende enheder navnlig kriterier vedrørende ansøgernes kapacitet på

området for forskning og udvikling og med hensyn til at udvikle og gennemføre innovative løsninger.

Kun økonomiske aktører, der opfordres hertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de ønskede oplysninger, kan indgive forsknings- og innovationsprojekter, der har til formål at opfylde de behov, som den ordregivende enhed har identificeret, og som ikke kan opfyldes af eksisterende løsninger.

Den ordregivende enhed angiver i udbudsdokumenterne, hvilken ordning der gælder for intellektuel ejendomsret. I tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere må den ordregivende enhed, jf. artikel 39, ikke over for de andre partnere afsløre de foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en partner har meddelt inden for rammerne af partnerskabet, uden denne partners samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

7. Den ordregivende enhed sikrer, at partnerskabets struktur, herunder især varigheden og værdien af de forskellige faser, afspejler graden af innovation i den foreslåede løsning og forløbet af forsknings- og innovationsaktiviteter, der kræves for at udvikle en innovativ løsning, som endnu ikke findes på markedet. Den anslåede værdi af de indkøbte varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder skal være rimelig i forhold til investeringen i udviklingen af dem.

Artikel 50

Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud

Ordregivende enheder kan anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i følgende tilfælde:

- a) hvis der ikke er afgivet tilbud eller egnede tilbud, eller hvis der ikke er indgivet ansøgninger eller egnede ansøgninger om at deltage som svar på et udbud med en forudgående indkaldelse af tilbud, forudsat at de oprindelige kontraktbetingelser ikke ændres væsentligt.

Et tilbud anses for ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, og det er åbenbart, at det ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende enheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for at være ikke egnet, når den pågældende økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende enhed har fastsat i henhold til artikel 78 eller 80

- b) hvis en kontrakt indgås udelukkende med henblik på forskning, forsøg, undersøgelser eller udvikling og ikke tilsigter et afkast eller genindtjening af forsknings- og udviklingsomkostningerne, og for så vidt tildelingen af en sådan kontrakt ikke er til skade for udbydelse af senere kontrakter, der primært har samme formål
- c) hvis bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør af en af følgende årsager:
- i) formålet med udbuddet er skabelse eller erhvervelse af et unikt kunstværk eller en unik kunstnerisk optræden
 - ii) manglende konkurrence af tekniske årsager
 - iii) beskyttelse af eksklusive rettigheder, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder.
- Undtagelserne i nr. ii) og iii) gælder kun, hvis der ikke findes noget rimeligt alternativ eller nogen rimelig erstatning, og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af udbudsparametrene
- d) i strengt nødvendigt omfang, hvis tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, gør det umuligt at overholde fristerne for offentlige udbud, begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud. De omstændigheder, der påberåbes som de tvingende grunde, må under ingen omstændigheder kunne tilskrives den ordregivende enhed
- e) ved indkøbskontrakter med henblik på supplerende leverancer fra den oprindelige leverandør enten til delvis fornyelse af varer eller installationer eller til udvidelse af eksisterende varer eller af bestående installationer, hvis et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende enhed at erhverve varer, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre teknisk uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse
- f) når der er tale om nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er en gentagelse af tilsvarende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som overdrages den entreprenør, som de samme ordregivende enheder tildelte en tidligere kontrakt, forudsat at sådanne bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser svarer til et oprindeligt projekt, for hvilket den første kontrakt blev tildelt efter en procedure i overensstemmelse med artikel 44, stk. 1.

Det oprindelige projekt skal angive omfanget af mulige yderligere bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de betingelser, hvorunder de vil blive tildelt. Muligheden af at anvende denne procedure skal meddeles allerede ved det oprindelige udbud, og den samlede anslåede værdi af efterfølgende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser skal tages i betragtning af de ordregivende enheder ved anvendelsen af artikel 15 og 16

- g) når der er tale om varer, der noteres og købes på en varemærke
- h) ved lejlighedskøb, når det er muligt for de ordregivende enheder at opnå leverancer ved at benytte sig af et særlig fordelagtigt tilbud, der kun gælder i ganske kort tid, og når den pris, der skal betales, er væsentligt lavere end den, der normalt betales på markedet
- i) ved indkøb af varer eller tjenesteydelser på særlig fordelagtige vilkår, enten hos en leverandør, der endeligt indstiller sin erhvervsvirksomhed, hos kurator eller likvidator i en konkursbehandling, en tvangsakkord eller en tilsvarende behandling i henhold til national lovgivning
- j) når den pågældende tjenesteydelseskontrakt er et led i en projektkonkurrence afholdt i henhold til dette direktiv, og den i henhold til de regler, der er fastsat i projektkonkurrencen, skal tildeles vinderen eller en af vinderne af konkurrencen. I sidstnævnte tilfælde skal alle vinderne af konkurrencen opfordres til at deltage i forhandlingerne.

KAPITEL II

Teknikker og instrumenter til elektroniske og samlede udbud

Artikel 51

Rammeaftaler

1. Ordregivende enheder kan indgå rammeaftaler, såfremt de anvender de procedurer, der fastsættes ved dette direktiv.

Ved »rammeaftale« forstår en aftale indgået mellem en eller flere ordregivende enheder og en eller flere økonomiske aktører med det formål at fastsætte vilkårene for de kontrakter, der skal tildeles i løbet af en given periode, især med hensyn til pris og i givet fald påtænkte mængder.

Rammeaftaler må højst have en løbetid på otte år, undtagen i ekstraordinære tilfælde, som er behørigt begrundet navnlig i rammeaftalens formål.

2. Kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, tildeles på grundlag af objektive regler og kriterier, som kan omfatte iværksættelse af en fornyet konkurrence blandt de økonomiske aktører, der er parter i den indgåede rammeaftale. Disse regler og kriterier fastsættes i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

De objektive regler og kriterier, der er omhandlet i første afsnit, skal sikre ligebehandling af de økonomiske aktører, der er parter i aftalen. Hvis en fornyet konkurrence er omfattet, fastsætter de ordregivende enheder en frist, som er tilstrækkelig lang til indgivelse af tilbud på de enkelte kontrakter, og de ordregivende enheder tildeler hver kontrakt til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastsat i udbudsbetingelserne i rammeaftalen.

Ordregivende enheder må ikke misbruge rammeaftaler eller anvende dem på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes.

Artikel 52

Dynamiske indkøbssystemer

1. Ved almindelige indkøb, der er generelt tilgængelige på markedet og opfylder de ordregivende enheders krav, kan de ordregivende enheder anvende et dynamisk indkøbssystem. Det dynamiske indkøbssystem skal anvendes som en fuldt elektronisk proces og skal i hele indkøbssystemets gyldighedsperiode være åbent for enhver økonomisk aktør, der opfylder udvælgelseskriterierne. Det kan inddeles i kategorier af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der er objektivt defineret på grundlag af karakteristika ved de indkøb, der skal foretages under den pågældende kategori. Sådanne karakteristika kan omfatte en henvisning til den maksimale tilladte størrelse af de successive specifikke kontrakter eller et specifikt geografisk område, hvor efterfølgende successive kontrakter vil blive gennemført.

2. Med henblik på indkøb på grundlag af et dynamisk indkøbssystem følger de ordregivende enheder reglerne for begrænsede udbud. Alle ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne, indrømmes adgang til systemet og antallet af ansøgere, der får adgang til systemet, må ikke begrænses i henhold til artikel 78, stk. 2. Når de ordregivende enheder har inddelt systemet i kategorier af varer, bygge og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i overensstemmelse med stk. 1 i nærværende artikel, specificerer de udvælgelseskriterierne for hver kategori.

Uanset artikel 46 gælder der følgende tidsfrister:

a) Fristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for

afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som indkaldelse af tilbud, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage. Der gælder ikke yderligere tidsfrister for modtagelse af ansøgninger om deltagelse, når først opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem er sendt.

b) Fristen for modtagelse af tilbud er mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud. Artikel 46, stk. 2, andet og tredje afsnit, finder anvendelse.

3. Alle meddelelser i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem gives udelukkende med elektroniske midler i overensstemmelse med artikel 40, stk. 1, 3, 5 og 6.

4. Med henblik på tildeling af kontrakter under et dynamisk indkøbssystem træffer de ordregivende enheder følgende foranstaltninger:

a) de offentliggør en indkaldelse af tilbud, hvori det præciseres, at der er tale om et dynamisk indkøbssystem

b) de præciserer i udbudsdokumenterne som minimum arten og den anslåede mængde af de påtænkte indkøb og anfører alle de nødvendige oplysninger om det dynamiske indkøbssystem, herunder hvordan det dynamiske indkøbssystem fungerer og oplysninger om det anvendte elektroniske udstyr og de tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning

c) de angiver enhver inddeling i kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de karakteristika, der definerer dem

d) de tilbyder fri, direkte og fuld adgang, så længe systemet er gyldigt, til udbudsdokumenterne i overensstemmelse med artikel 73.

5. Ordregivende enheder giver under hele det dynamiske indkøbssystemets løbetid alle økonomiske aktører mulighed for at ansøge om at blive optaget i systemet på de betingelser, der er omhandlet i stk. 2. Ordregivende enheder afslutter deres vurdering af sådanne anmodninger i overensstemmelse med udvælgelseskriterierne senest 10 arbejdsdage efter modtagelsen. Denne frist kan i individuelle sager, og hvis det er berettiget, forlænges til 15 arbejdsdage, især på grund af behovet for at undersøge supplerende dokumentation eller på anden måde kontrollere, om udvælgelseskriterierne er opfyldt.

Uanset første afsnit kan de ordregivende enheder, så længe opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke offentlige udbud under det dynamiske indkøbssystem ikke er udsendt, forlænge vurderingsperioden, forudsat at der ikke gives nogen opfordring til at afgive tilbud i løbet af den forlængede vurderingsperiode. Ordregivende myndigheder skal i udbudsdokumenterne angive længden af den forlængede periode, de agter at anvende.

Ordregivende enheder informerer ved snarligst mulige lejlighed den pågældende økonomiske aktør om, hvorvidt den er optaget i det dynamiske indkøbssystem eller ej.

6. De ordregivende enheder opfordrer alle optagne deltagere til at afgive et tilbud for hvert af de specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem i overensstemmelse med artikel 74. Når det dynamiske indkøbssystem er inddelt i kategorier af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, opfordrer de ordregivende enheder alle de deltagere, som er optaget i den kategori, der svarer til de pågældende specifikke udbud, til at afgive tilbud.

De tildeler kontrakten til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud på grundlag af de tildelingskriterier, der er anført i udbudsbekendtgørelsen for det dynamiske indkøbssystem, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud. Disse kriterier kan, hvor det er hensigtsmæssigt, præciseres i opfordringen til at afgive tilbud.

7. Ordregivende enheder, der i henhold til artikel 80 anvender de udelukkelsesgrunde og udvælgelseskriterier, der er fastsat i direktiv 2014/24/EU, kan på ethvert tidspunkt i det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode kræve, at optagne deltagere indsender en ny og ajourført egenerklæring, jf. artikel 59, stk. 1, i nærværende direktiv, inden for fem arbejdsdage fra den dato, hvor anmodningen blev sendt.

Artikel 59, stk. 2-4, finder anvendelse i hele det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode.

8. Ordregivende enheder angiver gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem i indkaldelsen af tilbud. De underretter Kommissionen om enhver ændring af gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

a) den formular, der oprindeligt blev brugt i indkaldelsen af tilbud om det dynamiske indkøbssystem, hvis gyldighedsperioden ændres, uden at systemet afsluttes

b) en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 70, hvis systemet afsluttes.

9. Der kan ikke hverken forud for eller under gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem pålægges økonomiske aktører, der har interessere i eller er part i det dynamiske indkøbssystem, noget administrationsgebyr.

Artikel 53

Elektroniske auktioner

1. Ordregivende enheder kan bruge elektroniske auktioner, hvor nye og lavere priser og/eller nye værdier for visse elementer i tilbuddene præsenteres.

Til det formål strukturerer ordregivende enheder den elektroniske auktion som en gentagen elektronisk proces efter den første fuldstændige vurdering af tilbuddene, således at disse kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder.

Visse tjenesteydelseskontrakter og visse bygge- og anlægskontrakter, der involverer en intellektuel indsats som f.eks. projektering af bygge- og anlægsarbejder, der ikke kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder, må ikke gøres til genstand for elektroniske auktioner.

2. Ved offentlige udbud eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud kan de ordregivende enheder beslutte, at der anvendes elektronisk auktion inden tildelingen af en kontrakt, når indholdet af udbudsdokumenterne, og især de tekniske specifikationer, kan fastsættes nøjagtigt.

Elektronisk auktion kan anvendes på samme betingelser ved en fornyet konkurrence mellem parterne i en rammeaftale, jf. artikel 51, stk. 2, og ved udbud af kontrakter, der skal tildeles inden for det dynamiske indkøbssystem, der er omhandlet i artikel 52.

3. Den elektroniske auktion baseres på et af følgende elementer i tilbuddene:

a) kun på priser, når kontrakten tildeles på grundlag af pris alene

b) på priserne og/eller de nye værdier af de elementer i tilbuddene, der er anført i udbudsdokumenterne, når kontrakten tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, eller den tildeles det tilbud, der har de laveste omkostninger, ved brug af en metode baseret på omkostningseffektivitet.

4. Ordregivende enheder, der vælger at afholde en elektronisk auktion, angiver dette i bekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud. Udbudsdokumenterne skal mindst omfatte de oplysninger, der er fastsat i bilag VII.

5. Før de ordregivende enheder afholder den elektroniske auktion, foretager de en første fuldstændig vurdering af tilbudene efter det eller de tildelingskriterier og den vægtning heraf, der er fastlagt.

Et tilbud anses for antageligt, når det er indgivet af en tilbudsgiver, der ikke er udelukket i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, og som opfylder de udvælgelseskriterier, der er fastsat i medfør af artikel 78 og 80, og hvis tilbud er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer uden at være ukorrekt eller uantageligt eller ikke egnet.

Især betragtes tilbud, der ikke følger udbudsdokumenterne, er modtaget for sent, i forbindelse med hvilke der foreligger bevis på ulovlig samordning eller bestikkelse, eller som den ordregivende myndighed har konstateret er unormalt lave, som ukorrekte. Især betragtes tilbud indgivet af tilbudsgivere, som ikke har de krævede kvalifikationer, og tilbud, hvis pris overstiger den ordregivende myndigheds budget som fastsat og dokumenteret forud for iværksættelsen af udbudsproceduren, som uantagelige.

Et tilbud anses for at være ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, idet det er åbenbart, at tilbuddet ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende enheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for at være ikke egnet, når den berørte økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende myndighed har fastsat i henhold til artikel 78 eller 80.

Alle tilbudsgivere, der har indgivet antagelige tilbud, opfordres samtidigt elektronisk til at deltage i den elektroniske auktion ved hjælp af forbindelserne pr. den angivne dato og det angivne tidspunkt i overensstemmelse med anvisningerne i indkaldelsen. Den elektroniske auktion kan afholdes i flere på hinanden følgende faser. Elektronisk auktion kan tidligst indledes to arbejdsdage efter afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

6. Opfordringen ledsages af resultatet af den fulde vurdering af det pågældende tilbud udført i overensstemmelse med den vægtning, der er omhandlet i artikel 82, stk. 5, første afsnit.

Opfordringen skal ligeledes indeholde den matematiske formel, der ved elektronisk auktion bestemmer den automatiske omklassificering på grundlag af de nye priser og/eller nye værdier. Undtagen i tilfælde hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud alene identificeres på grundlag af prisen, indarbejder denne formel vægtningen af alle de kriterier, der er fastsat, med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, således som angivet i den bekendtgørelse, der benyttes til indkaldelse af tilbud, eller i andre udbudsdokumenter. Med henblik herpå skal eventuelle rammer for vægtningens udsving imidlertid forinden reduceres til en bestemt værdi.

Såfremt alternative tilbud er tilladt, skal der udarbejdes en særskilt formel for hver alternativt tilbud.

7. Under hver fase af den elektroniske auktion giver de ordregivende enheder omgående alle tilbudsgiverne tilstrækkelige oplysninger til, at de på et hvilket som helst tidspunkt kan kende deres respektive klassificering. De kan ligeledes give andre oplysninger om andre afgivne priser eller værdier, hvis dette er angivet i udbudsbetingelserne. De kan ligeledes på et hvilket som helst tidspunkt give meddelelse om antallet af deltagere i auktionen. De må imidlertid under ingen omstændigheder give oplysning om tilbudsgivernes identitet under afviklingen af en elektronisk auktions forskellige faser.

8. De ordregivende enheder afslutter den elektroniske auktion i overensstemmelse med en eller flere af følgende fremgangsmåder:

a) på den dato og det tidspunkt, der tidligere er angivet

b) når de ikke længere modtager nye priser eller nye værdier, der opfylder kravene vedrørende mindste udsving, såfremt de tidligere har angivet den frist, de vil give fra modtagelsen af den sidste fremlæggelse, inden de afslutter den elektroniske auktion, eller

c) når det tidligere angivne antal auktionsfaser er gennemført.

Når de ordregivende enheder agter at afslutte den elektroniske auktion i overensstemmelse med første afsnits litra c), evt. kombineret med fremgangsmåden i første afsnits litra b), indeholder opfordringen til at deltage i auktionen tidsplanen for hver auktionsfase.

9. Efter afslutningen af den elektroniske auktion tildeler de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 82 kontrakten på baggrund af resultaterne af den elektroniske auktion.

*Artikel 54***Elektroniske kataloger**

1. Hvis der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler, kan de ordregivende enheder kræve, at tilbud indgives i form af et elektronisk katalog, eller at de omfatter et elektronisk katalog.

Medlemsstaterne kan gøre brugen af elektroniske kataloger obligatorisk i forbindelse med bestemte udbudstyper.

Tilbud, der indgives i form af et elektronisk katalog, kan være ledsaget af andre dokumenter, som supplerer tilbuddet.

2. Elektroniske kataloger udformes af ansøgere eller tilbudsgivere med henblik på at deltage i en given udbudsprocedure i overensstemmelse med de tekniske specifikationer og det tekniske format, den ordregivende enhed har fastsat.

Elektroniske kataloger skal endvidere overholde kravene til elektroniske kommunikationsværktøjer og evt. yderligere krav fastsat af den ordregivende enhed i overensstemmelse med artikel 40.

3. Hvis indgivelse af tilbud i form af elektroniske kataloger accepteres eller kræves:

- a) angiver den ordregivende enhed dette i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud eller i opfordringen til forhandling
- b) angiver den ordregivende enhed i udbudsdokumenterne alle de nødvendige oplysninger i henhold til artikel 40, stk. 6, om formatet, det anvendte elektroniske udstyr og katalogets tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning.

4. Hvis en rammeaftale er indgået med flere økonomiske aktører efter indgivelse af tilbud i form af elektroniske kataloger, kan ordregivende enheder bestemme, at fornyet konkurrence om bestemte kontrakter finder sted på grundlag af ajourførte kataloger. I så tilfælde benytter de ordregivende enheder en af følgende metoder:

- a) opfordre tilbudsgivere til at genindsende deres elektroniske kataloger tilpasset kravene i den specifikke kontrakt eller

- b) meddele tilbudsgivere, at de fra de elektroniske kataloger, der allerede er indgivet, agter at indsamle de oplysninger, der er nødvendige for at opnå tilbud, som er tilpasset kravene i den specifikke kontrakt, såfremt brugen af denne metode er meddelt i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

5. Hvis ordregivende enheder fornyer konkurrencen om specifikke kontrakter ved hjælp af metoden i stk. 4, litra b), meddeler de tilbudsgivere den dato og det tidspunkt, hvor de vil indsamle de oplysninger, der skal bruges til at udarbejde tilbud, som er tilpasset kravene i den specifikke kontrakt, og giver tilbudsgiverne mulighed for at afvise en sådan indsamling af oplysninger.

De ordregivende enheder giver en tilstrækkelig frist mellem meddelelsen og den faktiske indsamling af oplysninger.

Inden kontrakten tildeles, fremlægger de ordregivende enheder de indsamlede oplysninger for den berørte tilbudsgiver, så denne kan bestride eller bekræfte, at det således afgivne tilbud ikke indeholder nogen materielle fejl.

6. Ordregivende enheder kan tildele kontrakter baseret på et dynamisk indkøbssystem ved at kræve, at tilbud på en specifik kontrakt indgives i form af et elektronisk katalog.

Ordregivende enheder kan endvidere tildele kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem i overensstemmelse med stk. 4, litra b), og stk. 5, såfremt ansøgningen om deltagelse i det dynamiske indkøbssystem er ledsaget af et elektronisk katalog, der opfylder de tekniske specifikationer og det format, som den ordregivende enhed har fastsat. Dette katalog suppleres efterfølgende af ansøgerne, når de oplyses om den ordregivende enheds hensigt om at sammensætte tilbud ved hjælp af proceduren i stk. 4, litra b).

*Artikel 55***Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler**

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at ordregivende enheder kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og/eller tjenesteydelser fra en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra a).

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at ordregivende enheder kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af en indkøbscentral via dynamiske indkøbssystemer, der drives af en indkøbscentral, eller ved brug af en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, jf. artikel 2, nr. 10), litra b). Når et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral, kan anvendes af andre ordregivende enheder, skal dette være nævnt i den indkaldelse af tilbud, der etablerer det pågældende dynamiske indkøbssystem.

I forbindelse med første og andet afsnit kan medlemsstaterne bestemme, at visse offentlige indkøb skal foretages ved anvendelse af indkøbscentraler eller af en eller flere specifikke indkøbscentraler.

2. Den ordregivende enhed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver varer eller tjenesteydelser gennem en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra a).

Den ordregivende enhed opfylder også sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af indkøbscentralen, ved brug af dynamiske indkøbssystemer, der drives af indkøbscentralen, eller ved brug af en rammeaftale, der er indgået af indkøbscentralen, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra b).

Den pågældende ordregivende enhed er dog ansvarlig for at opfylde forpligtelserne i henhold til dette direktiv for alle de dele, den selv varetager, f.eks.:

a) tildeling af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral eller

b) gennemførelse af en fornyet konkurrence under en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral.

3. Alle udbudsprocedurer, der varetages af en indkøbscentral, gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med de krav, der er angivet i artikel 40.

4. Ordregivende enheder kan, uden at anvende procedurerne i dette direktiv, tildele en tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral.

Sådanne tjenesteydelseskontrakter kan også omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter.

Artikel 56

Lejlighedsvis fælles udbud

1. To eller flere ordregivende enheder kan aftale at gennemføre visse specifikke udbud i fællesskab.

2. Når gennemførelsen af en udbudsprocedure i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende enheders navn og på disses vegne, er de i fællesskab ansvarlige for at opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Dette gælder også i de tilfælde, hvor én ordregivende enhed alene forvalter udbudsproceduren og handler i eget navn og på vegne af de andre ordregivende enheder.

Når gennemførelsen af en udbudsprocedure ikke i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende enheders navn og på disses vegne, er de kun i fællesskab ansvarlige for de dele, der gennemføres i fællesskab. Hver ordregivende enhed bærer det fulde ansvar for at overholde forpligtelserne i henhold til dette direktiv for alle de dele, den varetager i eget navn og på egne vegne.

Artikel 57

Udbud, der involverer ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater

1. Med forbehold af artikel 28-31 kan ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater i fællesskab tildele kontrakter ved hjælp af en af de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel.

Ordregivende enheder må ikke anvende de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel, med det formål at omgå anvendelsen af obligatoriske offentligretlige bestemmelser, som er i overensstemmelse med EU-retten, og som de er underlagt i deres medlemsstat.

2. Medlemsstaterne må ikke forbyde deres ordregivende enheder at benytte centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af indkøbscentraler, der er beliggende i en anden medlemsstat.

Hvad angår centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat end den ordregivende enhed, kan medlemsstaterne imidlertid vælge at præcisere, at deres ordregivende enheder kun må gennemføre centraliserede indkøbsaktiviteter som defineret i artikel 2, nr. 10), litra a) eller b).

3. Levering af centraliserede indkøbsaktiviteter fra en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat gennemføres i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der er gældende i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende.

De nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende, finder også anvendelse på følgende:

- a) tildelingen af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem
- b) gennemførelsen af en fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale.

4. Flere ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater kan tildele en kontrakt i fællesskab, indgå en rammeaftale eller drive et dynamisk indkøbssystem. De kan også tildele kontrakter på baggrund af rammeaftalen eller det dynamiske indkøbssystem. Medmindre de nødvendige elementer er reguleret af en international aftale mellem de pågældende medlemsstater, indgår de deltagende ordregivende enheder en aftale, som fastlægger:

- a) parternes ansvar og de relevante nationale bestemmelser der finder anvendelse
- b) den interne organisering af udbudsproceduren, herunder forvaltningen af proceduren, fordelingen af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, og indgåelsen af kontrakter.

En deltagende ordregivende enhed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den indkøber bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser fra en ordregivende enhed, der er ansvarlig for udbudsproceduren. Ved fastlæggelse af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, jf. litra a), kan de deltagende ordregivende enheder fordele specifikke ansvarsområder mellem sig og fastlægge de bestemmelser i de nationale lovgivninger, der finder anvendelse, i enhver af deres respektive medlemsstater. Fordelingen af

ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, nævnes i udbudsdokumenterne for kontrakter tildelt i fællesskab.

5. Hvis flere ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater har etableret en fælles enhed, herunder europæiske grupper for territorielt samarbejde under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006⁽¹⁾ eller andre enheder etableret i henhold til EU-retten, indgår de deltagende ordregivende enheder ved afgørelse truffet af det kompetente organ for den fælles enhed aftale om de gældende nationale udbudsregler for en af følgende medlemsstater:

- a) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed har sit hjemsted
- b) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed udfører sine aktiviteter.

Den aftale, der henvises til i første afsnit, kan enten gælde i en ubestemt periode, når det er fastsat i stiftelsesakten for den fælles enhed, eller kan begrænses til en bestemt periode, visse kontrakttyper eller en eller flere individuelle kontrakttildelinger.

KAPITEL III

Procedureforløb

Afdeling 1

Forberedelse

Artikel 58

Indledende markedsundersøgelser

Inden iværksættelsen af en udbudsprocedure kan ordregivende enheder gennemføre markedsundersøgelser med henblik på at udforme udbuddet og at informere økonomiske aktører om deres udbudsplaner og -krav.

Til det formål kan ordregivende enheder f.eks. søge eller acceptere rådgivning fra uafhængige eksperter eller myndigheder eller fra markedsdeltagere. Denne rådgivning kan anvendes i planlægningen og gennemførelsen af udbudsproceduren, dog forudsat at en sådan rådgivning ikke medfører en konkurrencefordrejning eller en overtrædelse af principperne om ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006 af 5. juli 2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS) (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 19).

Artikel 59

Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere

Hvis en ansøger eller tilbudsgiver eller en virksomhed, der er tilknyttet en ansøger eller tilbudsgiver, har rådgivet den ordregivende enhed, hvad enten det er sket i forbindelse med artikel 58 eller ej, eller på anden måde været involveret i forberedelsen af udbudsproceduren, træffer den ordregivende enhed de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes af den pågældende ansøgers eller tilbudsgivers deltagelse.

Sådanne foranstaltninger omfatter meddelelse til andre ansøgere og tilbudsgivere af relevante oplysninger, der er udvekslet i forbindelse med eller som følge af ansøgerens eller tilbudsgiverens involvering i forberedelsen af udbudsproceduren, og fastlæggelse af tilstrækkelige frister for modtagelse af tilbud. Den pågældende ansøger eller tilbudsgiver udelukkes kun fra proceduren, hvis der ikke er andre muligheder for at opfylde forpligtelsen til at overholde princippet om ligebehandling.

Inden en sådan udelukkelse skal ansøgere eller tilbudsgivere have mulighed for at bevise, at deres involvering i forberedelsen af udbudsproceduren ikke kan fordreje konkurrencen. Alle foranstaltninger, der iværksættes, dokumenteres i den individuelle rapport, der kræves i henhold til artikel 100.

Artikel 60

Tekniske specifikationer

1. De tekniske specifikationer som defineret i punkt 1 i bilag VIII anføres i udbudsdokumenterne. I de tekniske specifikationer fastsættes de egenskaber, der kræves af bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer.

Disse karakteristika kan også vedrøre den specifikke proces eller metode for produktion eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer eller en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus, også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold, forudsat at de er forbundet med kontraktens genstand og svarer til kontraktens værdi og mål.

De tekniske specifikationer kan desuden angive, hvorvidt der stilles krav om overførsel af intellektuel ejendomsret.

For indkøb, der er bestemt til at blive anvendt af fysiske personer, uanset om det drejer sig om offentligheden eller den ordregivende enheds personale, fastlægges de tekniske specifikationer,

som omfatter kriterier vedrørende adgangsmuligheder for personer med handicap eller udformning for alle brugere, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

Hvis obligatoriske krav for tilgængelighed indføres ved en EU-retsakt, defineres tekniske specifikationer, hvad angår kriterier vedrørende adgangsmuligheder for personer med handicap eller udformning for alle brugere, med reference til denne lovgivning.

2. De tekniske specifikationer skal give lige adgang for økonomiske aktører til udbudsproceduren, og de må ikke bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for konkurrence med hensyn til offentlige udbud.

3. For så vidt andet ikke er fastsat i de retligt bindende nationale tekniske forskrifter, forudsat at de er forenelige med EU-retten, skal de tekniske specifikationer affattes:

- a) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, herunder miljøegenskaber, såfremt parametrene er så præcise, at tilbudsgiverne kan identificere kontraktens genstand, og de ordregivende enheder kan tildele kontrakten
- b) ved henvisning til tekniske specifikationer og, i nævnte rækkefølge, ved henvisning til nationale standarder til gennemførelse af europæiske standarder, europæiske tekniske godkendelser, fælles tekniske specifikationer, internationale standarder, andre tekniske referencer udarbejdet af europæiske standardiseringsorganer eller, når en eller flere af disse ikke eksisterer, nationale standarder, nationale tekniske godkendelser eller nationale tekniske specifikationer for design, beregning og udførelse af arbejder og anvendelse af varerne. Hver henvisning efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«
- c) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, jf. litra a), med henvisning til de tekniske specifikationer, jf. litra b), som et middel til formodning om overensstemmelse med denne funktionsdygtighed eller disse funktionelle krav
- d) ved henvisning til de tekniske specifikationer, jf. litra b), for så vidt angår visse karakteristika, og ved henvisning til funktionsdygtigheden eller de funktionelle krav, jf. litra a), for så vidt angår andre karakteristika.

4. Medmindre kontraktens genstand gør det berettiget, må de tekniske specifikationer ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og de må ikke henviser til et bestemt fabrikat, et bestemt patent eller en bestemt type, til en bestemt oprindelse eller til en bestemt produktion med det resultat, at visse virksomheder eller produkter favoriseres eller elimineres. En sådan henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis der ikke kan gives en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand efter stk. 3. En sådan henvisning skal efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«.

5. Når de ordregivende enheder benytter muligheden for at henviser til de tekniske specifikationer, der er omhandlet i stk. 3, litra b), kan de ikke afvise et tilbud med den begrundelse, at de tilbudte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ikke er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer, som de har henvist til, hvis tilbudsgiveren i sit tilbud på passende måde, herunder som omhandlet i artikel 62, godtgør, at de foreslåede løsninger på tilsvarende måde opfylder de krav, der er fastsat i de pågældende tekniske specifikationer.

6. Når de ordregivende enheder benytter sig af den mulighed, der er omhandlet i stk. 3, litra a), for at fastsætte tekniske specifikationer i form af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, kan de ikke afvise et tilbud om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er i overensstemmelse med en national standard til gennemførelse af en europæisk standard, en europæisk teknisk godkendelse, en fælles teknisk specifikation, en international standard eller en teknisk reference udarbejdet af et europæisk standardiseringsorgan, hvis disse specifikationer tager sigte på at dække de funktionelle krav eller krav til funktionsdygtighed, som de har fastsat.

Tilbudsgiveren skal i sit tilbud på en passende måde, herunder som omhandlet i artikel 62, godtgøre, at bygge- og anlægsarbejdet, varen eller tjenesteydelsen i overensstemmelse med standarden opfylder den ordregivende enheds krav til funktionsdygtighed og funktionelle krav.

Artikel 61

Mærker

1. Når ordregivende enheder agter at anskaffe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, kan de i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse kræve et bestemt mærke som bevis for, at

bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne svarer til de påkrævede egenskaber, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) mærkekravene vedrører kun kriterier, der er forbundet med kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne ved de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er genstand for kontrakten
- b) mærkekravene er baseret på objektivt verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier
- c) mærkerne er etableret gennem en åben og gennemsigtig proces, i hvilken alle relevante interessenter, herunder statslige institutioner, forbrugere, arbejdsmarkedsparter, fabrikanter, detailhandlere og ikkestatslige organisationer, kan deltage
- d) mærkerne er tilgængelige for alle interessenter
- e) mærkekravene fastsættes af en tredjemand, som den økonomiske aktør, der ansøger om mærket, ikke udøver en afgørende indflydelse på.

Hvis de ordregivende enheder ikke kræver, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder alle mærkekravene, angiver de, hvilke mærkekrav der henvises til.

Ordregivende enheder, som kræver et specifikt mærke, skal acceptere alle de mærker, der viser, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder tilsvarende mærkekrav.

Hvis en økonomisk aktør påviseligt ikke havde mulighed for at få det specifikke mærke, som den ordregivende enhed har fastsat, eller et andet tilsvarende mærke inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den pågældende økonomiske aktør, accepterer den ordregivende enhed anden relevant dokumentation, herunder teknisk dokumentation fra fabrikanten, hvis den pågældende økonomiske aktør godtgør, at de bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, han skal levere, opfylder de specifikke mærkekrav eller de specifikke krav, som den ordregivende enhed har fastsat.

2. Hvis et mærke opfylder betingelserne i stk. 1, litra b), c), d) og e), men også omfatter krav, der ikke vedrører kontraktens genstand, kræver ordregivende enheder ikke mærket som sådan, men definerer de tekniske specifikationer med henvisning til de detaljerede specifikationer for dette mærke, eller om nødvendigt dele heraf, som vedrører kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne for denne genstand.

*Artikel 62***Testrapporter, certificering og anden dokumentation**

1. Ordregivende enheder kan kræve, at økonomiske aktører fremlægger en testrapport fra et overensstemmelsesvurderingsorgan eller et certifikat udstedt af et sådant organ som dokumentation for overensstemmelse med kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse.

Såfremt ordregivende enheder kræver, at der fremlægges certifikater udformet af et særligt overensstemmelsesvurderingsorgan, skal certifikater fra andre tilsvarende overensstemmelsesvurderingsorganer også accepteres af de ordregivende enheder.

Ved et overensstemmelsesvurderingsorgan som omhandlet i dette stykke forstås et organ, der udfører overensstemmelsesvurderingsaktiviteter, herunder kalibrering, afprøvning, certificering og inspektion, og som er akkrediteret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008⁽¹⁾.

2. Ordregivende enheder skal acceptere anden passende dokumentation end den, der er omhandlet i stk. 1, såsom teknisk dokumentation fra fabrikanten, hvis den økonomiske aktør ikke havde adgang til sådanne certifikater eller testrapporter som omhandlet i stk. 1 eller ikke havde mulighed for at fremskaffe dem inden for de gældende frister og forudsat at den pågældende økonomiske aktør ikke selv er skyld i den manglende adgang, og den økonomiske aktør derved godtgør, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse.

3. Efter anmodning stiller medlemsstaterne oplysninger vedrørende dokumentation og dokumenter fremlagt som dokumentation i overensstemmelse med artikel 60, stk. 6, artikel 61 og stk. 1 og 2 i denne artikel til rådighed for andre medlemsstater. De kompetente myndigheder i den økonomiske aktørs etableringsmedlemsstat meddeler disse oplysninger i overensstemmelse med artikel 102.

*Artikel 63***Meddelelse af tekniske specifikationer**

1. Efter anmodning fra økonomiske aktører, der er interesseret i at opnå en kontrakt, fremlægger ordregivende

enheder de tekniske specifikationer, de regelmæssigt benytter i deres indkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakter, eller de tekniske specifikationer, som de agter at benytte i forbindelse med kontrakter, for hvilke indkaldelsen af tilbud er en vejledende periodisk bekendtgørelse. Der skal gives vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til disse specifikationer.

De tekniske specifikationer overføres dog på andre måder end ved elektroniske midler, når der af en af de grunde, der er fastsat i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, ikke kan gives vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang, eller når der ikke kan gives vederlagsfri ubegrænset fuld og direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter, fordi de ordregivende enheder agter at anvende artikel 39, stk. 2.

2. Findes disse tekniske specifikationer i dokumenter, hvortil der vederlagsfrit gives ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang for interesserede økonomiske aktører, er det tilstrækkeligt at henvise til disse dokumenter.

*Artikel 64***Alternative tilbud**

1. Ordregivende enheder kan give tilladelse til eller kræve, at tilbudsgivere indgiver alternative tilbud, der opfylder de mindstekrav, der er fastsat af de ordregivende enheder.

De ordregivende enheder skal i udbudsdokumenterne angive, om alternative tilbud vil blive tilladt eller krævet, og, når de tager dem i betragtning, angive de mindstekrav, der skal opfyldes i de alternative tilbud, og hvilke særlige krav der stilles i forbindelse med deres afgivelse, især hvorvidt alternative tilbud kun kan indgives, når et tilbud, der ikke er et alternativt tilbud, også er indgivet. Hvis alternative tilbud tillades eller kræves, skal de også sikre, at de valgte tildelingskriterier kan anvendes på alternative tilbud, der opfylder disse mindstekrav, og på overensstemmende tilbud, der ikke er alternative tilbud.

2. I tildelingsprocedurerne for vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter kan ordregivende enheder, der har givet tilladelse til eller krævet alternative tilbud, ikke afvise et alternativt tilbud alene med den begrundelse, at der, såfremt det antages, enten vil blive tale om en tjenesteydelseskontrakt i stedet for en vareindkøbskontrakt eller omvendt.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

*Artikel 65***Opdeling af kontrakter i delkontrakter**

1. Ordregivende enheder kan beslutte at tildele en kontrakt i form af adskilte delkontrakter og kan afgøre størrelsen og genstanden for sådanne delkontrakter.

Ordregivende enheder skal i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud eller opfordringen til forhandling, angive, om der kan afgives tilbud for en, flere eller samtlige delkontrakter.

2. Ordregivende enheder kan, selv når tilbud kan indgives for flere eller alle delkontrakter, begrænse det antal delkontrakter, der kan tildeles én tilbudsgiver, såfremt det højeste antal delkontrakter pr. tilbudsgiver er angivet i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, til at afgive tilbud eller til at forhandle. Ordregivende enheder angiver i udbudsdokumenterne, hvilke objektive og ikkediskriminerende kriterier eller regler de agter at anvende for at afgøre, hvilke delkontrakter der vil blive tildelt, hvis anvendelsen af tildelingskriterierne ville bevirke, at én tilbudsgiver tildeles flere delkontrakter end det højeste antal.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at hvis mere end én delkontrakt tildeles den samme tilbudsgiver, kan de ordregivende enheder tildele en kontrakt, der kombinerer flere eller alle delkontrakter, såfremt de i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, til at afgive tilbud eller til at forhandle har anført, at de forbeholder sig muligheden for at gøre dette, og har angivet, hvilke delkontrakter eller grupper af delkontrakter der kan kombineres.

4. Medlemsstater kan gøre det obligatorisk at tildele kontrakter i form af separate delkontrakter på betingelser, der fastsættes nærmere i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og under henvisning til EU-retten. Stk. 1, andet afsnit, og eventuelt stk. 3, finder anvendelse.

*Artikel 66***Fastsættelse af frister**

1. Ved fastsættelse af fristerne for ansøgninger om deltagelse og modtagelse af tilbud tager de ordregivende enheder især hensyn til kontraktens kompleksitet og til den tid, der er nødvendig til udarbejdelse af tilbud, jf. dog de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 45-49.

2. Når tilbud kun kan afgives efter et besøg på stedet eller efter gennemsyn på stedet af bilagsmateriale til udbudsdokumenterne, skal fristen for modtagelse af tilbud, der skal være længere end de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 45-49, fastsættes, således at alle berørte økonomiske aktører kan få adgang til alle de oplysninger, der er nødvendige for at udforme et tilbud.

3. De ordregivende enheder forlænger fristerne for modtagelse af tilbud, således at alle de berørte økonomiske aktører får kendskab til de oplysninger, der er nødvendige for at udforme tilbud i følgende tilfælde:

- a) hvis der uanset af hvilken grund ikke meddeles supplerende oplysninger, selv om der er anmodet om dem af den økonomiske operatør i tide, senest seks dage før den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud. Ved offentlige udbud efter hasteproceduren, jf. artikel 45, stk. 3, er fristen fire dage
- b) hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne.

Forlængelsens varighed skal stå i et rimeligt forhold til oplysningernes eller ændringens betydning.

Hvis der enten ikke er anmodet om supplerende oplysninger i tide, eller deres betydning med henblik på udarbejdelse af antagelige tilbud er uvæsentlig, er de ordregivende enheder ikke forpligtede til at forlænge fristerne.

Afdeling 2**Offentliggørelse og gennemsigtighed***Artikel 67***Vejledende periodiske bekendtgørelser**

1. Ordregivende enheder kan bekendtgøre deres hensigter vedrørende planlagte indkøb ved at offentliggøre en vejledende periodisk bekendtgørelse. Sådanne bekendtgørelser skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag VI, del A, afdeling I. De offentliggøres enten af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende enheder i deres køberprofil, som beskrevet i bilag IX, punkt 2, litra b). Hvis den vejledende periodiske bekendtgørelse offentliggøres af de ordregivende enheder i deres køberprofil, sender de en meddelelse om, at der offentliggøres en vejledende periodisk bekendtgørelse i en køberprofil til Den Europæiske Unions Publikationskontor, jf. bilag IX, punkt 3. Disse meddelelser skal indeholde de i bilag VI, del B, anførte oplysninger.

2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en periodisk vejledende bekendtgørelse angående begrænsede udbud samt udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, skal bekendtgørelsen opfylde alle følgende krav:

- a) det anføres specifikt, hvilke varer, arbejder eller tjenesteydelser kontrakten vedrører
- b) det angives, at kontrakten tildeles ved begrænset udbud eller udbud med forhandling uden efterfølgende offentliggørelse af en indkaldelse af tilbud, og interesserede økonomiske aktører opfordres til at tilkendegive deres interesse
- c) den indeholder ud over de oplysninger, der er fastsat i bilag VI, del A, afdeling I, de oplysninger, der er fastsat i bilag VI, del A, afdeling II
- d) den er blevet sendt til offentliggørelse mellem 35 dage og 12 måneder inden datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen.

Sådanne bekendtgørelser offentliggøres ikke i en køberprofil. Imidlertid kan en supplerende offentliggørelse på nationalt plan i henhold til artikel 72 eventuelt ske i en køberprofil.

Den periode, som den vejledende periodiske bekendtgørelse dækker, må højst være på 12 måneder fra den dato, hvor meddelelsen blev sendt til offentliggørelse. I tilfælde af kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser, kan den vejledende periodiske bekendtgørelse, der henvises til i artikel 92, stk. 1, litra b), dog dække en periode, der er længere end 12 måneder.

Artikel 68

Bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning

1. Hvis ordregivende enheder ønsker at anvende en kvalifikationsordning i henhold til artikel 77, skal denne ordning offentliggøres ved en bekendtgørelse i henhold til bilag X, hvoraf det fremgår, hvilket formål kvalifikationsordningen tjener, og hvor reglerne for dens anvendelse kan rekvireres.

2. Ordregivende enheder angiver kvalifikationsordningens gyldighedsperiode i bekendtgørelsen om anvendelse af ordningen. De underretter Den Europæiske Unions Publikationskontor om enhver ændring af gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

- a) formularen for bekendtgørelser om anvendelse af kvalifikationsordninger, hvis gyldighedsperioden ændres, uden at ordningen afsluttes

- b) en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 70, hvis systemet afsluttes.

Artikel 69

Udbudsbekendtgørelser

Udbudsbekendtgørelser kan benyttes til indkaldelse af tilbud i forbindelse med alle udbud. De skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i den relevante del af bilag XI, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

Artikel 70

Bekendtgørelser om indgåede kontrakter

1. Senest 30 dage efter indgåelsen af en kontrakt eller en rammeaftale, efter beslutningen om at tildele eller indgå den, sender de ordregivende enheder en bekendtgørelse om indgåede kontrakter vedrørende resultaterne af udbudsproceduren.

Denne bekendtgørelse skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i bilag XII, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

2. Hvis indkaldelsen af tilbud for den pågældende kontrakt er offentliggjort i form af en vejledende periodisk bekendtgørelse, og den ordregivende enhed har besluttet, at den ikke vil tildele yderligere kontrakter i den periode, der er omfattet af den vejledende periodiske bekendtgørelse, angives dette i bekendtgørelsen om indgåede kontrakter.

Når der er tale om en rammeaftale indgået i overensstemmelse med artikel 51, er den ordregivende enhed ikke forpligtet til at sende en bekendtgørelse om resultaterne af udbudsproceduren for hver af de kontrakter, der indgås på grundlag af denne aftale. Medlemsstaterne kan bestemme, at de ordregivende enheder hvert kvartal skal fremsende samlede bekendtgørelser om resultaterne af udbudsproceduren for kontrakter baseret på rammeaftalen. I så fald skal de ordregivende enheder fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

De ordregivende enheder fremsender en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, senest 30 dage efter tildelingen af hver kontrakt. De har dog mulighed for at fremsende disse bekendtgørelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. Oplysninger, der gives i overensstemmelse med bilag XII, og som er bestemt til offentliggørelse, offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX. Offentliggørelse af visse oplysninger om kontrakttildelingen eller indgåelsen af rammeaftalen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for en bestemt offentlig eller privat økonomisk aktørs legitime økonomiske interesser, eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

I tilfælde af tjenesteydelseskontrakter vedrørende forskning og udvikling kan oplysninger om tjenesteydelsens art og omfang begrænses til:

- a) betegnelsen »tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling«, hvis kontrakten er tildelt efter et udbud med forhandling uden indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50, litra b)
- b) oplysninger, der er mindst lige så detaljerede som oplysningerne i indkaldelsen af tilbud.

4. Oplysninger, der gives i overensstemmelse med bilag XII, og som angives ikke at være bestemt til offentliggørelse, offentliggøres udelukkende i forenklet form og af statistiske grunde i overensstemmelse med bilag IX.

Artikel 71

Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser

1. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag VI, del A og B, bilag X, XI og XII, i formatet for standardformularer, herunder standardformularer for rettelseslister.

Kommissionen udformer disse standardformularer ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

2. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, udformes, sendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX. Bekendtgørelser offentliggøres senest fem dage efter afsendelsen. Omkostningerne ved Den Europæiske Unions Publikationskontors offentliggørelse af sådanne bekendtgørelser afholdes af Unionen.

3. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, offentliggøres i deres helhed på et eller flere af EU-institutionernes officielle sprog, som den ordregivende enhed vælger. Kun den

eller disse sprogudgaver er autentiske. Et resumé af hver bekendtgørelses hovedpunkter offentliggøres på de af EU-institutionernes officielle sprog.

4. Den Europæiske Unions Publikationskontor sikrer, at hele teksten og resuméet af vejledende periodiske bekendtgørelser, jf. artikel 67, stk. 2, udbudsbekendtgørelser, der indfører et dynamisk indkøbssystem, jf. artikel 52, stk. 4, litra a), og bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der benyttes til indkaldelse af tilbud, jf. artikel 44, stk. 4, litra b), fortsat offentliggøres:

a) for så vidt angår vejledende periodiske bekendtgørelser i 12 måneder eller indtil modtagelse af en bekendtgørelse om indgåede kontrakter som omhandlet i artikel 70, stk. 2, der angiver, at der ikke tildeles yderligere kontrakter i den 12-måneders periode, der er omfattet af indkaldelsen af tilbud. I tilfælde af kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser skal den vejledende periodiske bekendtgørelse, der henvises til i artikel 92, stk. 1, litra b), dog stadig offentliggøres indtil slutningen af den oprindeligt angivne gyldighedsperiode eller indtil modtagelsen af en bekendtgørelse om indgåede kontrakter som omhandlet i artikel 70, hvori det anføres, at der ikke vil blive tildelt yderligere kontrakter i den periode, som indkaldelsen af tilbud dækker

b) for så vidt angår udbudsbekendtgørelser, der indfører et dynamisk indkøbssystem, indtil udløbet af gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem

c) for så vidt angår bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning, i ordningens gyldighedsperiode.

5. Ordregivende enheder skal kunne dokumentere datoen for afsendelsen af bekendtgørelserne.

Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende enhed en bekræftelse på modtagelsen af bekendtgørelsen og på offentliggørelsen af de fremsendte oplysninger med angivelse af datoen for offentliggørelsen. Denne bekræftelse betragtes som bevis for offentliggørelsen.

6. Ordregivende enheder kan offentliggøre udbudsbekendtgørelser for bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, der ikke er underlagt dette direktivs krav til offentliggørelse, såfremt disse bekendtgørelser sendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor i overensstemmelse med det format og de overførselsprocedurer, der er anført i bilag IX.

*Artikel 72***Offentliggørelse på nationalt plan**

1. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, og deres indhold må ikke offentliggøres på nationalt plan inden offentliggørelsen i henhold til artikel 71. Offentliggørelse kan dog under alle omstændigheder finde sted på nationalt plan, når de ordregivende enheder ikke er blevet gjort bekendt med offentliggørelsen senest 48 timer efter bekræftelsen af modtagelsen af en bekendtgørelse i overensstemmelse med artikel 71.

2. De bekendtgørelser, der offentliggøres på nationalt plan, må ikke indeholde andre oplysninger end dem, der findes i de bekendtgørelser, der er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggjort i en køberprofil, men skal angive afsendelsesdatoen for meddelelsen til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggørelsen i køberprofilen.

3. De vejledende periodiske bekendtgørelser må ikke offentliggøres i en køberprofil, inden bekendtgørelsen om offentliggørelse i denne form er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor, og denne afsendelsesdato skal angives.

*Artikel 73***Elektronisk adgang til udbudsdokumenter**

1. Ordregivende enheder giver vederlagsfrit ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til udbudsdokumenterne fra datoen for offentliggørelsen af en bekendtgørelse i henhold til artikel 71 eller datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen.

Hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, gives en sådan adgang så hurtigt som muligt og senest, når opfordringen til at afgive tilbud eller til forhandling sendes. Teksten i bekendtgørelsen eller i opfordringerne skal indeholde den internetadresse, hvor udbudsdokumenter kan findes.

Når der ikke vederlagsfrit kan tilbydes ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter af en af de grunde, der er fastsat i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, kan ordregivende enheder angive i bekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, at de pågældende udbudsdokumenter vil blive overført på andre måder end elektronisk i overensstemmelse med stk. 2 i nærværende artikel. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 45, stk. 3, og hvor fristen er fastsat ved

indbyrdes aftale i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, andet afsnit, eller artikel 47, stk. 2, andet afsnit.

Når der ikke vederlagsfrit kan tilbydes ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter, fordi de ordregivende enheder agter at anvende artikel 39, stk. 2, skal de i bekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i udbudsdokumenterne angive, hvilke foranstaltninger til beskyttelse af oplysningerne af fortrolig karakter der kræves, og hvordan der kan gives adgang til de pågældende dokumenter. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 45, stk. 3, og hvor fristen er fastsat ved indbyrdes aftale i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, andet afsnit, eller artikel 47, stk. 2, andet afsnit.

2. Eventuelle supplerende oplysninger om udbudsbetingelserne og supplerende dokumenter meddeles af de ordregivende enheder til alle de tilbudsgivere, der tiltager i udbudsproceduren, senest seks dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud, forudsat at der er anmodet om dem i tide. Ved offentlige udbud efter hasteproceduren, jf. artikel 45, stk. 3, er fristen fire dage.

*Artikel 74***Opfordringer til ansøgere**

1. I begrænsede udbud, konkurrenceprægede dialoger, innovationspartnerskaber og udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud opfordrer de ordregivende enheder samtidigt og skriftligt de udvalgte ansøgere til at afgive tilbud, til at deltage i dialogen eller til at forhandle.

Når der er anvendt en vejledende periodisk bekendtgørelse til indkaldelse af tilbud i henhold til artikel 44, stk. 4, litra a), opfordrer de ordregivende enheder samtidigt og skriftligt de økonomiske aktører, der har udtrykt interesse, til at bekræfte deres fortsatte interesse.

2. De opfordringer, der henvises til i stk. 1 i nærværende artikel, skal indeholde en henvisning til den elektroniske adresse, hvor udbudsdokumenterne er direkte elektronisk tilgængelige. Opfordringerne skal ledsages af udbudsdokumenterne, når der ikke vederlagsfrit er ubegrænset og fuld direkte adgang til disse dokumenter, jf. grundene i artikel 73, stk. 1, tredje eller fjerde afsnit, og de ikke allerede er gjort tilgængelige på anden vis. Opfordringerne i stk. 1 i nærværende artikel skal desuden omfatte oplysningerne i bilag XIII.

*Artikel 75***Underretning til deltagere i kvalifikationsordninger, ansøgere og tilbudsgivere**

1. Ordregivende enheder underretter hurtigst muligt hver ansøger og tilbudsgiver om, hvilke afgørelser der er truffet med hensyn til indgåelse af en rammeaftale eller kontrakttildelingen eller optagelse i et dynamisk indkøbssystem, herunder bl.a. begrundelsen for, at de har besluttet ikke at indgå en rammeaftale eller tildele en kontrakt, som har været genstand for en indkaldelse af tilbud, eller at påbegynde proceduren på ny eller at iværksætte et dynamisk indkøbssystem.

2. På anmodning af den berørte ansøger eller tilbudsgiver meddeler den ordregivende enhed hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest 15 dage efter modtagelsen af en skriftlig anmodning:

- a) alle forbigåede ansøgere, hvorfor deres ansøgning om deltagelse er afvist
- b) alle forbigåede tilbudsgivere, hvorfor deres tilbud er afvist, herunder i de tilfælde, der omhandles i artikel 60, stk. 5 og 6, hvorfor den har besluttet, at kravene ikke anses for opfyldt på tilsvarende måde, eller hvorfor den har besluttet, at bygge- og anlægs-, indkøbs- og tjenesteydelseskontrakterne ikke opfylder kravene til ydelse eller funktion
- c) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om det antagne tilbuds karakteristika og relative fordele og meddeler dem navnet på den tilbudsgiver, hvis tilbud er antaget, eller parterne i rammeaftalen
- d) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om gennemførelsen og forløbet af forhandlinger og dialog med tilbudsgivere.

3. De ordregivende enheder kan beslutte ikke at meddele visse af de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger om kontrakttildelingen, indgåelsen af rammeaftalen eller optagelsen i et dynamisk indkøbssystem, hvis en sådan videregivelse vil hindre retshåndhævelse eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for bestemte offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

4. Ordregivende enheder, der opretter og anvender en kvalifikationsordning, skal inden for en frist på seks måneder underrette ansøgerne, om de er fundet kvalificeret.

Hvis det varer mere end fire måneder fra ansøgningens indgivelse at træffe denne afgørelse, skal den ordregivende enhed inden to måneder fra indgivelsen underrette ansøgeren om grundene til fristens forlængelse og om, hvornår ansøgningen vil blive godkendt eller afvist.

5. Ansøgere, hvis kvalifikationer ikke godkendes, skal hurtigst muligt, og senest efter 15 dage, have meddelelse om denne afgørelse om, at kvalifikationerne ikke er godkendt, samt om begrundelsen herfor. Begrundelsen skal baseres på de kvalifikationskriterier, der er omhandlet i artikel 77, stk. 2.

6. Ordregivende enheder, der opretter og anvender en kvalifikationsordning, kan kun af grunde, der bygger på kriterierne for kvalifikation i artikel 77, stk. 2, bringe en økonomisk aktørs status som kvalificeret til ophør. Hensigten om at gøre dette skal meddeles den økonomiske aktør skriftligt mindst 15 dage før datoen for kvalifikationens ophør med angivelse af en begrundelse for dette skridt.

Afdeling 3

Udvælgelse af deltagere og tildeling af kontrakter*Artikel 76***Generelle principper**

1. Ved udvælgelsen af deltagere i udbudsproceduren gælder følgende:

- a) ordregivende enheder, der har udarbejdet regler og kriterier for udelukkelse af tilbudsgivere eller ansøgere i overensstemmelse med artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, udelukker økonomiske aktører, som omfattes af disse regler og opfylder disse kriterier
- b) ordregivende enheder udvælger tilbudsgivere og ansøgere i overensstemmelse med de objektive regler og kriterier, der er fastsat i medfør af artikel 78 og artikel 80
- c) ordregivende enheder begrænser i forbindelse med begrænsede udbud, udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, konkurrenceprægede dialoger og innovationspartnerskaber i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2, eventuelt antallet af udvalgte ansøgere i overensstemmelse med dette stykkes litra a) og b).

2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, skal de ordregivende enheder med henblik på udvælgelsen af deltagere i udbudsproceduren vedrørende de specifikke kontrakter, som er omfattet af indkaldelsen af tilbud:

- a) kvalificere de økonomiske aktører i overensstemmelse med artikel 77
- b) anvende de bestemmelser i stk. 1, der er relevante for begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber, på sådanne kvalificerede økonomiske aktører.

3. Når de ordregivende enheder i forbindelse med udvælgelsen af deltagere ved begrænsede udbud, udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab afgør, om en ansøger er kvalificeret, eller når kvalifikationskriterierne eller -reglerne ajourføres, må de ikke:

a) stille administrative, tekniske eller finansielle krav til nogle økonomiske aktører, som ikke er blevet stillet til andre

b) forlange afprøvninger eller dokumentation, som overlapper allerede foreliggende objektive beviser.

4. Når de oplysninger eller dokumenter, som de økonomiske aktører skal indsende, er eller synes at være ufuldstændige eller fejlbehæftede, eller når der mangler specifikke dokumenter, kan ordregivende enheder, medmindre andet er fastsat i den nationale lovgivning, der gennemfører dette direktiv, anmode de pågældende økonomiske aktører om at indsende, supplere, præcisere eller fuldstændiggøre de relevante oplysninger eller dokumentationen inden for en passende frist, hvis sådanne anmodninger fremsættes under fuld overholdelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed.

5. De ordregivende enheder kontrollerer, at tilbuddene fra de udvalgte tilbudsgivere er i overensstemmelse med de regler og krav, der gælder for tilbuddene, og tildeler kontrakten på grundlag af kriterierne i artikel 82 og 84, under hensyntagen til artikel 64.

6. Ordregivende enheder kan vælge ikke at tildele en kontrakt til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud, hvis de fastslår, at tilbuddet ikke opfylder de gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 36, stk. 2.

7. I offentlige udbudsprocedurer kan ordregivende enheder afgøre, at tilbud undersøges, inden tilbudsgivernes egnethed bekræftes, såfremt de relevante bestemmelser i artikel 76-84 overholdes, herunder reglen om, at kontrakten ikke må tildeles en tilbudsgiver, der er udelukket i henhold til artikel 80, eller som ikke opfylder de udvælgelseskriterier, de ordregivende enheder har fastsat i henhold til artikel 78, stk. 1, og artikel 80.

Medlemsstaterne kan udelukke anvendelsen af proceduren i første afsnit for eller begrænse den til bestemte indkøbstyper eller særlige omstændigheder.

8. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ændring af

listen i bilag XIV, når sådanne ændringer er nødvendige, tilføje nye internationale aftaler, der er blevet ratificeret af alle medlemsstater, eller når de pågældende eksisterende internationale aftaler ikke længere er ratificeret af alle medlemsstater eller på anden måde er ændret, f.eks. med hensyn til deres anvendelsesområde, indhold eller benævnelse.

Underafdeling 1

Kvalifikation og kvalitativ udvælgelse

Artikel 77

Kvalifikationsordninger

1. De ordregivende enheder kan, hvis de ønsker det, oprette og anvende en kvalifikationsordning for de økonomiske aktører.

Ordregivende enheder, der opretter eller anvender en kvalifikationsordning, skal sikre, at de økonomiske aktører til enhver tid kan ansøge om kvalifikation.

2. Den i stk. 1 omhandlede ordning kan omfatte flere kvalifikationstrin.

Ordregivende enheder fastlægger objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation, og objektive regler og kriterier for gennemførelsen af kvalifikationsordningen, herunder f.eks. tilslutning til ordningen, periodisk ajourføring af eventuelle kvalifikationer og ordningens varighed.

Hvis disse kriterier og regler omfatter tekniske specifikationer, finder artikel 60-62 anvendelse. Disse kriterier og regler kan om fornødent ajourføres.

3. De i stk. 2 omhandlede kriterier og regler stilles efter anmodning til rådighed for interesserede økonomiske aktører. Disse ajourførte kriterier og regler meddeles de pågældende økonomiske aktører.

Hvis en ordregivende enhed finder, at andre ordregivende enheders eller organers kvalifikationsordning opfylder dens krav, meddeler den de pågældende økonomiske aktører navnene på disse andre ordregivende enheder eller organer.

4. Der opbevares en liste over kvalificerede økonomiske aktører; listen kan opdeles i kategorier efter den kontrakttype, som kvalifikationen gælder for.

5. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, tildeles specifikke bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, som er omfattet af kvalifikationsordningen, ved begrænset udbud eller ved udbud med forhandling, hvor alle tilbudsgivere og deltagere udvælges blandt de ansøgere, der allerede er kvalificerede i henhold til en sådan ordning.

6. Gebyrer, der opkræves i forbindelse med anmodninger om kvalifikation eller i forbindelse med ajourføring eller opretholdelse af en erhvervet kvalifikation i henhold til ordningen, skal stå i rimeligt forhold til de påløbne omkostninger.

Artikel 78

Kriterier for kvalitativ udvælgelse

1. Ordregivende enheder fastlægger objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af tilbudsgivere eller ansøgere. Disse regler skal være tilgængelige for interesserede økonomiske aktører.

2. Hvis ordregivende enheder skal sikre en passende afvejning af de særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med udbudsproceduren, og de midler, der kræves til dens gennemførelse, kan de ved begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber fastsætte objektive regler og kriterier, der afspejler dette behov og sætter den ordregivende enhed i stand til at reducere antallet af ansøgere, der opfordres til at afgive tilbud eller forhandle. Antallet af udvalgte ansøgere skal dog tage hensyn til kravet om tilstrækkelig konkurrence.

Artikel 79

Udnyttelse af andre enheders kapacitet

1. Hvis de objektive kriterier og regler for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation i en kvalifikationsordning, omfatter krav til den økonomiske aktørs økonomiske og finansielle kapacitet eller dens tekniske og faglige formåen, kan den økonomiske aktør om nødvendigt basere sig på andre enheders kapacitet uanset den juridiske karakter af forbindelserne mellem den selv og disse enheder. Med hensyn til kriterier vedrørende de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer hos tjenesteyderen eller entreprenøren eller virksomhedens ledende medarbejdere, eller vedrørende den relevante faglige erfaring, kan økonomiske aktører dog kun basere sig på andre enheders kapacitet, når sidstnævnte skal udføre de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, for hvilke disse kapaciteter kræves. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende enhed, at

den råder over disse ressourcer i hele kvalitetsordningens gyldighedsperiode, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn herom fra disse enheder.

Hvis ordregivende enheder i henhold til artikel 80 i nærværende direktiv har henvist til udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, kontrollerer de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, om de andre enheder, hvis kapacitet den økonomiske aktør agter at basere sig på, opfylder de relevante udvælgelseskriterier, eller om der er udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. Den ordregivende enhed skal kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde, hvortil de ordregivende enheder har henvist. Den ordregivende enhed kan kræve, eller kan blive underlagt et krav fra medlemsstaten om at kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiell formåen, kan den ordregivende enhed kræve, at den økonomiske aktør og disse enheder i fællesskab bærer ansvaret for kontraktens gennemførelse.

En sammenslutning af økonomiske aktører, jf. artikel 37, stk. 2, kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltageres eller andre enheders kapacitet.

2. Hvis de objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af ansøgere og tilbudsgivere i offentlige udbud, begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber omfatter krav til den økonomiske aktørs økonomiske og finansielle kapacitet eller dens tekniske og faglige formåen, kan den økonomiske aktør om nødvendigt og for en bestemt kontrakt basere sig på andre enheders kapacitet uanset den juridiske karakter af forbindelserne mellem den selv og disse enheder. Med hensyn til kriterier vedrørende de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer hos tjenesteyderen eller entreprenøren eller virksomhedens ledende medarbejdere, eller vedrørende den relevante faglige erfaring, kan økonomiske aktører dog kun basere sig på andre enheders kapacitet, når sidstnævnte skal udføre de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, for hvilke disse kapaciteter kræves. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende enhed, at den råder over de nødvendige ressourcer, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn herom fra disse enheder.

Hvis ordregivende enheder i henhold til artikel 80 i nærværende direktiv har henvist til udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, kontrollerer de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, om de andre enheder, hvis kapacitet den økonomiske aktør agter at basere sig på, opfylder de relevante udvælgelseskriterier, eller om der er udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. Den ordregivende enhed skal kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, der ikke opfylder et relevant udvælgelseskriterium, eller med hensyn til hvilken der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde, som den ordregivende enhed har henvist til. Den ordregivende enhed kan kræve, eller kan blive underlagt et krav fra medlemsstaten om at kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiel formåen, kan den ordregivende enhed kræve, at den økonomiske aktør og disse enheder i fællesskab bærer ansvaret for kontraktens gennemførelse.

En sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 37 kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltagers eller andre enheders kapaciteter.

3. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter, tjenesteydelseskontrakter eller monterings- og installationsarbejde under en vareindkøbskontrakt kan de ordregivende enheder kræve, at visse centrale opgaver udføres direkte af tilbudsgiveren selv eller, hvis et tilbud indgives af en sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 37, stk. 2, af en deltager i den pågældende sammenslutning.

Artikel 80

Anvendelse af udelukkelses- og udvælgelseskriterier i henhold til direktiv 2014/24/EU

1. De objektive kriterier og regler for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation i en kvalifikationsordning, og de objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af ansøgere og tilbudsgivere i offentlige udbud, begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber kan omfatte udelukkelsesgrundene i artikel 57 i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat deri.

Hvis den ordregivende enhed er en ordregivende myndighed, omfatter disse kriterier og regler udelukkelsesgrundene i artikel 57, stk. 1 og 2, i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat i den artikel.

Hvis medlemsstaterne kræver det, skal disse kriterier og regler desuden omfatte udelukkelsesgrundene i artikel 57, stk. 4, i direktiv 2014/24/EU, på de vilkår og betingelser, som er fastsat i den artikel.

2. De kriterier og regler, der er omhandlet i stk. 1 i nærværende artikel, kan omfatte de udvælgelseskriterier, der er fastsat i artikel 58 i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat deri, navnlig med hensyn til grænser for krav til årlig omsætning, som omhandlet i artiklens stk. 3, andet afsnit.

3. Ved anvendelse af stk. 1 og 2 i denne artikel finder artikel 59 og 61 i direktiv 2014/24/EU anvendelse.

Artikel 81

Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder

1. Hvis ordregivende enheder kræver, at der fremlægges attester udstedt af uafhængige organer til attestering af den økonomiske aktørs overholdelse af bestemte kvalitetssikringsstandarder, herunder adgang for handicappede, skal de henvise til kvalitetssikringssystemer, der bygger på relevante europæiske standarder og er certificeret af godkendte organer. De anerkender tilsvarende attester udstedt af organer, som er etableret i andre medlemsstater. De accepterer ligeledes andre former for dokumentation for tilsvarende kvalitetssikringsforanstaltninger, hvis den pågældende økonomiske aktør ikke havde mulighed for at få udstedt sådanne attester inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den økonomiske aktør, forudsat at den økonomiske aktør beviser, at de foreslåede kvalitetssikringsforanstaltninger overholder de krævede kvalitetssikringsstandarder.

2. Hvis de ordregivende enheder kræver, at der fremlægges attester udstedt af uafhængige organer til attestering af den økonomiske aktørs overholdelse af bestemte miljøledelses-systemer eller -standarder, henviser de til EU-ordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS) eller andre miljøledelses-systemer anerkendt i overensstemmelse med artikel 45 i forordning (EF) nr. 1221/2009 eller andre miljøledelsesstandarder baseret på relevante europæiske eller internationale standarder fra godkendte organer. De anerkender tilsvarende attester udstedt af organer, som er etableret i andre medlemsstater.

Hvis en økonomisk aktør påviseligt ikke har adgang til sådanne attester eller ikke har mulighed for at få udstedt dem inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den økonomiske aktør, accepterer den ordregivende enhed ligeledes andre former for dokumentation for miljøledelsesforanstaltninger, såfremt den økonomiske aktør beviser, at disse foranstaltninger svarer til dem, der kræves i det gældende miljøledelses-system eller den gældende miljøledelsesstandard.

3. Efter anmodning stiller medlemsstaterne oplysninger vedrørende dokumenter fremlagt som dokumentation for overensstemmelse med de kvalitets- og miljøstandarder, der er omhandlet i stk. 1 og 2 til rådighed for andre medlemsstater.

Underafdeling 2

Kontrakttildeling

Artikel 82

Kriterier for tildeling af kontrakter

1. Med forbehold af nationale love eller administrative bestemmelser om prisen på visse varer eller vederlaget for visse tjenesteydelser lægger de ordregivende enheder det økonomisk mest fordelagtige tilbud til grund for tildelingen af kontrakter.

2. Det økonomisk mest fordelagtige tilbud set ud fra den ordregivende enheds synspunkt udvælges på grundlag af pris eller omkostninger efter en tilgang baseret på omkostningseffektivitet, såsom en beregning af livscyklusomkostninger i overensstemmelse med artikel 83, og kan omfatte det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som skal vurderes på grundlag af kriterier, herunder kvalitative, miljømæssige og/eller sociale aspekter i forbindelse med genstanden for den pågældende kontrakt. Disse kriterier kan f.eks. omfatte:

- a) kvalitet, herunder teknisk værdi, æstetiske og funktionsmæssige karakteristika, tilgængelighed, design for alle brugere, sociale, miljømæssige og innovative karakteristika og handel og betingelserne herfor
- b) organiseringen af det personale, der skal gennemføre kontrakten, og dets kvalifikationer og erfaring, såfremt kvaliteten af det personale, der skal udføre kontrakten, kan påvirke niveauet af kontraktens opfyldelse betydeligt, eller
- c) kundeservice og teknisk bistand, leveringsvilkår, såsom leveringsdato, leveringsproces og leverings- eller udførelsesperiode, forpligtelser med hensyn til reservedele og leveringsgaranti.

Omkostningselementet kan også tage form af en fast pris eller faste omkostninger, hvor de økonomiske aktører udelukkende konkurrerer på kvalitetskriterier.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at de ordregivende enheder ikke må anvende pris alene eller omkostninger alene som det eneste tildelingskriterium eller begrænse brugen heraf til bestemte kategorier af ordregivende enheder eller bestemte typer kontrakter.

3. Tildelingskriterier anses som værende forbundet med den offentlige kontrakts genstand, såfremt de relaterer sig til de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten, for så vidt angår alle aspekter og ethvert trin i deres livscyklus, herunder faktorer, der er involveret i:

- a) den specifikke proces for produktion eller levering af eller handel med disse bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer, eller
- b) i en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus,

også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold.

4. Tildelingskriterier medfører ikke, at den ordregivende enhed gives ubegrænset valgfrihed. De skal sikre muligheden for effektiv konkurrence og skal være ledsaget af specifikationer, der muliggør effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger, med henblik på at vurdere i hvilket omfang tilbuddene opfylder tildelingskriterierne. I tvivlstilfælde kontrollerer ordregivende enheder effektivt nøjagtigheden af oplysninger og dokumentation indgivet af tilbudsgiverne.

5. Den ordregivende enhed angiver i udbudsdokumenterne den relative vægtning af de valgte kriterier, denne anvender med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, undtagen når dette er bestemt på grundlag af prisen alene.

Denne vægtning kan angives ved fastsættelse af en ramme med et passende maksimalt udsving.

Når der af objektive grunde ikke kan foretages en vægtning, opstiller den ordregivende enhed kriterierne med det vigtigste først.

Artikel 83

Beregning af livscyklusomkostninger

1. Beregning af livscyklusomkostninger skal i relevant omfang omfatte en del af eller alle følgende omkostninger gennem en vares, en tjenesteydelses eller et bygge- og anlægsarbejdes livscyklus:

a) omkostninger, der afholdes af den ordregivende enhed eller andre brugere, såsom:

i) omkostninger i forbindelse med erhvervelse

ii) omkostninger i forbindelse med brug såsom forbrug af energi og andre ressourcer

iii) vedligeholdelsesomkostninger

iv) omkostninger til bortskaffelse, f.eks. indsamlings- og genanvendelsesomkostninger

b) omkostninger, der henføres til eksterne virkninger på miljøområdet, som er forbundet med varen, tjenesteydelsen, eller bygge- og anlægsarbejdet i løbet af livscyklusen, såfremt de kan udtrykkes i beløb og verificeres; disse omkostninger kan omfatte omkostninger i forbindelse med emission af drivhusgasser og andre forurenende emissioner samt andre omkostninger til modvirkning af klimaændringer.

2. Hvis ordregivende enheder vurderer omkostningerne ved hjælp af en tilgang baseret på livscyklusomkostninger, skal de i udbudsdokumenterne angive, hvilke data tilbudsgiverne skal fremlægge, og hvilken metode den ordregivende enhed vil anvende til at bestemme livscyklusomkostningerne på grundlag af disse data.

Den metode, som anvendes til vurderingen af omkostninger, der henføres til eksterne virkninger på miljøområdet, skal opfylde alle de følgende betingelser:

a) den skal være baseret på objektivt verificerbare og ikkediskriminerende kriterier. Navnlig når den ikke er udarbejdet til gentagen eller konstant anvendelse, må den ikke uretmæssigt favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt

b) den skal være tilgængelig for alle interessenter

c) de data, som kræves, kan fremskaffes ved en rimelig indsats fra økonomiske aktører, der udviser almindelig påpasselighed, herunder økonomiske aktører fra tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller andre internationale aftaler, som Unionen er bundet af.

3. Hvis en fælles metode til beregning af livscyklusomkostninger er gjort obligatorisk ved en EU-retsakt, anvendes denne fælles metode til vurderingen af livscyklusomkostninger.

Bilag XV indeholder en liste over sådanne retsakter og, hvor det er nødvendigt, de delegerede retsakter, der supplerer dem.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ajourføring af denne liste, når ajourføring af listen er nødvendig på grund af vedtagelse af ny lovgivning, der gør en fælles metode obligatorisk, eller ophævelse eller ændring af eksisterende lovgivning.

Artikel 84

Unormalt lave tilbud

1. Ordregivende enheder kræver, at de økonomiske aktører gør rede for de priser eller omkostninger, der er foreslået i tilbuddet, hvis tilbuddene forekommer at være unormalt lave i forhold til bygge- og anlægsarbejdet, varerne eller tjenesteydelserne.

2. Redegørelserne i stk. 1 kan navnlig vedrøre følgende:

a) besparelser i forbindelse med fremstillingsprocessen for varerne, med udførelsen af tjenesteydelserne eller med byggemetoden

b) de anvendte tekniske løsninger eller tilbudsgiverens usædvanlig gunstige betingelser for at levere varerne eller tjenesteydelserne eller for at udføre arbejdet

c) tilbudsgiverens leverancere, tjenesteydelsers eller arbejdets originalitet

d) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 36, stk. 2

e) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 88

f) eventuel statsstøtte til tilbudsgiveren.

3. Den ordregivende enhed vurderer de oplysninger, som tilbudsgiveren er fremkommet med ved redegørelsen. Den må kun afvise tilbuddet, hvis den forelagte dokumentation ikke på tilfredsstillende vis redegør for det foreslåede lave pris- eller omkostningsniveau, under hensyntagen til de elementer, der er nævnt i stk. 2.

Ordregivende enheder skal afvise et tilbud, hvis de har konstateret, at tilbuddet er unormalt lavt, fordi det ikke opfylder gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 36, stk. 2.

4. Hvis den ordregivende enhed fastslår, at et tilbud er unormalt lavt, fordi tilbudsgiveren har modtaget statsstøtte, kan tilbuddet kun afvises med den begrundelse alene efter konsultation af tilbudsgiveren, og hvis sidstnævnte inden for en tilstrækkelig frist, som fastsættes af den ordregivende enhed, ikke kan godtgøre, at den pågældende støtte er forenelig med det indre marked som defineret i artikel 107 i TEUF. Hvis den ordregivende enhed afviser et tilbud under disse omstændigheder, underretter den Kommissionen herom.

5. Efter anmodning stiller medlemsstaterne som led i det administrative arbejde alle oplysninger vedrørende dokumentation og dokumenter, de har adgang til, såsom lovgivning, alment gældende kollektive overenskomster eller nationale tekniske standarder, om de elementer, der er nævnt i stk. 2, til rådighed for andre medlemsstater.

Afdeling 4

Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, og forbindelserne med disse lande

Artikel 85

Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande

1. Denne artikel gælder for tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, med hvilke Unionen ikke har indgået en multilateral eller bilateral aftale, der reelt sikrer EU-virksomheder en tilsvarende adgang til de pågældende tredjelandes markeder. Den berører ikke Unionens eller dets medlemsstaters forpligtelser over for tredjelandene.

2. Tilbud med henblik på tildeling af en indkøbskontrakt kan afvises, hvis andelen af varer med oprindelse i tredjelande, fastlagt i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013⁽¹⁾, udgør mere end 50 % af den samlede værdi af de varer, som tilbuddet omfatter.

I denne artikel betragtes programmer, der benyttes i udstyr til telekommunikationsnet, som varer.

3. Med forbehold af andet afsnit i nærværende stykke, svarer to eller flere tilbud til hinanden efter de kontrakttildelingskriterier, der er fastlagt i artikel 82, foretrækkes tilbud, der ikke kan afvises efter stk. 2 i nærværende artikel. Ved anvendelsen af denne artikel betragtes sådanne tilbud som svarende til hinanden, hvis deres indbyrdes prisforskel ikke overstiger 3 %.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUT L 269 af 10.10.2013, s. 1).

Et tilbud skal dog ikke foretrækkes frem for et andet efter første afsnit, hvis dets godkendelse ville medføre, at den ordregivende enhed skulle erhverve materiel med tekniske egenskaber, der afviger fra det bestående materiels karakteristika, og dette fører til uforenelighed eller tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse eller uforholdsmæssigt store omkostninger.

4. Ved beregningen af andelen af varer med oprindelse i tredjelande, jf. stk. 2, medregnes ved anvendelsen af denne artikel ikke tredjelande, som er omfattet af dette direktiv i kraft af en rådsafgørelse truffet i overensstemmelse med stk. 1.

5. Senest den 31. december 2015 og derefter hvert år, forelægger Kommissionen Rådet en rapport om, hvilke fremskridt der er gjort i multilaterale og bilaterale forhandlinger om EU-virksomheders adgang til tredjelandes markeder på de områder, der er omfattet af dette direktiv, hvilke resultater der er opnået under disse forhandlinger, samt hvorledes alle de indgåede aftaler gennemføres i praksis.

Artikel 86

Forbindelserne med tredjelande med hensyn til bygge- og anlægskontrakter, indkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter

1. Medlemsstaterne underretter Kommissionen, hvis deres virksomheder støder på og indrapperer generelle vanskeligheder af retlig eller faktisk art i forbindelse med at få tildelt tjenesteydelseskontrakter i tredjelande.

2. Kommissionen aflægger seneste den 18. april 2019, og derefter regelmæssigt, rapport til Rådet om, hvilke fremskridt der gøres med liberaliseringen af tjenesteydelsesaftaler i tredjelande, og hvorledes det går med forhandlingerne med disse lande om dette spørgsmål, bl.a. i Verdenshandelsorganisationen (WTO).

3. Kommissionen skal ved at rette henvendelse til det pågældende tredjeland bestræbe sig på at rette op på en situation, hvor den enten på grundlag af de rapporter, der er omhandlet i stk. 2, eller på grundlag af andre oplysninger konstaterer, at et tredjeland ved tildelingen af tjenesteydelseskontrakter:

a) ikke giver EU-virksomheder samme faktiske adgang som den, Unionen giver virksomheder fra det pågældende land

- b) ikke giver EU-virksomheder national behandling eller de samme konkurrencemæssige muligheder som nationale virksomheder, eller
- c) giver virksomheder fra andre tredjelande en gunstigere behandling end EU-virksomheder.

4. Medlemsstaterne underretter Kommissionen, hvis deres virksomheder støder på og indrapporterer vanskeligheder af retlig eller faktisk art, der skyldes manglende overholdelse af de internationale arbejdsmarkedsregler som fastsat i bilag XIV i forbindelse med virksomhedernes forsøg på at opnå kontrakter i tredjelande.

5. I de i stk. 3 og 4 anførte tilfælde kan Kommissionen til enhver tid foreslå Rådet at vedtage en gennemførelsesretsakt om i en periode, der fastsættes i nævnte gennemførelsesretsakt, at suspendere eller begrænse tildelingen af tjenesteydelseskontrakter til:

- a) virksomheder, der er underlagt det pågældende tredjelandets lovgivning
- b) virksomheder, der er tilknyttet de i litra a) anførte virksomheder, og som har deres hjemsted i Unionen men ikke har nogen reel og løbende forbindelse med en medlemsstats økonomi
- c) virksomheder, der afgiver tilbud, hvis genstand er tjenesteydelser, der har deres oprindelse i det pågældende tredjeland.

Rådet træffer snarest muligt afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen kan foreslå disse foranstaltninger på eget initiativ eller på anmodning af en medlemsstat.

6. Denne artikel berører ikke Unionens forpligtelser over for tredjelande i henhold til internationale aftaler om offentlige udbud, navnlig inden for rammerne af WTO.

KAPITEL IV

Gennemførelse af en kontrakt

Artikel 87

Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse

Ordregivende enheder kan fastsætte særlige betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse, hvis disse er forbundet med kontraktens genstand som omhandlet i artikel 82, stk. 3, og nævnt i indkaldelsen af tilbud eller udbudsdokumenterne. Disse betingelser kan omfatte økonomiske, innovationsrelaterede, miljømæssige, sociale eller beskæftigelsesrelaterede hensyn.

Artikel 88

Underentreprise

1. Underentreprenørernes overholdelse af forpligtelserne som omhandlet i artikel 36, stk. 2, sikres ved passende foranstaltninger, som de kompetente nationale myndigheder træffer inden for rammerne af deres ansvars- og aktivitetsområde.

2. I udbudsdokumenterne kan den ordregivende enhed anmode eller af en medlemsstat forpligtes til at anmode tilbudsgiveren om i tilbuddet at angive, hvor stor en del af kontrakten denne har til hensigt at give i underentreprise til tredjemand, og hvilke underentreprenører denne foreslår.

3. Medlemsstaterne kan bestemme, at den ordregivende enhed efter anmodning fra underentreprenøren, og hvis kontraktens art giver mulighed herfor, overfører forfaldne betalinger direkte til underentreprenøren for tjenesteydelser, varer eller bygge- og anlægsarbejder, som er leveret til den økonomiske aktør, som kontrakten er tildelt (hovedentreprenøren). Sådanne foranstaltninger kan omfatte passende ordninger, hvorved hovedentreprenøren kan gøre indsigelse mod uretmæssige udbetalinger. Ordningerne i forbindelse med denne betalingsform anføres i udbudsdokumenterne.

4. Stk. 1-3 berører ikke hovedentreprenørens ansvar.

5. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelser, der skal leveres ved et anlæg under den ordregivende enheds direkte tilsyn, kræver den ordregivende enhed efter tildelingen af kontrakten og senest, når gennemførelsen af kontrakten påbegyndes, at hovedentreprenøren meddeler den ordregivende enhed navn, kontaktoplysninger og juridiske repræsentanter for sine underentreprenører, der er involveret i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, såfremt de kendes på dette tidspunkt. Den ordregivende enhed kræver, at hovedentreprenøren giver den ordregivende enhed meddelelse om enhver ændring af disse oplysninger under kontraktens løbetid og om de krævede oplysninger for eventuelle nye underentreprenører, som den senere inddrager i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser.

Uanset første afsnit kan medlemsstaterne direkte pålægge hovedentreprenøren at fremlægge de krævede oplysninger.

Når det er nødvendigt med henblik på denne artikels stk. 6, litra b), skal de krævede oplysninger ledsages af underentreprenørernes egenerklæringer, jf. artikel 80, stk. 3. Gennemførelsesforanstaltningerne i henhold til nærværende artikels stk. 8 kan fastsætte, at underentreprenører, der anmeldes efter kontraktens tildeling, skal fremlægge attester og anden dokumentation i stedet for egenerklæringen.

Første afsnit gælder ikke for leverandører.

De ordregivende enheder kan udvide eller kan anmodes af medlemsstaterne om at udvide de forpligtelser, der er omhandlet i første afsnit, f.eks. til:

a) vareindkøbskontrakter, til tjenesteydelseskontrakter, bortset fra kontrakter, der vedrører tjenesteydelser, der leveres ved anlæggene under den ordregivende enheds direkte tilsyn, eller til leverandører, der er involveret i bygge- og anlægskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter

b) underentreprenører til hovedentreprenørens underentreprenører eller længere nede ad underentreprenørkæden.

6. Med henblik på at undgå tilsidesættelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 36, stk. 2, kan der træffes passende foranstaltninger, som f.eks.:

a) Når en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren, sikrer medlemsstaten, at de pågældende regler anvendes i overensstemmelse med betingelserne i artikel 36, stk. 2.

b) De ordregivende myndigheder kan i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, kontrollere eller kan af medlemsstaterne anmodes om at kontrollere, om der er grunde til at udelukke underentreprenører i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. I sådanne tilfælde kræver den ordregivende myndighed, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenører, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde. Den ordregivende myndighed kan kræve eller kan anmodes af en medlemsstat om at kræve, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenør, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger ikke-obligatoriske udelukkelsesgrunde.

7. Medlemsstaterne kan i deres nationale lovgivning fastsætte strengere ansvarsregler eller gå videre i den nationale lovgivning med hensyn til direkte betalinger til underentreprenører, f.eks. ved at træffe bestemmelse om direkte betalinger til underentreprenører, uden at de er nødt til at anmode om en sådan direkte betaling.

8. Medlemsstater, der har valgt at træffe foranstaltninger i henhold til stk. 3, 5 eller 6, skal ved hjælp af love eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten fastlægge gennemførelsesbestemmelser for disse foranstaltninger.

Medlemsstater, der gør dette, kan begrænse anvendelsesområdet f.eks. til visse typer kontrakter, til visse kategorier af ordregivende enheder eller økonomiske aktører eller til bestemte beløb.

Artikel 89

Ændring af kontrakter i deres løbetid

1. Kontrakter og rammeaftaler kan ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med denne direktiv i følgende tilfælde:

a) hvis ændringerne, uanset deres pengemæssige værdi, er forudset i de oprindelige udbudsdokumenter i klare, præcise og entydige revisionsklausuler, hvilket kan omfatte klausuler om revision af priserne, eller revisionsmuligheder. Sådanne klausuler skal angive omfang og karakter af mulige ændringer eller muligheder samt de betingelser, hvorunder de kan anvendes. De omfatter ikke ændringer eller muligheder, der kan ændre kontraktens eller rammeaftalens overordnede karakter

b) for supplerende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller vareleverancer fra den oprindelige entreprenør, uanset deres værdi, som er blevet nødvendige, og som ikke var omfattet af det oprindelige udbud, såfremt en ændring af entreprenøren:

i) ikke er mulig af økonomiske eller tekniske årsager såsom krav om indbyrdes ombyttelighed eller interoperabilitet med eksisterende udstyr, software, tjenesteydelser eller installationer, der blev indkøbt i forbindelse med det oprindelige udbud, og

ii) ville forårsage betydelige problemer eller en væsentlig forøgelse af den ordregivende enheds omkostninger

c) når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

i) behovet for ændring er opstået som følge af omstændigheder, som en omhyggelig ordregivende enhed ikke kunne forudse

ii) ændringen ændrer ikke kontraktens overordnede karakter.

d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt kontrakten, som følge af enten:

i) en utvetydig revisionsklausul eller -mulighed i overensstemmelse med litra a)

- ii) at den oprindelige entreprenør helt eller delvis efterfølges af en anden økonomisk aktør, der opfylder de kriterier for kvalitativ udvælgelse, der var gældende for den oprindelige entreprenør, efter omorganisering af en virksomhed, herunder overtagelse, fusion, erhvervelse eller insolvens, såfremt dette ikke medfører andre væsentlige ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå dette direktiv, eller
- iii) at den ordregivende enhed selv påtager sig hovedentreprenørens forpligtelser over for underentreprenørerne, når denne mulighed gives i den nationale lovgivning i medfør af artikel 88
- e) såfremt ændringerne uanset deres værdi ikke er væsentlige som defineret i stk. 4.

Ordregivende enheder, der har ændret en kontrakt i de i dette stykkes litra b) og c) nævnte tilfælde, offentliggør en bekendtgørelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*. Sådanne bekendtgørelser skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i bilag XVI, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

2. Desuden kan kontrakterne, uden at det er nødvendigt at kontrollere, om betingelserne i stk. 4, litra a)-d), er opfyldt, også ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv, når værdien af ændringen er lavere end følgende værdier:

- i) tærsklerne i artikel 15 og
- ii) 10 % af værdien af den oprindelige kontrakt for tjenesteydelses- og vareindkøbskontrakter og lavere end 15 % af værdien af den oprindelige kontrakt for bygge- og anlægskontrakter.

Ændringen må dog ikke berøre den overordnede kontrakts eller rammeaftales karakter. Hvis der foretages flere på hinanden følgende ændringer, vurderes værdien ud fra den samlede nettoværdi af de på hinanden følgende ændringer.

3. Med henblik på beregningen af den pris, som er omhandlet i stk. 2, skal den ajourførte pris være referenceværdien, når kontrakten omfatter en indekssklausul.

4. En ændring af en kontrakt eller en rammeaftale i dens løbetid betragtes som at være væsentlig som defineret i stk. 1, litra e), hvis ændringen bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter bliver væsentligt forskellig fra den oprindelig indgåede. Med forbehold af stk. 1 og 2 betragtes en ændring under alle omstændigheder som at være væsentlig, hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- a) ændringen indfører betingelser, der, hvis de havde været en del af den oprindelige udbudsprocedure, ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, eller som ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren
- b) ændringen ændrer kontraktens eller rammeaftalens økonomiske balance til entreprenørens fordel på en måde, som den oprindelige kontrakt eller rammeaftale ikke gav mulighed for
- c) ændringen udvider kontraktens eller rammeaftalens anvendelsesområde betydeligt
- d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt kontrakten, i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 1, litra d).

5. En ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv er nødvendig for andre ændringer af bestemmelserne i en kontrakt eller rammeaftale om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser i løbet af dennes løbetid end dem, der er anført i stk. 1 og 2.

Artikel 90

Ophævelse af kontrakter

Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder i hvert fald under følgende omstændigheder og på de betingelser, der er fastlagt ved gældende national lovgivning, kan ophæve en bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakt under dens løbetid, hvis:

- a) kontrakten har været genstand for en væsentlig ændring, der ville have krævet en ny udbudsprocedure i henhold til artikel 89
- b) entreprenøren på tidspunktet for kontrakttildelingen befandt sig i en af de i artikel 57, stk. 1, i direktiv 2014/24/EU omhandlede situationer, og derfor burde have været udelukket fra udbudsproceduren i henhold til artikel 80, stk. 1, andet afsnit, i nærværende direktiv
- c) kontrakten ikke skulle have været tildelt entreprenøren i betragtning af en alvorlig overtrædelse af forpligtelserne i henhold til traktaterne og dette direktiv, der er fastslået af Den Europæiske Unions Domstol i forbindelse med en procedure efter artikel 258 i TEUF.

AFSNIT III

SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER

KAPITEL I

Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Artikel 91

Tildeling af kontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser, der er anført i bilag XVII, tildeles i overensstemmelse med dette kapitel, hvis værdien af kontrakterne overstiger de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra c).

Artikel 92

Offentliggørelse af bekendtgørelser

1. Ordregivende enheder, som agter at tildele en kontrakt vedrørende de tjenesteydelser, der er nævnt i artikel 91, tilkendegiver deres hensigt herom på en af de følgende måder:

- a) ved en udbudsbekendtgørelse eller
- b) ved en vejledende periodisk bekendtgørelse, der offentliggøres løbende. Den vejledende periodiske bekendtgørelse skal specifikt omhandle de typer tjenesteydelser, der vil være omhandlet i de kontrakter, der skal tildeles. Den skal angive, at kontrakterne vil blive tildelt uden yderligere offentliggørelse, og opfordre interesserede økonomiske aktører til skriftligt at tilkendegive deres interesse eller
- c) ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der skal offentliggøres løbende.

Første afsnit anvendes dog ikke i tilfælde, hvor der i forbindelse med tildeling af en tjenesteydelseskontrakt kunne have været anvendt udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50.

2. Ordregivende enheder, som har tildelt en kontrakt vedrørende de tjenesteydelser, der er nævnt i artikel 91, offentliggør resultaterne ved en bekendtgørelse om indgåede kontrakter. De har dog mulighed for at fremsende disse meddelelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. De bekendtgørelser, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i bilag XVIII, i henholdsvis del A, B, C eller D, i overensstemmelse med standardformularerne. Kommissionen udformer standardformularerne gennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

4. De bekendtgørelser, der er omhandlet i denne artikel, offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

Artikel 93

Principper for tildeling af kontrakter

1. Medlemsstaterne indfører nationale regler for tildeling af kontrakter i henhold til dette kapitel med henblik på at sikre, at ordregivende enheder overholder principperne om gennemsigtighed og ligebehandling af alle økonomiske aktører. Det står medlemsstaterne frit for at fastsætte de procedureregler, der skal anvendes, så længe sådanne regler giver de ordregivende enheder mulighed for at tage hensyn til de særlige omstændigheder i forbindelse med de pågældende tjenesteydelser.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder kan tage hensyn til behovet for at sikre kvalitet, kontinuitet, adgangsmuligheder, overkommelige priser, tilgængelighed og omfang i forbindelse med tjenesteydelserne, de specifikke behov, når det gælder forskellige brugergrupper, herunder dårligt stillede og sårbare grupper, inddragelse og bemyndigelse af brugere og innovation. Medlemsstaterne kan også fastlægge, at valget af tjenesteyder skal ske på grundlag af det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet, under hensyntagen til kvalitets- og bæredygtighedskriterier for sociale tjenesteydelser.

Artikel 94

Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at ordregivende enheder, der er ordregivende myndigheder, kan give organisationer ret til at deltage i procedurer for tildeling af offentlige kontrakter, der udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i artikel 91, og som er omfattet af CPV-koderne 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.

2. En organisation som omhandlet i stk. 1 skal opfylde samtlige følgende betingelser:

- a) dens formål er at varetage offentlige tjenesteydelsesopgaver med tilknytning til levering af de tjenesteydelser, der er omhandlet i stk. 1
- b) udbyttet geninvesteres for at opfylde organisationens målsætninger. Udloddes eller omfordes udbyttet, bør dette ske ud fra deltagelsesorienterede hensyn

- c) ledelses- eller ejerskabsstrukturerne i den organisation, der gennemfører kontrakten, er baseret på principper om medarbejderejerskab eller deltagelse eller kræver aktiv deltagelse af medarbejdere, brugere eller interessenter og
- d) organisationen har ikke fået tildelt en kontrakt for de pågældende tjenesteydelser af den pågældende ordregivende myndighed i henhold til denne artikel de seneste tre år.

3. Kontraktens maksimale løbetid må højst være tre år.
4. Indkaldelsen af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.
5. Uanset artikel 108 foretager Kommissionen en evaluering af virkningerne af nærværende artikel og aflægger rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest seneste den 18. april 2019.

KAPITEL II

Regler for projektkonkurrencer

Artikel 95

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel anvendes på projektkonkurrencer, som afholdes med henblik på indgåelse af tjenesteydelseskontrakter, hvis anslåede værdi uden moms, men inklusive eventuelle konkurrencepræmier eller betalinger til deltagerne, mindst udgør det beløb, der er anført i artikel 15, litra a).
2. Dette kapitel gælder for alle projektkonkurrencer, hvor den samlede præmiesum og betalingen til deltagerne, herunder den anslåede værdi uden moms af tjenesteydelseskontrakter, som senere vil kunne indgås i henhold til artikel 50, litra j), hvis den ordregivende enhed ikke udelukker en sådan tildeling i bekendtgørelsen, mindst udgør det beløb, der er anført i artikel 15, litra a).

Artikel 96

Bekendtgørelser

1. Ordregivende enheder, der agter at afholde en projektkonkurrence, udskriver den ved en bekendtgørelse.
- Hvis de agter at tildele en efterfølgende tjenesteydelseskontrakt i henhold til artikel 50, litra j), angives dette i bekendtgørelsen.
- Ordregivende enheder, der har afholdt en projektkonkurrence, meddeler resultatet ved en bekendtgørelse.
2. Indkaldelse af tilbud skal indeholde de oplysninger, der er angivet i bilag XIX, og bekendtgørelsen om resultaterne af en

projektkonkurrence skal indeholde de oplysninger, der er angivet i bilag XX i formatet for standardformularerne. Kommissionen udformer disse standardformularer gennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

Bekendtgørelsen af resultaterne af en projektkonkurrence skal senest 30 dage efter projektkonkurrencens afslutning fremsendes til Den Europæiske Unions Publikationskontor.

Offentliggørelse af oplysninger om resultaterne af projektkonkurrencen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for bestemte offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

3. Artikel 71, stk. 2-6, finder også anvendelse på bekendtgørelser vedrørende projektkonkurrencer.

Artikel 97

Regler for projektkonkurrencer, udvælgelse af deltagere og bedømmelseskomitéen

1. Ved afholdelse af projektkonkurrencer anvender de ordregivende enheder udbudsprocedurer, der er tilpasset afsnit I og dette kapitel.
2. Adgangen til at deltage i projektkonkurrencer må ikke begrænses:
- a) til en medlemsstats område eller en del heraf
- b) af det forhold, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor projektkonkurrencen afholdes, kræves, at deltagerne skal være enten fysiske eller juridiske personer.

3. Når der er tale om projektkonkurrencer med et begrænset antal deltagere, fastsætter de ordregivende enheder klare og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier. Under alle omstændigheder skal antallet af ansøgere, der opfordres til at deltage i projektkonkurrencer, fastsættes således, at der sikres en reel konkurrence.

4. Bedømmelseskomitéen må udelukkende bestå af fysiske personer, der er uafhængige af deltagerne i projektkonkurrencen. Såfremt der kræves bestemte faglige kvalifikationer for at deltage i en konkurrence, skal mindst en tredjedel af bedømmelseskomitéens medlemmer have samme eller tilsvarende kvalifikationer.

Artikel 98

Bedømmelseskomitéens afgørelser

1. Bedømmelseskomitéen skal være uafhængig i sine afgørelser og udtalelser.
2. Komitéen behandler planlægnings- og projektarbejder, som ansøgerne forelægger anonymt, og alene ud fra de kriterier, der er anført i bekendtgørelsen om projektkonkurrencen.
3. På grundlag af hvert enkelt projekts kvaliteter registrerer komitéen projekternes rangfølge og sine bemærkninger samt punkter, der evt. skal klarlægges, i en protokol, som medlemmerne underskriver.
4. Kravet om anonymitet skal overholdes, indtil bedømmelseskomitéens udtalelse eller afgørelse foreligger.
5. Ansøgerne kan om nødvendigt anmodes om at besvare spørgsmål, som bedømmelseskomitéen har anført i rapporten, for at klarlægge nogle aspekter af projekterne.
6. Der udarbejdes en fuldstændig rapport over dialogen mellem bedømmelseskomitéens medlemmer og ansøgerne.

AFSNIT IV

FORVALTNING

Artikel 99

Fuldbyrdelse

1. For effektivt at sikre en korrekt og effektiv gennemførelse sikrer medlemsstaterne, at i det mindste opgaverne i denne artikel udføres af en eller flere myndigheder, instanser eller strukturer. De underretter Kommissionen om alle myndigheder eller strukturer, der er kompetente til disse opgaver.
2. Medlemsstaterne sikrer, at anvendelsen af reglerne om offentlige udbud overvåges.

Når overvågningsmyndighederne eller -strukturerne på eget initiativ eller efter modtagelse af oplysninger konstaterer specifikke krænkelse eller systemiske problemer, har de beføjelse til at oplyse disse problemer til nationale kontrolmyndigheder, domstole og retter eller andre passende myndigheder eller strukturer som f.eks. ombudsmanden, nationale parlamenter eller udvalg derunder.

3. Resultaterne af overvågningsaktiviteterne i henhold til stk. 2 gøres tilgængelige for offentligheden gennem egnede informationsmidler. Kommissionen skal også have adgang til disse resultater. De kan f.eks. indarbejdes i den overvågningsrapport, der er nævnt i andet afsnit.

Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne en overvågningsrapport til Kommissionen, i givet fald med oplysninger om de hyppigste kilder til forkert anvendelse eller juridisk usikkerhed, herunder eventuelle strukturelle eller tilbagevendende problemer med anvendelsen af reglerne, om graden af SMV'ers deltagelse i offentlige udbud og om forebyggelse, afsløring og fyldestgørende rapportering om tilfælde af svig, korruption, interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder.

Kommissionen kan højst hvert tredje år anmode medlemsstaterne om at indgive oplysninger om den praktiske gennemførelse af de nationale strategiske politikker for offentlige udbud.

Ved anvendelsen af dette stykke forstås SMV som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF ⁽¹⁾.

På grundlag af de data, der er modtaget i medfør af dette stykke, udarbejder Kommissionen regelmæssigt en rapport om gennemførelsen af og bedste praksis i forbindelse med nationale udbudspolitikker i det indre marked.

4. Medlemsstaterne sikrer:

a) at der foreligger vederlagsfri information og vejledning vedrørende fortolkning og anvendelse af EU-lovgivningen om offentlige udbud til at bistå ordregivende myndigheder og økonomiske aktører, navnlig SMV'er, med at anvende Unionens udbudsregler korrekt, og

b) at de ordregivende myndigheder har adgang til støtte med hensyn til planlægning og gennemførelse af udbudsprocedurerne.

5. Medlemsstaterne skal, uden at det berører de almindelige procedurer og arbejdsmetoder, som Kommissionen har etableret for sin kommunikation og sine kontakter med medlemsstaterne, udpege et referencepunkt for samarbejde med Kommissionen med hensyn til anvendelsen af lovgivning om offentlige udbud.

⁽¹⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

6. Ordregivende myndigheder opbevarer, mindst i kontraktens løbetid, eksemplarer af alle indgåede kontrakter for en værdi lig med eller større end:

- a) 1 000 000 EUR, hvis der er tale om vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter
- b) 10 000 000 EUR, hvis der er tale om bygge- og anlægskontrakter.

Ordregivende myndigheder skal give adgang til disse kontrakter; adgang til specifikke dokumenter eller informationer kan dog afslås i det omfang og på de betingelser, der følger af de EU-regler eller nationale regler, der anvendes for aktindsigt og databeskyttelse.

Artikel 100

Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter

1. Ordregivende enheder opbevarer formålstjenlige oplysninger om alle kontrakter eller rammeaftaler, der er omfattet af dette direktiv, og om alle dynamiske indkøbssystemer, der iværksættes. Disse oplysninger skal være tilstrækkelige til, at de senere kan begrunde beslutningerne om:

- a) den økonomiske aktørs kvalifikation og udvælgelse samt tildelingen af kontrakterne
- b) anvendelsen af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50
- c) ikkeanvendelse af bestemmelserne i kapitel II-IV i afsnit II i henhold til undtagelserne i kapitel II og III i afsnit I
- d) begrundelserne for, at andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er blevet benyttet til indgivelse af tilbud, hvis det er nødvendigt.

I det omfang bekendtgørelsen om indgåede kontrakter udarbejdet i henhold til artikel 70 eller artikel 92, stk. 2, indeholder de oplysninger, der kræves i dette stykke, kan ordregivende enheder henvise til den bekendtgørelse.

2. De ordregivende enheder skal dokumentere afviklingen af alle udbudsprocedurer, uanset om dette er foregået elektronisk eller ej. De skal i den forbindelse sikre, at de opbevarer tilstrækkelig dokumentation til at begrunde afgørelser, der træffes i alle faser af udbudsproceduren, såsom dokumentation vedrørende kommunikation med økonomiske aktører og interne

overvejelser, udformning af udbudsdokumenterne, en eventuel dialog eller forhandling samt udvælgelse og tildeling af kontrakten. Dokumentationen skal opbevares i mindst tre år fra tidspunktet for tildelingen af kontrakten.

3. Oplysningerne eller dokumentationen, eller hovedelementerne heri, fremsendes til Kommissionen eller de nationale myndigheder, instanser eller strukturer nævnt i artikel 99, hvis de anmoder om det.

Artikel 101

National rapportering og statistiske oplysninger

1. Kommissionen gennemgår kvaliteten og fuldstændigheden af data, der kan udtrages fra bekendtgørelserne omhandlet i artikel 67-71, 92 og 96, der offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX.

Hvis den kvalitet og fuldstændighed af dataene, der er nævnt i første afsnit i dette stykke, ikke opfylder de forpligtelser, der er fastsat i artikel 67, stk. 1, artikel 68, stk. 1, artikel 69, artikel 70, stk. 1, artikel 92, stk. 3 og artikel 96, stk. 2, anmoder Kommissionen den pågældende medlemsstat om supplerende oplysninger. Den pågældende medlemsstat stiller de manglede statistiske oplysninger, som Kommissionen har anmodet om, til rådighed inden for en rimelig frist.

2. Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne en statistisk rapport om udbud til Kommissionen, som ville have været omfattet af dette direktiv, hvis dets værdi havde oversteget den relevante tærskel fastsat i artikel 15, med angivelse af et overslag over den samlede værdi af et sådant indkøb i løbet af den pågældende periode. Dette overslag kan navnlig være baseret på data, der er tilgængelige i henhold til nationale offentliggørelseskrav eller på stikprøvebaserede overslag.

Denne rapport kan indarbejdes i den rapport, der er nævnt i artikel 99, stk. 3.

Artikel 102

Administrativt samarbejde

1. Medlemsstaterne yder hinanden bistand og træffer foranstaltninger med henblik på et effektivt samarbejde for at sikre udveksling af oplysninger om forhold omhandlet i artikel 62, 81 og 84. De sørger for, at de oplysninger, de udveksler, behandles fortroligt.

2. De kompetente myndigheder i alle berørte medlemsstater udveksler oplysninger i overensstemmelse med reglerne om beskyttelse af personoplysninger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF ⁽²⁾.

3. For at teste egnetheden af at anvende informations-systemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved forordning (EU) nr. 1024/2012, til at udveksle de oplysninger, der er omfattet af dette direktiv, iværksættes der et pilotprojekt senest den 18. april 2015.

AFSNIT V

DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 103

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 17. april 2014.

3. Den i artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for den frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og

Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Denne frist forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 104

Hasteprocedure

1. En delegeret retsakt, der er vedtaget i henhold til denne artikel, træder i kraft straks og anvendes, så længe der ikke er gjort indsigelse mod den i henhold til stk. 2. I meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet af en delegeret retsakt anføres begrundelsen for anvendelse af hasteproceduren.

2. Europa-Parlamentet eller Rådet kan efter proceduren i artikel 103, stk. 5, gøre indsigelse mod en delegeret retsakt. I så fald skal Kommissionen ophæve retsakten straks efter Europa-Parlamentets eller Rådets meddelelse af afgørelsen om at gøre indsigelse.

Artikel 105

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af det ved Rådets afgørelse 71/306/EØF ⁽³⁾ nedsatte Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud. Dette udvalg er et udvalg som defineret i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 106

Gennemførelse og overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 18. april 2016. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

⁽³⁾ Rådets afgørelse 71/306/EØF af 26. juli 1971 om nedsættelse af et rådgivende udvalg vedrørende offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT L 185 af 16.8.1971, s. 15).

2. Uanset nærværende artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, indtil den 18. oktober 2018, undtagen i tilfælde hvor anvendelsen af elektroniske midler er obligatorisk i henhold til artikel 52, 53, 54, artikel 55, stk. 3, artikel 71, stk. 2, eller artikel 73.

Uanset nærværende artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, for indkøbscentraler i henhold til artikel 55, stk. 3, indtil 18. april 2017.

Hvis en medlemsstat vælger at udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, fastsætter den medlemsstat, at ordregivende enheder kan vælge mellem følgende kommunikationsmidler i forbindelse med al kommunikation og informationsudveksling:

- a) elektroniske midler i henhold til artikel 40
- b) post eller anden egnet forsendelsesform
- c) fax
- d) en kombination af disse midler.

3. De i stk. 1 og 2 nævnte bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 107

Ophævede retsakter

Direktiv 2004/17/EF ophæves med virkning fra den 18. april 2016.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til dette direktiv og læses i henhold til den i bilag XXI anførte sammenligningstabel.

Artikel 108

Revision

Kommissionen tager de økonomiske virkninger for det indre marked op til revision, navnlig med hensyn til faktorer som grænseoverskridende kontrakttildeling og transaktionsomkostninger, som følger af anvendelsen af tærsklerne i artikel 15, og aflægger beretning herom for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019.

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, overvejer Kommissionen at foreslå en forhøjelse af de tærskelværdier, der gælder i henhold til GPA-aftalen, under næste forhandlingsrunde. Hvis de tærskelværdier, der finder anvendelse i henhold til GPA-aftalen, ændres, skal beretningen i givet fald efterfølges af et forslag til en retsakt, som ændrer de tærskeler, der er fastsat i dette direktiv.

Artikel 109

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 110

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 26. februar 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

BILAG I

AKTIVITETER OMHANDLET I ARTIKEL 2, NR. 2), LITRA A)

I tilfælde af forskellige fortolkninger mellem CPV og NACE gælder CPV-nomenklaturen.

NACE (*)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
45			Bygge- og anlægsvirksomhed	Denne hovedgruppe omfatter: opførelse af nye bygninger og bygværker, restaurering og almindelige reparationer.	45000000
	45.1		Forberedende byggepladsarbejder		45100000
		45.11	Nedrivning af bygninger; jordarbejder	Denne undergruppe omfatter: — nedrivning af bygninger og andre bygværker — rydning af byggepladser — jordarbejder: afgravning, påfyldning, nivellering og planering af byggepladser, grøftegravning, fjernelse af klippe og sten, sprængning osv. — klargøring af miner: — fjernelse af overjord og anden klargøring samt andet forberedende arbejde i forbindelse med mineanlæg. Denne undergruppe omfatter også: — byggepladsafvanding — afvanding af landbrugs- og skovbrugsarealer.	45110000
		45.12	Prøveboringer og andre former for boringer	Denne undergruppe omfatter: — prøveboringer og udtagning af prøver i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, geofysiske og geologiske undersøgelser eller til lignende formål. Denne undergruppe omfatter ikke: — boring af olie- og gasproduktionsbrønde, jf. 11.20 — brøndboring, jf. 45.25 — skaktsænkning, jf. 45.25 — olie- og gasprospektering, geofysiske, geologiske og seismiske undersøgelser, jf. 74.20.	45120000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
	45.2		Opførelse af bygninger eller dele heraf; anlægsarbejder		45200000
		45.21	Almindelige byggearbejder omfattende bygninger og ingeniørarbejde	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opførelse af alle former for bygninger og udførelse af anlægsarbejder — broer, veje anlagt på pæledæk, viadukter, tunneler og undergrundsbaner — fjernledningsnet: rørledninger, kommunikations- og elledninger — rørledninger, kommunikations- og elledninger inden for bydistrikter — underordnede arbejder inden for bydistrikter — samling og opførelse på stedet af præfabrikerede bygninger. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — servicevirksomhed i forbindelse med olie- og gasudvinding, jf. 11.20 — opførelse af komplette, præfabrikerede bygninger af dele — ikke af beton — som er af egen produktion, jf. hovedgruppe 20, 26 og 28 — bygge- og anlægsarbejder, undtagen opførelse af bygninger, i forbindelse med stadioner, svømmebassiner, sports-haller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg jf. 45.23 — installationsvirksomhed, jf. 45.3 — færdiggørelse af bygninger, jf. 45.4 — arkitekt- og ingeniørvirksomhed, jf. 74.20 — byggeledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, jf. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>Undtagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Udførelse af tagdækning og tagkonstruktioner	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af tagkonstruktioner — udførelse af tagdækning — fugtisolering. 	45261000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45.23	Anlæg af veje, flyvepladser og sportsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af motorveje, veje, gader og andre køreveje og gangstier — anlæg af jernbaner — anlæg af start- og landingsbaner til fly — anlægsarbejder i forbindelse med stadioner, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg — vejafstrikning og afmærkning af parkeringsbåse. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — forberedende jordarbejder, jf. 45.11 	<p>45212212 og DA03</p> <p>45230000</p> <p>undtagen:</p> <p>— 45231000</p> <p>— 45232000</p> <p>— 45234115</p>
		45.24	Udførelse af vandbygningsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af: — sejlløb, havne- og flodbygningsværker, lystbådehavne (marinaer), sluser osv. — dæmninger og diger — opmudring — arbejder under vand. 	45240000
		45.25	Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — bygge- og anlægsaktiviteter inden for et område, som er fælles for forskellige byggearbejder, og som kræver specialisering eller specialudstyr: — udførelse af fundamenter, herunder nedramning af pæle — brøndboring, skaktsækning — opstilling af stålprofiler, som ikke er af egen produktion — bøjning af stålprofiler — opmuring og stensætning 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

NACE (*)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				<ul style="list-style-type: none"> — opstilling og demontering af stilladser og arbejdsplatforme, herunder også udlejning heraf — opførelse/opstilling af skorstene og montering af industriovne. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udlejning af stilladser uden opstilling og demontering, jf. 71.32 	
	45.3		Bygningsinstallationsvirksomhed		45300000
		45.31	Elinstallationsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <p>installation i bygninger eller andre bygværker af:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elkabler og elarmaturer — telekommunikationsanlæg — elektriske varmeanlæg — lokale antenneanlæg og radioantennener — brandalarmer — tyverialarmer — elevatorer og rullende trapper — lynafledere etc. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>Undtagen:</p> <p>– 45316000</p>
		45.32	Isoleringsarbejder	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af varme-, lyd- eller vibrationsisolering i bygninger eller andre bygværker. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — fugtisolering, jf. 45.22 	45320000
		45.33	VVS-installatører og blikkenslagerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation i bygninger eller andre bygværker af: — rør- og sanitetsudstyr — gasarmaturer — varme-, ventilations-, køle- eller airconditionudstyr og -kanaler — sprinkleranlæg. 	45330000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				Denne undergruppe omfatter ikke: — installation af elektriske varme-anlæg, jf. 45.31.	
		45.34	Anden installations-virksomhed	Denne undergruppe omfatter: — installation af belysning og signalanlæg til veje, jernbaner, lufthavne og havne — installation af armaturer og komponenter ikke andet steds nævnt i bygninger eller andre bygningsværker	45234115 45316000 45340000
	45.4		Færdiggørelse af bygninger		45400000
		45.41	Stukkatorvirksomhed	Denne undergruppe omfatter: — udførelse i bygninger eller andre bygværker af indvendige og udvendige pudse- og stuk-katørarbejder, herunder også af det underliggende pudslag	45410000
		45.42	Tømrer- og bygnings-snedkerforretninger	Denne undergruppe omfatter: — i- og opsætning af udstyr, som ikke er af egen produktion: døre, vinduer, dør- og vindu-esrammer, elementkøkkener, trapper, butikstilbehør o.l. af træ eller andre materialer — indvendige færdiggørelsesarbej-der, som f.eks. lofter, vægbe-klædning af træ, flytbare skil-levægge etc. Denne undergruppe omfatter ikke: — lægning af parketgulve og andre gulve af træ, jf. 45.43.	45420000
		45.43	Udførelse af gulvbe-lægninger og vægbe-klædning	Denne undergruppe omfatter: — udførelse i bygninger eller andre bygværker af arbejder vedrørende: — væg- eller gulvfliser af keramik, beton eller tilhuggede sten — parket og anden gulvbelægning af træ tæpper og linoleum til gulvbelægninger — herunder også af gummi eller plast — gulvbelægninger eller vægbe-klædninger af terrazzo, marmor, granit eller skifer — tapet.	45430000

NACE ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45.44	Maler- og glarmesterforretninger	Denne undergruppe omfatter: — indvendig og udvendig maling af bygninger — maling af broer — isætning af glas, spejle osv. Denne undergruppe omfatter ikke: — isætning af vinduer, jf. 45.42.	45440000
		45.45	Andet færdiggørelsesarbejde	Denne undergruppe omfatter: — anlæg af private svømmebassiner — damprensning, sandblæsning og lign. af facader — andet færdiggørelsesarbejde i og på bygninger i.a.n. Denne undergruppe omfatter ikke: — indvendig rengøring af bygninger og andre bygværkerkonstruktioner, jf. 74.70.	45212212 og DA04 45450000
	45.5		Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale		45500000
		45.50	Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale	Denne undergruppe omfatter ikke: — udlejning af entreprenørmateriel uden betjeningspersonale, jf. 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9. oktober 1990 (EFT L 293 af 24.10.1990, s. 1).

BILAG II

EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 4, STK. 3

Rettigheder, der er givet gennem en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor overdragelsen af disse rettigheder var baseret på objektive kriterier, udgør ikke »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret artikel 4 i dette direktiv. Følgende angiver procedurer, som på forhånd sikrer tilstrækkelig gennemsigtighed, for tilladelser på grundlag af andre EU-retsakter, som ikke udgør »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret i dette direktivs artikel 4:

- a) udstedelse af tilladelse til at drive naturgasfaciliteter i overensstemmelse med proceduren i artikel 4 i direktiv 2009/73/EF
 - b) tilladelse til eller opfordring til at afgive tilbud om anlæg af nye kraftværker i overensstemmelse med direktiv 2009/72/EF
 - c) udstedelse i overensstemmelse med procedurerne i artikel 9 i direktiv 97/67/EF af tilladelser til at levere posttjenester med eller uden eneret
 - d) procedure for udstedelse af tilladelse til at udføre aktiviteter vedrørende udnyttelse af kulbrinter i overensstemmelse med direktiv 94/22/EF
 - e) offentlige tjenesteydelseskontrakter som defineret i forordning (EF) nr. 1370/2007 med henblik på offentlig personbefordring med bus, sporvogn, jernbane eller metro, som er tildelt på grundlag af en konkurrencebaseret udbudsprocedure i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 5, stk. 3, forudsat at fristen er i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3 eller 4, i nævnte forordning.
-

BILAG III

EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 34, STK. 3

A. **Produktion, transport eller distribution af gas eller varme**

Direktiv 2009/73/EF

B. **Produktion, transport eller distribution af elektricitet**

Direktiv 2009/72/EF

C. **Produktion, transport eller distribution af drikkevand**

[Ingen]

D. **Ordregivende enheder inden for jernbanetransport**

Godstransport med jernbane

Direktiv 2012/34/EU

International personbefordring med jernbane

Direktiv 2012/34/EU

National personbefordring med jernbane

[Ingen]

E. **Ordregivende enheder inden for bytransport med jernbane, sporvogn, trolleybus eller bus**

[Ingen]

F. **Ordregivende enheder i postsektoren**

Direktiv 97/67/EF

G. **Udvinding af olie eller gas**

Direktiv 94/22/EF

H. **Efterforskning efter og udvinding af kul eller andet fast brændsel**

[Ingen]

I. **Ordregivende enheder inden for området søhavne eller havne ved indre vandveje eller andre terminalfaciliteter**

[Ingen]

J. **Ordregivende enheder inden for området lufthavnsfaciliteter**

[Ingen]

BILAG IV

FRISTER FOR VEDTAGELSE AF GENNEMFØRELSESRÆTSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 35

1. De gennemførelsesretsakter, der er nævnt i artikel 35, vedtages inden for følgende perioder:

- a) 90 arbejdsdage, hvis der formodes at være fri adgang til et givet marked på grundlag af første afsnit i artikel 34, stk. 3
- b) 130 arbejdsdage i andre tilfælde end dem, der er nævnt i litra a).

Perioderne i litra a) og b) forlænges med 15 arbejdsdage, hvis anmodningen ikke ledsages af en begrundet og dokumenteret afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet, hvori betingelserne for at anvende artikel 34, stk. 1, på den pågældende aktivitet i overensstemmelse med artikel 34, stk. 2 og 3, analyseres grundigt.

Fristerne løber fra den første arbejdsdag efter Kommissionens modtagelse af anmodningen, hvortil der henvises i stk. 35, stk. 1, eller, hvis de oplysninger, der skal gives ved anmodningen, er ufuldstændige, fra arbejdsdagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger.

Kommissionen kan forlænge de perioder, der er fastsat i første afsnit, efter aftale med den medlemsstat eller ordregivende enhed, der har fremsat anmodningen.

2. Kommissionen kan kræve, at den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed eller den uafhængige nationale myndighed, der er omhandlet i punkt 1, eller en anden kompetent national myndighed fremlægger alle nødvendige oplysninger eller supplerer eller præciserer indgivne oplysninger inden for en passende tidsfrist. I tilfælde af forsinkede eller ufuldstændige svar stilles de perioder, der er angivet i punkt 1, første afsnit, i bero i tidsrummet mellem udløbet af den tidsfrist, der er anført i anmodningen om oplysninger, og modtagelsen af de fuldstændige og korrekte oplysninger.

BILAG V

KRAV TIL VÆRKTØJER OG ANORDNINGER TIL ELEKTRONISK MODTAGELSE AF TILBUD, ANSØGNINGER OM DELTAGELSE ELLER KVALIFIKATION SAMT PLANER OG PROJEKTER I FORBINDELSE MED KONKURRENCER

Værktøjer og anordninger til elektronisk modtagelse af tilbud, ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt planer og projekter i forbindelse med konkurrencer skal ved tekniske midler og passende procedurer mindst garantere følgende:

- a) det nøjagtige tidspunkt og den nøjagtige dato for modtagelsen af tilbud og ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt indgivelsen af planer og projekter kan fastslås med sikkerhed
- b) det kan med rimelighed sikres, at ingen kan få adgang til oplysninger, som er fremsendt i medfør af disse krav, før udløbet af de fastsatte frister
- c) kun bemyndigede personer kan fastsætte eller ændre datoerne for åbning af de modtagne oplysninger
- d) på de forskellige stadier af kvalifikationsprocessen, udbudsproceduren eller konkurrencen må kun bemyndigede personer få adgang til alle eller en del af de indsendte oplysninger
- e) kun bemyndigede personer kan få adgang til de indsendte oplysninger og kun efter den anførte dato
- f) oplysninger, som er modtaget og åbnet i overensstemmelse med disse krav, er kun tilgængelige for personer, der er bemyndiget til at få kendskab hertil
- g) det kan ved overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af disse forbud eller af betingelserne i litra b)–f) med rimelighed sikres, at overtrædelsen eller forsøg herpå klart kan spores.

BILAG VI

DEL A

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I VEJLEDENDE PERIODISKE BEKENDTGØRELSER

(som omhandlet i artikel 67)

I. Oplysninger, der skal angives i alle tilfælde

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaksnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. a) For vareindkøbskontrakter: art og mængde eller værdi af de ydelser eller varer, der skal leveres (CPV-koder).
b) For bygge- og anlægskontrakter: ydelsernes art og omfang, generel karakteristik af arbejdet eller delarbejderne herunder (CPV-koder).
c) For tjenesteydelseskontrakter: planlagte samlede indkøb inden for hver af de anførte kategorier af tjenesteydelser (CPV-koder).
4. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen eller for afsendelse af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i køberprofilen.
5. Andre relevante oplysninger.

II. Yderligere oplysninger, der skal angives, når bekendtgørelsen benyttes til indkaldelse af tilbud, eller når den tillader afkortning af fristerne for modtagelse af tilbud (artikel 67, stk. 2)

6. Det skal nævnes, at de interesserede økonomiske aktører skal underrette ordregiveren om deres interesse for kontrakten/kontrakterne.
7. E-mail- eller internetadresse, hvor dokumenterne med udbudsbetingelserne er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.

Angivelse af, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne, hvis de af de i tredje og fjerde afsnit i artikel 73, stk. 1, anførte årsager ikke er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.
8. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
9. Sidste frist for modtagelse af ansøgninger med henblik på opfordring til at afgive tilbud eller forhandle.
10. Arten og mængden af de varer, der skal leveres, angives, eller der gives en generel karakteristik af arbejdet eller tjenesteydelseskategorien og en beskrivelse heraf, hvis rammeaftale(r) planlægges, herunder optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler samt antallet af eventuelle forlængelser. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud. Angivelse af, om der er tale om køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
11. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser. Hvis kontrakten er opdelt i delkontrakter, angives disse oplysninger for hver del.
12. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af tjenesteydelseskontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
13. Adresse, til hvilken de interesserede virksomheder skal stile deres interessetilkendegivelser skriftligt.
14. Sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser.
15. Det eller de sprog, ansøgninger eller tilbud skal være affattet på.
16. Økonomiske og tekniske krav samt krav til finansielle og tekniske garantier, leverandører skal opfylde.

17. a) Foreløbig dato for udbudsprocedurernes begyndelse, hvis denne kendes.
 - b) Den valgte udbudsform (begrænset udbud, uanset om dette omfatter et dynamisk indkøbssystem, eller udbud med forhandling)
18. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
19. I givet fald oplysning om, hvorvidt:
 - a) elektronisk indgivelse af tilbud eller ansøgninger om at deltage kræves/accepteres
 - b) elektronisk bestilling anvendes
 - c) elektronisk fakturering anvendes
 - d) elektronisk betaling accepteres.
20. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
21. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller ikke er angivet enten i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, jf. artikel 67, stk. 2, litra b), eller i opfordringen til at afgive tilbud eller forhandle.

DEL B

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSE OM OFFENTLIGGØRELSE I EN KØBERPROFIL AF EN PERIODISK BEKENDTGØRELSE, SOM IKKE BENYTTES TIL INDKALDELSE AF TILBUD

(som omhandlet i artikel 67, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. CPV-koder.
 4. »Køberprofilens» internetadresse (URL).
 5. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen om offentliggørelse af forhåndsmeddelelsen vedrørende køberprofil.
-

BILAG VII

**OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I UDBUDSDOKUMENTERNE VEDRØRENDE ELEKTRONISKE
AUKTIONER (ARTIKEL 53, STK. 4)**

Når ordregivende enheder beslutter at afholde en elektronisk auktion, skal udbudsdokumenterne mindst omfatte følgende:

- a) de elementer, hvis værdier der holdes elektronisk auktion over, for så vidt disse elementer er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procentdele
 - b) de eventuelle grænser for de værdier, som kan fremlægges, således som de fremgår af specifikationer af kontraktens genstand
 - c) de oplysninger, der vil blive stillet til tilbudsgivernes rådighed under den elektroniske auktion, og på hvilket tidspunkt de i givet fald stilles til rådighed
 - d) de oplysninger, der er relevante for afviklingen af den elektroniske auktion
 - e) de betingelser, på hvilke tilbudsgiverne kan byde, og især de mindste udsving mellem tilbuddene, som i givet fald kræves for at byde
 - f) de relevante oplysninger om det elektroniske udstyr, der anvendes, og om betingelser og tekniske specifikationer for tilslutning.
-

BILAG VIII

DEFINITION AF VISSE TEKNISKE SPECIFIKATIONER

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »tekniske specifikationer«: et af følgende:
 - a) i forbindelse med tjenesteydelses- eller vareindkøbskontrakter en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger krævede egenskaber for et produkt eller en tjenesteydelse, som f.eks. kvalitetsniveau, miljø- og klimapræstation, udformning efter alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, brugen af produktet, sikkerhed eller dimensioner, herunder forskrifter, der vedrører handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning, produktionsprocesser og -metoder i alle livscyklusfaser for produktet eller tjenesteydelsen samt procedurer for overensstemmelsesvurdering
 - b) i forbindelse med offentlige bygge- og anlægskontrakter samtlige tekniske forskrifter, navnlig sådanne, der findes i udbudsdokumenterne, som fastlægger krævede egenskaber for et materiale, et produkt eller et indkøb, og hvorved disse kan beskrives således, at de opfylder kravene til den anvendelse, som den ordregivende enhed har bestemt dem til; disse egenskaber omfatter miljø- og klimapræstation, udformning efter alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, sikkerhed eller dimensioner, herunder procedurer for kvalitetssikring, terminologi, symboler, afprøvning og afprøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning samt produktionsprocesser og -metoder i alle livscyklusfaser; de omfatter ligeledes regler for projektering og omkostningsberegning, betingelser for afprøvning, kontrol og aflevering af bygge- og anlægsarbejder samt konstruktionsteknik og konstruktionsmetoder samt alle andre tekniske forhold, som den ordregivende enhed ved almindelige eller særlige bestemmelser kan fastsætte vedrørende de færdige arbejder og de materialer eller dele, der indgår deri
- 2) »standard«: en teknisk specifikation, som er vedtaget af et anerkendt standardiseringsorgan til gentagen eller konstant anvendelse, hvis overholdelse ikke er obligatorisk, og som er en af følgende kategorier:
 - a) international standard: en standard, der er vedtaget af et internationalt standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
 - b) europæisk standard: en standard, der er vedtaget af et europæisk standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
 - c) national standard: en standard, der er vedtaget af et nationalt standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
- 3) »europæisk teknisk vurdering«: den dokumenterede vurdering af en byggevares ydeevne med hensyn til dens væsentlige egenskaber i overensstemmelse med det respektive europæiske vurderingsdokument som defineret i artikel 2, nr. 12), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 ⁽¹⁾
- 4) »fælles teknisk specifikation«: en teknisk specifikation på IKT-området, der er udarbejdet i henhold til artikel 13 og 14 i forordning (EU) nr. 1025/2012
- 5) »teknisk reference«: enhver leverance fra europæiske standardiseringsorganer, bortset fra europæiske standarder, som er frembragt efter procedurer, der er tilpasset udviklingen af markedsbegøvelserne.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 af 9. marts 2011 om fastlæggelse af harmoniserede betingelser for markedsføring af byggevarer og om ophævelse af Rådets direktiv 89/106/EØF (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 5).

BILAG IX

KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE**1. Offentliggørelse af bekendtgørelser**

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 67, 68, 69, 70, 92 og 96, sendes af de ordregivende enheder til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med følgende regler:

- a) De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 67, 68, 69, 70, 92 og 96, offentliggøres af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende enheder, hvis der er tale om periodiske bekendtgørelser i en køberprofil, jf. artikel 67, stk. 1.

De ordregivende enheder kan desuden offentliggøre disse oplysninger på internettet i form af en »køberprofil«, jf. punkt 2, litra b), nedenfor.

- b) Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende enhed en bekræftelse af den i artikel 71, stk. 5, andet afsnit, omhandlede offentliggørelse.

2. Offentliggørelse af supplerende oplysninger

- a) Medmindre andet er bestemt i artikel 73, stk. 1, tredje og fjerde afsnit, skal de ordregivende enheder offentliggøre samtlige udbudsdokumenter på internettet.

- b) Køberprofilen kan indeholde de i artikel 67, stk. 1, omhandlede periodiske bekendtgørelser, oplysninger om igangværende opfordringer til at afgive tilbud, planlagte indkøb, indgåede kontrakter og annullerede procedurer samt andre oplysninger af almen interesse, såsom kontaktpersoner, telefon- og faxnummer, postadresse og e-mailadresse. Køberprofilen kan også indeholde vejledende periodiske bekendtgørelser til indkaldelse af tilbud, som offentliggøres på nationalt niveau i henhold til artikel 72.

3. Format og regler for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser

Formatet og proceduren for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser som fastlagt af Kommissionen findes på internetadressen <http://simap.eu.int>

BILAG X

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM KVALIFIKATIONSORDNINGER

(som omhandlet i artikel 44, stk. 4, litra b), og artikel 68)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
 4. Kvalifikationsordningens formål (beskrivelse af de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder eller kategorier heraf, der skal anskaffes via denne ordning — CPV-koder). NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
 5. Betingelser, der skal være opfyldt af økonomiske aktører for at overholde hvert eneste bedømmelseskriterium. Hvis beskrivelsen af disse betingelser og kontrolmetoder er omfattende og hviler på dokumenter, som de interesserede virksomheder har adgang til, vil det være tilstrækkeligt at give en beskrivelse af de vigtigste betingelser og metoder samt en henvisning til disse dokumenter.
 6. Kvalifikationsordningens løbetid, formaliteter i forbindelse med dens forlængelse/fornyelse.
 7. Det skal nævnes, at bekendtgørelsen fungerer som indkaldelse af tilbud.
 8. Adresse, hvor yderligere oplysninger og dokumentation vedrørende kvalifikationsordningen kan fås (hvis forskellig fra adresserne nævnt under punkt 1).
 9. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
 10. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten, hvis de kendes: »den laveste pris« eller »det økonomisk mest fordelagtige tilbud«. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud eller forhandle.
 11. I givet fald oplysning om, hvorvidt:
 - a) elektronisk indgivelse af tilbud eller ansøgninger om at deltage kræves/accepteres
 - b) elektronisk bestilling anvendes
 - c) elektronisk fakturering anvendes
 - d) elektronisk betaling accepteres.
 12. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XI

Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser

(som omhandlet i artikel 69)

A. OFFENTLIGE UDBUD

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
4. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelsen (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
5. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
6. For indkøbsaftaler og bygge- og anlægskontrakter:
 - a) Arten og mængden af de varer, der skal leveres (CPV-koder). Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de pågældende tjenesteydelser eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
 - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed.

Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
 - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.
7. For tjenesteydelseskontrakter:
 - a) Arten og omfanget af de varer, der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der udbydes.
 - b) Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
 - c) Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
 - d) Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
 - e) Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser
8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af tjenesteydelseskontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
10. E-mail- eller internetadresse, hvor udbudsdokumenterne er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.

Angivelse af, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne, hvis de af de i tredje og fjerde afsnit i artikel 73, stk. 1, anførte årsager ikke er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.
11. a) Sidste frist for modtagelse af tilbud eller vejledende tilbud, når der skal iværksættes et dynamisk indkøbssystem.
 - b) Adresse, hvortil de skal sendes.
 - c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.

12. a) I givet fald de personer, der har adgang til at overvære åbningen af tilbuddene.
b) Dato, klokkeslæt og sted for åbningen.
13. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
14. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
15. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
16. De minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som den økonomiske aktør, som kontrakten tildeles, skal opfylde.
17. Periode, i hvilken tilbudsgiveren er forpligtet til at vedstå sit tilbud.
18. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
19. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne.
20. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
21. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
22. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
23. Andre relevante oplysninger.

B. BEGRÆNSEDE UDBUD

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
4. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelse (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
5. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
6. For vareindkøbskontrakter og bygge- og anlægskontrakter:
 - a) Arten og mængden af de varer (CPV-koder), der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de pågældende tjenesteydelser eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
 - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed.

Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
 - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.

7. For tjenesteydelseskontrakter:
- Arten og omfanget af de varer, der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der udbydes.
 - Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
 - Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
 - Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
 - Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser
8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af kontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
10. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
11. a) Sidste frist for modtagelse af ansøgninger om deltagelse.
b) Adresse, hvortil de skal sendes.
c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.
12. Sidste frist for afsendelse af opfordringer til at afgive tilbud.
13. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
14. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
15. Oplysning om den økonomiske aktørs egne forhold og de minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som han skal opfylde.
16. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud.
17. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
18. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
19. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
20. Datoen for de ordregivende enheders afsendelse af bekendtgørelsen.
21. Andre relevante oplysninger.
- C. UDBUD MED FORHANDLING
- Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 - Hovedaktivitet.
 - Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
 - Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelse (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
 - NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.

6. For vareindkøbskontrakter og bygge- og anlægskontrakter:
 - a) Arten og mængden af de varer (CPV-koder), der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de tjenesteydelser, der skal leveres, eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
 - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed. Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
 - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.
 7. For tjenesteydelseskontrakter:
 - a) Arten og omfanget af de tjenesteydelser, der skal leveres, herunder optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der skal indkøbes.
 - b) Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
 - c) Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
 - d) Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
 - e) Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser.
 8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
 9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af kontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
 10. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
 11.
 - a) Sidste frist for modtagelse af ansøgninger om deltagelse.
 - b) Adresse, hvortil de skal sendes.
 - c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.
 12. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
 13. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
 14. Oplysning om den økonomiske aktørs egne forhold og de minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som han skal opfylde.
 15. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at forhandle.
 16. I givet fald navn og adresse på de økonomiske aktører, som den ordregivende enhed allerede har udvalgt.
 17. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
 18. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
 19. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
 20. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
 21. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM INDGÅEDE KONTRAKTER

(som omhandlet i artikel 70)

I. Oplysninger til offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽¹⁾

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt samt CPV-koder; hvis der er tale om en rammeaftale, angives dette).
4. Mindst en kort beskrivelse af varernes, arbejdets eller tjenesteydelsernes art og omfang.
5. a) Udbudsform (bekendtgørelse om kvalifikationsordning, periodisk bekendtgørelse, indkaldelse af tilbud).
b) Datoer for og henvisning til offentliggørelsen af bekendtgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
c) For kontrakter, der tildeles uden indkaldelse af tilbud, angives den relevante bestemmelse i artikel 50.
6. Udbudsprocedure (offentligt udbud, begrænset udbud eller udbud med forhandling).
7. Antallet af modtagne tilbud, herunder
 - a) antal modtagne tilbud fra økonomiske aktører, som er SMV'er
 - b) antal modtagne tilbud fra udlandet
 - c) antal tilbud, der er modtaget elektronisk.I tilfælde af flere tildeling (delkontrakter eller flere rammeaftaler) gives disse oplysninger for hver tildeling.
8. Dato for indgåelse af kontrakter eller rammeaftaler efter afgørelse om tildeling eller indgåelse heraf.
9. Pris, der er betalt for lejlighedskøb i henhold til artikel 50, litra h).
10. For hver tildeling: navn, adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den valgte tilbudsgiver, herunder:
 - a) angivelse af, om den valgte tilbudsgiver er en SMV
 - b) angivelse af, om kontrakten er tildelt et konsortium.
11. I givet fald angivelse af, om kontrakten er eller forventes givet i underentreprise.
12. Værdien af det antagne tilbud eller af det højeste og det laveste tilbud, der blev taget i betragtning ved tildeling af kontrakten.
13. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
14. Fakultative oplysninger:
 - del af kontrakten, der er givet eller forventes givet i underentreprise til tredjemand, samt værdien af denne del
 - kriterier for tildeling af kontrakten.

(1) Oplysningerne i rubrik 6, 9 og 11 skal betragtes som oplysninger, der ikke er bestemt til offentliggørelse, hvis ordregiveren skønner, at deres offentliggørelse vil være til skade for forretningsmæssige interesser.

II. Oplysninger, der ikke er bestemt til offentliggørelse

15. Antal tildelte kontrakter (når en tildeling er blevet delt mellem flere leverandører).
 16. Værdien af hver tildelt kontrakt.
 17. Varens eller tjenesteydelsens oprindelsesland (oprindelse inden for eller uden for Unionen samt i sidstnævnte tilfælde angivelse af tredjeland).
 18. Hvilke kriterier er blevet anvendt ved tildelingen?
 19. Er kontrakten blevet tildelt en tilbudsgiver, som afgav et alternativt tilbud, jf. artikel 64, stk. 1?
 20. Er tilbud blevet valgt fra med den begrundelse, at de var unormalt lave, jf. artikel 84?
 21. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
-

BILAG XIII

INDHOLD AF OPFORDRINGER TIL AT AFGIVE TILBUD, TIL AT DELTAGE I DIALOGEN, TIL AT FORHANDLE ELLER TIL AT BEKRÆFTE INTERESSETILKENDEGIVELSEN I HENHOLD TIL ARTIKEL 74

1. Opfordringen til at afgive tilbud eller til at deltage i dialogen eller forhandle i henhold til artikel 74 skal mindst indeholde:
 - a) oplysning om sidste frist for modtagelse af tilbud, den adresse, hvortil de skal sendes, samt det eller de sprog, de skal være affattet på.

Ved kontrakter, der tildeles gennem en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab, skal disse oplysninger dog ikke være indeholdt i opfordringen til at forhandle, men i opfordringen til at afgive tilbud
 - b) hvis der er tale om en konkurrencepræget dialog den dato og adresse, der er fastsat for indledning af høringen og det eller de anvendte sprog
 - c) en henvisning til alle offentliggjorte indkaldelser af tilbud
 - d) angivelse af, hvilke dokumenter der evt. skal vedlægges
 - e) kriterierne for tildelingen af kontrakten, når de ikke er anført i bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning, der anvendes til at indkalde tilbud
 - f) den relative vægtning af kriterierne for tildeling af kontrakten eller evt. den prioritering, som disse kriterier tillægges, hvis disse oplysninger ikke er anført i udbudsbekendtgørelsen, bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning eller udbudsbetingelserne.
2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved vejledende periodisk bekendtgørelse, skal de ordregivende enheder efterfølgende, men inden de påbegynder udvælgelsen af tilbudsgivere eller deltagere i en forhandling, opfordre samtlige ansøgere til på grundlag af mere detaljerede oplysninger om kontrakten at bekræfte deres interestetilkendegivelse.

Denne opfordring skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- a) art og mængde, herunder alle optionsklausuler vedrørende yderligere kontrakter og om muligt den foreløbige tidsfrist for brugen af disse klausuler; ved kontrakter, der kan fornyes, art og mængde samt den foreløbige tidsfrist for offentliggørelse af senere udbudsbekendtgørelser vedrørende de bygge- og anlægsarbejder, vareindkøb eller tjenesteydelser, der udbydes, hvis en sådan frist foreligger
- b) udbudstype: begrænset udbud eller udbud med forhandling
- c) evt. dato for påbegyndelsen eller afslutningen af leveringen af varerne eller udførelsen af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne
- d) hvis der ikke kan tilbydes elektronisk adgang, adresse og frist for indsendelse af ansøgninger om udbudsdokumenter samt det eller de sprog, ansøgninger skal være affattet på
- e) adresse på den ordregivende enhed
- f) økonomiske og tekniske betingelser, finansielle garantier og oplysninger, der kræves af de økonomiske aktører
- g) den type kontrakt, der er genstand for opfordringen til at afgive tilbud: køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller flere af disse typer og
- h) kriterierne for tildelingen af kontrakten og vægtningen af disse kriterier, eller evt. den prioritering, som disse kriterier tillægges, hvis disse oplysninger ikke er anført i den vejledende bekendtgørelse, udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud eller til at forhandle.

BILAG XIV

**LISTE OVER INTERNATIONALE ARBEJDSMARKEDS- OG MILJØKONVENTIONER OMHANDLET I
ARTIKEL 36, STK. 2**

- ILO-konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig
 - ILO-konvention nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger
 - ILO-konvention nr. 29 om tvangsarbejde
 - ILO-konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
 - ILO-konvention nr. 138 om lavalder
 - ILO-konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
 - ILO-konvention nr. 100 om ligeløn for samme arbejde
 - ILO-konvention nr. 182 om forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde
 - Wienerkonventionen om beskyttelse af ozonlaget og Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget
 - Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf (Baselkonventionen)
 - Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte
 - Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke («PIC-proceduren») for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel (UNEP/FAO), Rotterdam 10.9.1998, og de 3 regionale protokoller hertil.
-

*BILAG XV***EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 83, STK. 3**

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF

BILAG XVI

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I MEDDELELSER OM ÆNDRING AF EN KONTRAKT I DENS LØBETID

(som omhandlet i artikel 89, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. CPV-koder
 4. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
 5. Beskrivelse af kontrakten før og efter ændringen: bygge- og anlægsarbejders art og omfang, arten og mængden af varer samt arten og omfanget af tjenesteydelser.
 6. Evt. stigning i prisen som følge af ændringen.
 7. Beskrivelse af de omstændigheder, der har nødvendiggjort ændringen.
 8. Dato for beslutningen om kontrakttildeing.
 9. Navn, adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den nye økonomiske aktør, hvis det er relevant.
 10. Angivelse af, hvorvidt kontrakten vedrører et EU-finansieret projekt og/eller program.
 11. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller evt. navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
-

BILAG XVII

TJENESTEYDELSER OMHANDLET I ARTIKEL 91

CPV-kode	Beskrivelse
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Anvisning af hushjælpspersonale]; 79624000-4 [Anvisning af plejepersonale] og 79625000-1 [Anvisning af hospitalspersonale] fra 85000000-9 til 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5 og 98500000-8 [Private husholdninger med ansat medhjælp] og 98513000-2 til 98514000-9 [Udsendelse af personale til private husstande, Formidling af personale til private husstande, Udsendelse af kontorphonale til private husstande, Udsendelse af vikarer til private husstande, Hjemmehjælp og husligt arbejde]	Sundheds- og socialvæsen og tilknyttede tjenester
85321000-5 og 85322000-2, 75000000-6 [Offentlig administration, forsvar og socialsikring], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; fra 79995000-5 til 79995200-7; fra 80000000-4 Uddannelse og undervisning til 80660000-8; fra 92000000-1 til 92700000-8 79950000-8 [Organisering af udstillinger, messer og kongresser], 79951000-5 [Organisering af seminarer], 79952000-2 [Tjenesteydelser i forbindelse med arrangementer], 79952100-3 [Tilrettelæggelse af kulturelle arrangementer], 79953000-9 [Tilrettelæggelse af festivaler], 79954000-6 [Tilrettelæggelse af fester], 79955000-3 [Tilrettelæggelse af modeshow], 79956000-0 [Tilrettelæggelse af messer og udstillinger]	Administrative tjenester på det sociale område, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det kulturelle område
75300000-9	Lovpligtig socialsikring ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sociale ydelser
98000000-3, 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 og 98130000-3	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser, herunder tjenesteydelser ydet af fagforeninger, politiske organisationer, ungdomsorganisationer og andre medlemskabsbaserede organisationstjenester
98131000-0	Tjenester, som ydes af religiøse organisationer
55100000-1 til 55410000-7; 55521000-8 til 55521200-0 [55521000-8 Catering til private, 55521100-9 Madudbringning, 55521200-0 Levering af mad ud af huset] 55510000-8 [Kantinevirksomhed], 55511000-5 [Tjenesteydelser i forbindelse med drift af kantiner og andre selvbetjeningsrestauranter med begrænset adgang], 55512000-2 [Drift af kantiner], 55523100-3 [Tjenesteydelser i forbindelse med skolemåltider] 55520000-1 [Cateringvirksomhed], 55522000-5 [Catering til transportvirksomheder], 55523000-2 [Catering til andre virksomheder eller institutioner], 55524000-9 [Catering til skoler]	Hotel- og restaurationstjenesteydelser
79100000-5 til 79140000-7; 75231100-5;	Juridiske tjenesteydelser i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 21, litra c)
75100000-7 til 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 til 75131000-3	Andre administrative tjenester og tjenester for den offentlige sektor
75200000-8 til 75231000-4	Tjenester for lokalsamfundet

CPV-kode	Beskrivelse
75231210-9 til 75231230-5; 75240000-0 til 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Fængselstjenester, tjenester i forbindelse med offentlig sikkerhed og redningstjenester i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 21, litra h)
79700000-1 til 79721000-4 [Efterforsknings- og sikkerhedstjenester, Sikkerhedstjenester, Alarmovervågningstjenester, Vagttjenester, Overvågningstjenester, Sporingstjenester, Sporing af flygtede personer, Patruljetjenester, Tjenester i forbindelse med udstedelse af id-kort, Efterforskningstjenester og Detektivbureau-tjenester] 79722000-1[Grafologitjenester], 79723000-8 [Affaldsanalysetjenester]	Efterforsknings- og sikkerhedstjenester
98900000-2 [Tjenester ydet af ekstraterritoriale organisationer og organer] og 98910000-5 [Specifikke tjenester ydet af internationale organisationer og organer]	Internationale tjenester
64000000-6 [Post- og telekommunikationstjenester], 64100000-7 [Postbefordring og kurertjeneste], 64110000-0 [Postbefordring], 64111000-7 [Postbefordring af aviser og tidskrifter], 64112000-4 [Postbefordring af breve], 64113000-1 [Postbefordring af pakker], 64114000-8 [Postkontorvirksomhed], 64115000-5 [Udlejning af postbokse], 64116000-2 [Poste restantetjenester], 64122000-7 [Intern postbesørgelse]	Postbefordring
50116510-9 [Regummiering af dæk], 71550000-8 [Smedearbejder]	Diverse tjenesteydelser

(¹) Disse tjenesteydelser er ikke omfattet af det foreliggende direktiv, når de er tilrettelagt som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Det står medlemsstaterne frit at tilrettelægge udbuddet af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser som tjenesteydelser af almen interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

BILAG XVIII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER VEDRØRENDE KONTRAKTER OM SOCIALE TJENESTEYDELSER OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTEYDELSER

(som omhandlet i artikel 92)

Del A. Udbudsbekendtgørelse

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Beskrivelse af de tjenesteydelser eller kategorier heraf og evt. tilhørende bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der skal indkøbes, herunder en angivelse af mængder eller værdier, CPV-koder.
4. NUTS-koden for det primære leveringssted for tjenesteydelserne.
5. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
6. Primære betingelser, der skal opfyldes af de økonomiske aktører, hvad angår deres deltagelse, eller evt. den elektroniske adresse, hvor detaljerede oplysninger kan fås.
7. Frist(er) for at kontakte den ordregivende enhed med henblik på deltagelse.
8. Andre relevante oplysninger.

Del B. Vejledende periodisk bekendtgørelse

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende enhed.
2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.
3. Hvis det allerede er fastsat:
 - a) NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted i forbindelse med varer eller tjenesteydelser.
 - b) tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed
 - c) betingelser for deltagelse, herunder:
 - i givet fald angivelse af, at det er en kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
 - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
 - d) kort beskrivelse af hovedelementerne i den udbudsprocedure, der skal anvendes.
4. En omtale af, at interesserede økonomiske aktører skal underrette den ordregivende enhed om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne, sidste frist for modtagelse af interesselikendegivelser og den adresse, hvortil interesselikendegivelser skal sendes.

Del C. Bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende enhed.
2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.

3. Hvis det allerede er fastsat:
 - a) NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted i forbindelse med varer eller tjenesteydelser.
 - b) tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed
 - c) betingelser for deltagelse, herunder:
 - i givet fald angivelse af, at det er en kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
 - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
 - d) kort beskrivelse af hovedelementerne i den tildelingsprocedure, der skal anvendes.
4. En omtale af, at interesserede økonomiske aktører skal underrette den ordregivende enhed om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne, sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser og den adresse, hvortil interessetilkendegivelser skal sendes.
5. Kvalifikationsordningens løbetid, formaliteter i forbindelse med dens forlængelse/fornyelse.

Del D. Bekendtgørelse om indgåede kontrakter

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. Mindst en kort beskrivelse af tjenesteydelsernes art og omfang samt evt. tilhørende bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der er leveret.
 4. Henvisning til offentliggørelsen af bekendtgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
 5. Antal modtagne tilbud.
 6. Navn og adresse på valgte økonomiske aktører.
 7. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XIX

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM PROJEKTKONKURRENCER

(som omhandlet i artikel 96, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. Projektbeskrivelse (CPV-koder)
 4. Konkurrencens art: offentlig eller begrænset
 5. Ved offentlige konkurrencer: sidste frist for modtagelse af projekter
 6. Ved begrænsede konkurrencer:
 - a) Påtænkt deltagerantal eller minimums- og maksimumsantal deltagere
 - b) I givet fald navn på allerede udvalgte deltagere
 - c) Kriterierne for udvælgelse af deltagere
 - d) Sidste frist for modtagelse af anmodninger om at deltage.
 7. I givet fald angivelse af, om deltagelse er forbeholdt en bestemt profession
 8. Kriterierne for vurdering af projekter
 9. I givet fald navn på valgte medlemmer af bedømmelseskomitéen
 10. Angivelse af, om bedømmelseskomitéens afgørelse er bindende for ordregiveren
 11. I givet fald antal præmier, der vil blive uddelt, og værdien af disse
 12. I givet fald nærmere oplysninger om betalinger til alle deltagere
 13. Angivelse af, om præmiemodtagerne har ret til at få tildelt opfølgende kontrakter
 14. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås
 15. Dato for afsendelse af denne bekendtgørelse
 16. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XX

**OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM RESULTATET AF EN
PROJEKTKONKURRENCE**

(som omhandlet i artikel 96, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
 2. Hovedaktivitet.
 3. Projektbeskrivelse (CPV-koder)
 4. Samlet deltagerantal
 5. Antal udenlandske deltagere
 6. Konkurrencens vinder(e)
 7. I givet fald præmie(r) uddelt
 8. Andre oplysninger
 9. Projektkonkurrencebekendtgørelsens reference
 10. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås
 11. Dato for afsendelse af denne bekendtgørelse.
-

BILAG XXI

SAMMENLIGNINGSTABEL

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 1	—
Artikel 2, indledningen	Artikel 1, stk. 1
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 1, stk. 2, litra a)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 1, stk. 2, litra b), første punktum
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 1, stk. 2, litra b), andet punktum
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 1, stk. 2, litra c)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 1, stk. 2, litra d), første afsnit
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 1, stk. 7, første og andet afsnit
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 1, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 1, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 2, nr. 9)	Artikel 34, stk. 1
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 1, stk. 8
Artikel 2, nr. 11)	—
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 1, stk. 8
Artikel 2, nr. 13)	—
Artikel 2, nr. 14)	Artikel 1, stk. 11
Artikel 2, nr. 15)	Artikel 1, stk. 12
Artikel 2, nr. 16)	—
Artikel 2, nr. 17)	Artikel 1, stk. 10
Artikel 2, nr. 18)	—
Artikel 2, nr. 19)	—
Artikel 2, nr. 20)	—
Artikel 3, stk. 1	Artikel 2, stk. 1, litra a), første afsnit
Artikel 3, stk. 2	—
Artikel 3, stk. 3	—
Artikel 3, stk. 4	Artikel 2, stk. 1, litra a), andet afsnit
Artikel 4, stk. 1	Artikel 2, stk. 2
Artikel 4, stk. 2	Artikel 2, stk. 1, litra b)
Artikel 4, stk. 3, første afsnit	Artikel 2, stk. 3
Artikel 4, stk. 3, andet og tredje afsnit	—
Artikel 4, stk. 4	—
Artikel 5, stk. 1	—
Artikel 5, stk. 2, første afsnit	—

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 5, stk. 2, andet afsnit	Artikel 1, stk. 2, litra d), andet og tredje afsnit
Artikel 5, stk. 3	—
Artikel 5, stk. 4, første og andet afsnit	—
Artikel 5, stk. 4, tredje afsnit	—
Artikel 5, stk. 5	—
Artikel 6, stk. 1, første og andet afsnit	—
Artikel 6, stk. 1, tredje afsnit	Artikel 9, stk. 1, andet afsnit
Artikel 6, stk. 2	Artikel 9, stk. 1, første afsnit
Artikel 6, stk. 3, litra a)	Artikel 9, stk. 2
Artikel 6, stk. 3, litra b)	—
Artikel 6, stk. 3, litra c)	Artikel 9, stk. 3
Artikel 7	Artikel 3, stk. 1 og 3, artikel 4, stk. 1; artikel 7, litra a)
Artikel 8	Artikel 3, stk. 1 og 2
Artikel 9, stk. 1	Artikel 3, stk. 3
Artikel 9, stk. 2	Artikel 3, stk. 4
Artikel 10	Artikel 4
Artikel 11	Artikel 5, stk. 1
—	Artikel 5, stk. 2
Artikel 12	Artikel 7, litra b)
Artikel 13, stk. 1	Artikel 6, stk. 1 og stk. 2, litra c) in fine
Artikel 13, stk. 2, litra a)	Artikel 6, stk. 2, litra a)
Artikel 13, stk. 2, litra b)	Artikel 6, stk. 2, litra b)
Artikel 13, stk. 2, litra c), nr. i) og ii)	Artikel 6, stk. 2, litra c), første og tredje led
—	Artikel 6, stk. 2, litra c), andet, fjerde, femte og sjette led
Artikel 14, litra a)	Artikel 7, litra a)
Artikel 14, litra b)	Artikel 7, litra a)
—	Artikel 8
—	Bilag I-X
Artikel 15	Artikel 16 og 61
Artikel 16, stk. 1	Artikel 17, stk. 1; artikel 17, stk. 8
Artikel 16, stk. 2	—
Artikel 16, stk. 3	Artikel 17, stk. 2; artikel 17, stk. 8
Artikel 16, stk. 4	—
Artikel 16, stk. 5	Artikel 17, stk. 3
Artikel 16, stk. 6	—

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 16, stk. 7	Artikel 17, stk. 4 og 5
Artikel 16, stk. 8	Artikel 17, stk. 6, litra a), første og andet afsnit
Artikel 16, stk. 9	Artikel 17, stk. 6, litra b), første og andet afsnit
Artikel 16, stk. 10	Artikel 17, stk. 6, litra a), tredje afsnit, og stk. 6, litra b), tredje afsnit
Artikel 16, stk. 11	Artikel 17, stk. 7
Artikel 16, stk. 12	Artikel 17, stk. 9
Artikel 16, stk. 13	Artikel 17, stk. 10
Artikel 16, stk. 14	Artikel 17, stk. 11
Artikel 17	Artikel 69
Artikel 18, stk. 1	Artikel 19, stk. 1
Artikel 18, stk. 2	Artikel 19, stk. 2
Artikel 19, stk. 1	Artikel 20, stk. 1; artikel 62, nr. 1)
Artikel 19, stk. 2	Artikel 20, stk. 2
Artikel 20	Artikel 22; Artikel 62, nr. 1)
Artikel 21, litra a)	Artikel 24, litra a)
Artikel 21, litra b)	Artikel 24, litra b)
Artikel 21, litra c)	—
Artikel 21, litra d)	Artikel 24, litra c)
Artikel 21, litra e)	—
Artikel 21, litra f)	Artikel 24, litra d)
Artikel 21, litra g)	—
Artikel 21, litra h)	—
Artikel 21, litra i)	—
Artikel 22	Artikel 25
Artikel 23	Artikel 26
Artikel 24, stk. 1	Artikel 22a
Artikel 24, stk. 2	Artikel 21; artikel 62, nr. 1)
Artikel 24, stk. 3	Artikel 21; artikel 62, nr. 1)
Artikel 25	—
Artikel 26	—
Artikel 27, stk. 1	Artikel 22a in fine, artikel 12 i direktiv 2009/81/EF
Artikel 27, stk. 2	—
Artikel 28	—
Artikel 29, stk. 1	Artikel 23, stk. 1
Artikel 29, stk. 2	Artikel 23, stk. 1
Artikel 29, stk. 3	Artikel 23, stk. 2

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 29, stk. 4	Artikel 23, stk. 3, litra a) til c)
Artikel 29, stk. 5	Artikel 23, stk. 3, andet afsnit
Artikel 29, stk. 6	Artikel 23, stk. 3, tredje afsnit
Artikel 30	Artikel 23, stk. 4
Artikel 31	Artikel 23, stk. 5
Artikel 32	Artikel 24, litra e)
Artikel 33, stk. 1 og 2	Artikel 27
Artikel 33, stk. 3	—
Artikel 34, stk. 1, første og andet punktum	Artikel 30, stk. 1; artikel 62, nr. 2)
Artikel 34, stk. 1, tredje punktum	—
Artikel 34, stk. 1, fjerde punktum	Artikel 30, stk. 2; betragtning 41
Artikel 34, stk. 2, første afsnit	Artikel 30, stk. 2
Artikel 34, stk. 2, andet afsnit	—
Artikel 34, stk. 3	Artikel 30, stk. 3
Artikel 35, stk. 1	Artikel 30, stk. 4, første afsnit; stk. 5, første og andet afsnit
Artikel 35, stk. 2	Artikel 30, stk. 5, første og andet afsnit
Artikel 35, stk. 3	Artikel 30, stk. 4, andet afsnit; stk. 5, fjerde afsnit; artikel 62, nr. 2)
—	Artikel 30, stk. 4, tredje afsnit
Artikel 35, stk. 4	—
Artikel 35, stk. 5	Artikel 30, stk. 6, andet afsnit
Artikel 35, stk. 6	Artikel 30, stk. 6, tredje og fjerde afsnit
Artikel 36, stk. 1	Artikel 10
Artikel 36, stk. 2	—
Artikel 37	Artikel 11
Artikel 38, stk. 1	Artikel 28, stk. 1
Artikel 38, stk. 2	Artikel 28, stk. 2
Artikel 39	Artikel 13
Artikel 40, stk. 1	Artikel 48, stk. 1, 2 og 4; artikel 64, stk. 1
Artikel 40, stk. 2	—
Artikel 40, stk. 3	Artikel 48, stk. 3; artikel 64, stk. 2
Artikel 40, stk. 4	—
Artikel 40, stk. 5	—
Artikel 40, stk. 6	Artikel 48, stk. 5 og 6; artikel 64, stk. 3
Artikel 40, stk. 7, første afsnit	Artikel 70, stk. 2, første afsnit, litra f), og andet afsnit

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 40, stk. 7, andet og tredje afsnit	
Artikel 41, stk. 1	Artikel 1, stk. 13
Artikel 41, stk. 2	Artikel 70, stk. 2, første afsnit, litra c) og d); artikel 70, stk. 2, andet afsnit
Artikel 42	—
Artikel 43	Artikel 12
Artikel 44, stk. 1	Artikel 40, stk. 1 og 2
Artikel 44, stk. 2	Artikel 40, stk. 2
Artikel 44, stk. 3	—
Artikel 44, stk. 4	Artikel 42, stk. 1 og stk. 3, litra b)
Artikel 44, stk. 5	Begyndelsen af artikel 40, stk. 3
Artikel 45, stk. 1, første afsnit	Artikel 1, stk. 9, litra a)
Artikel 45, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 45, stk. 2
Artikel 45, stk. 2	Artikel 45, stk. 4
Artikel 45, stk. 3	—
Artikel 45, stk. 4	—
Artikel 46	Artikel 1, stk. 9, litra b); artikel 45, stk. 3
Artikel 47	Artikel 1, stk. 9, litra c); artikel 45, stk. 3
Artikel 48	—
Artikel 49	—
Artikel 50, litra a)	Artikel 40, stk. 3, litra a)
Artikel 50, litra b)	Artikel 40, stk. 3, litra b)
Artikel 50, litra c)	Artikel 40, stk. 3, litra c)
Artikel 50, litra d)	Artikel 40, stk. 3, litra d)
Artikel 50, litra e)	Artikel 40, stk. 3, litra e)
Artikel 50, litra f)	Artikel 40, stk. 3, litra g)
Artikel 50, litra g)	Artikel 40, stk. 3, litra h)
Artikel 50, litra h)	Artikel 40, stk. 3, litra j)
Artikel 50, litra i)	Artikel 40, stk. 3, litra k)
Artikel 50, litra j)	Artikel 40, stk. 3, litra l)
Artikel 51, stk. 1, første og andet afsnit	Artikel 14, stk. 1; artikel 1, stk. 4
Artikel 51, stk. 1, tredje afsnit	—
Artikel 51, stk. 2, første og andet afsnit	—
Artikel 51, stk. 2, tredje afsnit	Artikel 14, stk. 4
Artikel 52, stk. 1	Artikel 1, stk. 5; artikel 15, stk. 1

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 52, stk. 2	Artikel 15, stk. 2
Artikel 52, stk. 3	Artikel 15, stk. 2, sidste punktum
Artikel 52, stk. 4	Artikel 15, stk. 3
Artikel 52, stk. 5	Artikel 15, stk. 4
Artikel 52, stk. 6	Artikel 15, stk. 6
Artikel 52, stk. 7	—
Artikel 52, stk. 8	—
Artikel 52, stk. 9	Artikel 15, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 53, stk. 1, første afsnit	Artikel 1, stk. 6; artikel 56, stk. 1
Artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 1, stk. 6
Artikel 53, stk. 2	Artikel 56, stk. 2
Artikel 53, stk. 3	Artikel 56, stk. 2, tredje afsnit
Artikel 53, stk. 4	Artikel 56, stk. 3
Artikel 53, stk. 5	Artikel 56, stk. 4
Artikel 53, stk. 6	Artikel 56, stk. 5
Artikel 53, stk. 7	Artikel 56, stk. 6
Artikel 53, stk. 8	Artikel 56, stk. 7
Artikel 53, stk. 9	Artikel 56, stk. 8
Artikel 54	—
Artikel 55, stk. 1	Artikel 29, stk. 1
Artikel 55, stk. 2	Artikel 29, stk. 2
Artikel 55, stk. 3	—
Artikel 55, stk. 4	Artikel 29, stk. 2
Artikel 56	—
Artikel 57	—
Artikel 58	Betragtning 15
Artikel 59	—
Artikel 60, stk. 1	Artikel 34, stk. 1
Artikel 60, stk. 2	Artikel 34, stk. 2
Artikel 60, stk. 3	Artikel 34, stk. 3
Artikel 60, stk. 4	Artikel 34, stk. 8
Artikel 60, stk. 5	Artikel 34, stk. 4
Artikel 60, stk. 6	Artikel 34, stk. 5
Artikel 61, stk. 1	Artikel 34, stk. 6

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 61, stk. 2	Artikel 34, stk. 6
Artikel 62, stk. 1	Artikel 34, stk. 4, andet afsnit, stk. 5, andet og tredje afsnit, stk. 6, andet afsnit, og stk. 7
Artikel 62, stk. 2	Artikel 34, stk. 4, første afsnit, stk. 5, første afsnit, og stk. 6, første afsnit
Artikel 62, stk. 3	—
Artikel 63	Artikel 35
Artikel 64, stk. 1	Artikel 36, stk. 1
Artikel 64, stk. 2	Artikel 36, stk. 2
Artikel 65	—
Artikel 66, stk. 1	Artikel 45, stk. 1
Artikel 66, stk. 2	Artikel 45, stk. 9
—	Artikel 45, stk. 10
Artikel 66, stk. 3	Artikel 45, stk. 9
Artikel 67, stk. 1	Artikel 41, stk. 1 og 2
Artikel 67, stk. 2	Artikel 42, stk. 3; artikel 44, stk. 1
Artikel 68	Artikel 41, stk. 3
Artikel 69	Artikel 42, stk. 1, litra c); artikel 44, stk. 1
Artikel 70, stk. 1	Artikel 43, stk. 1, første afsnit; artikel 44, stk. 1
Artikel 70, stk. 2	Artikel 43, stk. 1, andet og tredje afsnit
Artikel 70, stk. 3	Artikel 43, stk. 2 og 3
Artikel 70, stk. 4	Artikel 43, stk. 5
Artikel 71, stk. 1	Artikel 44, stk. 1; Artikel 70, stk. 1, litra b)
Artikel 71, stk. 2, første punktum	Artikel 44, stk. 2 og 3
Artikel 71, stk. 2, andet og tredje punktum	Artikel 44, stk. 4, andet afsnit
Artikel 71, stk. 3	Artikel 44, stk. 4, første afsnit
Artikel 71, stk. 4	—
Artikel 71, stk. 5, første afsnit	Artikel 44, stk. 6
Artikel 71, stk. 5, andet afsnit	Artikel 44, stk. 7
Artikel 71, stk. 6	Artikel 44, stk. 8
Artikel 72, stk. 1	Artikel 44, stk. 5, første afsnit
Artikel 72, stk. 2 og 3	Artikel 44, stk. 5, andet og tredje afsnit
Artikel 73, stk. 1	Artikel 45, stk. 6
Artikel 73, stk. 2	Artikel 46, stk. 2

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 74, stk. 1	Artikel 47, stk. 1, første punktum, og stk. 5, første afsnit
Artikel 74, stk. 2	Artikel 47, stk. 1, andet punktum og Stk. 5, andet afsnit
Artikel 75, stk. 1	Artikel 49, stk. 1
Artikel 75, stk. 2	Artikel 49, stk. 2, første og andet afsnit
Artikel 75, stk. 3	Artikel 49, stk. 2, tredje afsnit
Artikel 75, stk. 4, 5 og 6	Artikel 49, stk. 3, 4 og 5
Artikel 76, stk. 1	Artikel 51, stk. 1
Artikel 76, stk. 2	Artikel 51, stk. 2
Artikel 76, stk. 3	Artikel 52, stk. 1
Artikel 76, stk. 4	—
Artikel 76, stk. 5	Artikel 51, stk. 3
Artikel 76, stk. 6	—
Artikel 76, stk. 7	—
Artikel 76, stk. 8	—
Artikel 77, stk. 1	Artikel 53, stk. 1
Artikel 77, stk. 2	Artikel 53, stk. 2
Artikel 77, stk. 3	Artikel 53, stk. 6
Artikel 77, stk. 4	Artikel 53, stk. 7
Artikel 77, stk. 5	Artikel 53, stk. 9
Artikel 77, stk. 6	—
Artikel 78, stk. 1	Artikel 54, stk. 1 og 2
Artikel 78, stk. 2	Artikel 54, stk. 3
Artikel 79, stk. 1	Artikel 53, stk. 4 og 5
Artikel 79, stk. 2	Artikel 54, stk. 5 og 6
Artikel 79, stk. 3	—
Artikel 80, stk. 1	Artikel 53, stk. 3; artikel 54, stk. 4
Artikel 80, stk. 2	—
Artikel 80, stk. 3	Artikel 53, stk. 3; artikel 54, stk. 4
Artikel 81, stk. 1	Artikel 52, stk. 2
Artikel 81, stk. 2	Artikel 52, stk. 3
Artikel 81, stk. 3	—
Artikel 82, stk. 1	Artikel 55, stk. 1
Artikel 82, stk. 2	Artikel 55, stk. 1
Artikel 82, stk. 3	—
Artikel 82, stk. 4	Betragtning 1; betragtning 55, tredje afsnit

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 82, stk. 5	Artikel 55, stk. 2
Artikel 83	—
Artikel 84, stk. 1	Artikel 57, stk. 1, første afsnit
Artikel 84, stk. 2, litra a)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra a)
Artikel 84, stk. 2, litra b)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra b)
Artikel 84, stk. 2, litra c)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra c)
Artikel 84, stk. 2, litra d)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra d)
Artikel 84, stk. 2, litra e)	—
Artikel 84, stk. 2, litra f)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra e)
Artikel 84, stk. 3, første afsnit	Artikel 57, stk. 2
Artikel 84, stk. 3, andet afsnit	—
Artikel 84, stk. 4	Artikel 57, stk. 3
Artikel 84, stk. 5	—
Artikel 85, stk. 1, 2, 3, 4, og artikel 86	Artikel 58, stk. 1-4; artikel 59
Artikel 85, stk. 5	Artikel 58, stk. 5
Artikel 87	Artikel 38
Artikel 88, stk. 1	—
Artikel 88, stk. 2	Artikel 37, første punktum
Artikel 88, stk. 3	—
Artikel 88, stk.4	Artikel 37, andet punktum
Artikel 88, stk. 5-8	—
Artikel 89	—
Artikel 90	—
Artikel 91	—
Artikel 92	—
Artikel 93	—
Artikel 94	—
Artikel 95	Artikel 61
Artikel 96, stk. 1	Artikel 63, stk. 1, første afsnit
Artikel 96, stk. 2, første afsnit	Artikel 63, stk. 1, første afsnit
Artikel 96, stk. 2, andet og tredje afsnit	Artikel 63, stk. 1, andet afsnit, første og andet punktum
Artikel 96, stk. 3	Artikel 63, stk. 2
Artikel 97, stk. 1	Artikel 65, stk. 1
Artikel 97, stk. 2	Artikel 60, stk. 2
Artikel 97, stk. 3 og 4	Artikel 65, stk. 2 og 3
Artikel 98	Artikel 66

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 99, stk. 1	Artikel 72, første afsnit
Artikel 99, stk. 2-6	—
Artikel 100	Artikel 50
Artikel 101	—
Artikel 102	—
Artikel 103	Artikel 68, stk. 3 og 4
Artikel 104	Artikel 68, stk. 5
Artikel 105, stk. 1 og 2	Artikel 68, stk. 1 og 2
Artikel 105, stk. 3	—
Artikel 106, stk. 1	Artikel 71, stk. 1, første afsnit
Artikel 106, stk. 2	—
Artikel 106, stk. 3	Artikel 71, stk. 1, tredje afsnit
Artikel 107	Artikel 73
Artikel 108	—
Artikel 109	Artikel 74
Artikel 110	Artikel 75
—	Bilag I-X
Bilag I (undtagen første punktum)	Bilag XII (undtagen fodnote 1)
Bilag I, første punktum	Fodnote 1 til bilag XII
Bilag II	—
Bilag III, punkt A, B, C, E, F, G, H, I og J	Bilag XI
Bilag III, punkt D	—
Bilag IV, punkt 1, første, andet og tredje afsnit	Artikel 30, stk. 6, første afsnit
Bilag IV, punkt 1, fjerde afsnit	—
Bilag IV, punkt 2	Artikel 30, stk. 6, første afsnit, andet punktum
Bilag V, punkt a)-f)	Bilag XXIV, punkt b)-h)
Bilag V, punkt g)	—
Bilag VI	Bilag XV
Bilag VII	Artikel 56, stk. 3, andet afsnit, litra a)-f)
Bilag VIII, undtagen punkt 4	Bilag XXI, undtagen punkt 4
Bilag VIII, punkt 4	Bilag XXI, punkt 4
Bilag IX	Bilag XX
Bilag X	Bilag XIV
Bilag XI	Bilag XIII
Bilag XII	Bilag XVI
Bilag XIII, punkt 1	Artikel 47, stk. 4

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Bilag XIII, punkt 2	Artikel 47, stk. 5
Bilag XIV	Bilag XXIII
Bilag XV	—
Bilag XVI	Bilag XVI
Bilag XVII	Bilag XVII
Bilag XVIII	—
Bilag XIX	Bilag XVIII
Bilag XX	Bilag XIX
Bilag XXI	Bilag XXVI
—	Bilag XXII
—	Bilag XXV